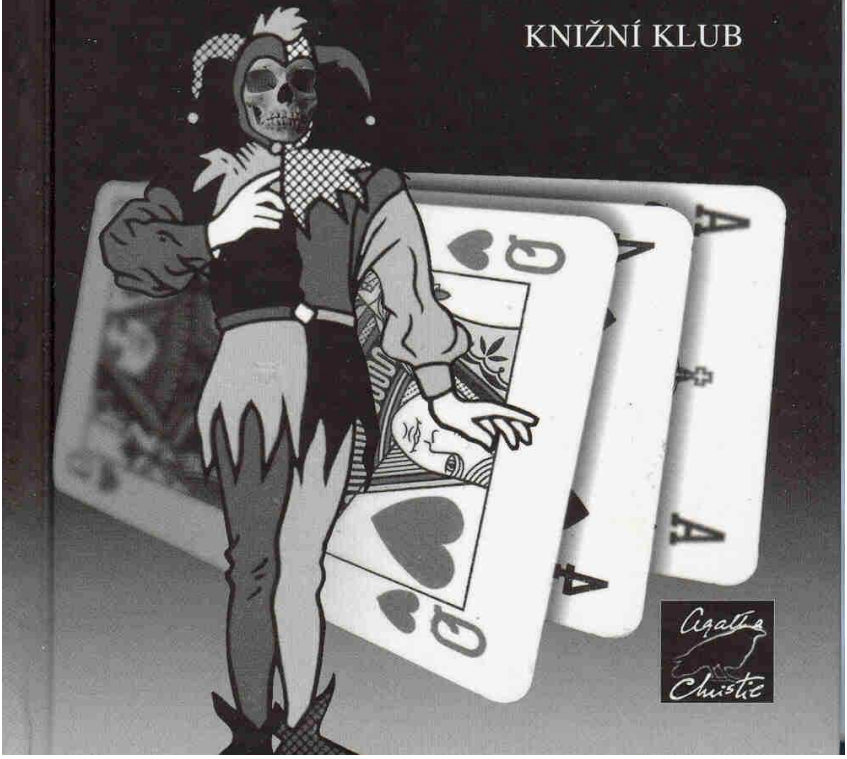
AGATHA CHRISTIE

KARTY NA STOLE

KNIŽNÍ KLUB

AGATHA CHRISTIE

Karty na stole

Přeložila Eva Lapáčková
CARDS ON THE TABLE
Copyright © Agatha Christie Mallowan 1936
Copyright of the Czech edition © Euromedia Group k. s., 2002
ISBN 80-242-0859-8

PŘEDMLUVA AUTORKY

Panuje všeobecně rozšířený názor, že detektivní příběh je jako velký dostih s několika koňmi a žokeji na startu. ,,Dámy a pánové, jen pojďte a vsaďte si!“ Za favorita je přitom většinou považován pravý opak favorita na dostizích — jinak řečeno, ten největší outsider. Vyberte si jako vraha tu nejnepravděpodobnější osobu a v devíti případech z deseti máte vyhráno.

Protože si nepřeji, aby mí věrní čtenáři tuto knihu znechuceně odhodili, chci je raději předem varovat, že *toto není ten typ příběhu*. Startující jsou pouze čtyři a kterýkoli z nich, *za správných okolností*, mohl zločin spáchat. To podstatně podtrhuje prvek napětí v příběhu. Nicméně se domnívám, že všem čtyřem postavám by měla být věnována stejná pozornost, neboť každá z nich v minulosti spáchala vraždu a je schopna spáchat další. Jedná se o čtyři zcela rozdílné osobnosti, každá z postav je hnána ke zločinu jiným motivem a každá z postav by dala přednost jiné metodě. Dedukce tedy musí být čistě *psychologická*, to však nečiní příběh méně přitažlivým, protože koneckonců právě *mysl* vraha je na celé záležitosti to nejzajímavější.

Coby další argument ve prospěch tohoto příběhu mohu dodat, že patřil mezi nejoblíbenější případy Hercula Poirota. Jeho přítel kapitán Hastings, když mu Poirot případ líčil, považoval naopak celou záležitost za nadmíru nudnou. Jsem zvědavá, s kterým z nich budou mí čtenáři souhlasit.

PRVNÍ KAPITOLA

Pan Shaitana

„Můj drahý pane Poirote!“

Hlas to byl jemný, jako když přede kočka — ovládaný hlas, sloužící promyšlenému účelu.

Hercule Poirot se otočil.

Uklonil se.

Obřadně si potřásl s majitelem hlasu rukou.

V jeho pohledu bylo něco neobvyklého. Jako by v něm to náhodné setkání cosi probudilo.

„Můj drahý pane Shaitano,“ odpověděl.

Oba se odmlčeli. Byli jako pár soupeřů před začátkem souboje.

Okolo nich loudavě vířil dav dobře oděných Londýňanů. Ozývalo se líné ševelení mnoha hlasů.

„Drahoušku — nádherné!“

„Jsou prostě božské, miláčku, nemyslíš?“

Byli na výstavě tabatěrek ve Wessex House. Vstupné jedna guinea ve prospěch londýnských nemocnic.

„Jak rád vás zase vidím!“ zvolal pan Shaitana. „Nikoho právě nevěšíte ani neposíláte pod gilotinu? Nastala snad ve světě zločinu okurková sezóna? Nebo tu má dnes dojít k loupeži? To by bylo naprosto úžasné!“

„Zklamu vás, monsieur,“ odvětil Poirot. „Jsem tu dnes bohužel zcela soukromě.“

Pozornost pana Shaitany se na okamžik zatoulala k rozkošné dívce s chumáčem drobných kudrlinek vyčesaným po jedné straně hlavy a černou slaměnou kreací ve tvaru tří rohů hojnosti na straně druhé.

Oslovil ji:

„Drahá slečno — *proč* jenom jste nepřišla na můj večírek? Byla to skutečně *úžasná* sešlost! Několik lidí se mnou dokonce prohodilo pár slov! A jedna žena zašla tak daleko, že mi řekla: ‚Jak se vám daří?‘ a ‚Na shledanou‘ a ‚Mockrát vám děkuji‘ — ale byla pochopitelně z předměstí, chuděra.“

Zatímco dívka hledala vhodnou odpověď, věnoval se Poirot zevrubnému studiu ozdoby páně Shaitanova svrchního rtu.

Byl to důstojný knír — *velmi* důstojný — patrně jediný knír v celém Londýně, který by se mohl pokusit soupeřit s Poirotovým.

„Ale není tak hustý,“ zamumlal si Poirot sám pro sebe. „Ne, rozhodně se v žádném ohledu mému nevyrovná. *Tout de même*, pozornost upoutá.“

Celá osoba pana Shaitany na sebe poutala pozornost okolí — zcela záměrně. Promyšleně se stylizoval do role Mefistofela. Měl vysokou, hubenou postavu, protáhlý obličej s melancholickým výrazem, uhlově černá, nápadná obočí, pod nosem knír s pečlivě navoskovanými špičkami a tenkou černou bradku. Jeho obleky byly vždy

dokonale střižené, skutečná umělecká díla s mírně bizarním nádechem.

Zkrátka každý slušný Angličan, který ho uviděl, ho zhluboka a z celého srdce zatoužil kopnout! Beze špetky originality všichni shodně říkali: „Támhle jde ten zatracený Talián Shaitana!“

A jejich manželky, dcery, sestry, tetičky, matky, dokonce babičky odpovídaly, pouze s rozdíly vyplývajícími z jejich věku: „Já vím, drahoušku. Je naprosto *příšerný*. Ale má *tolik* peněz. A pořádá tak úžasné večírky! A vždycky má po ruce o někom nějakou zábavnou nebo škodolibou historku.“

Nikdo přitom vlastně nevěděl, zda je Shaitana Argentinec, Portugalec, Řek, nebo příslušník nějakého jiného národa, kterým každý obyvatel Britských ostrovů z hloubi duše pohrdá.

Ale tři věci byly jisté:

Žil si bohatě a ve velkém stylu v ohromném bytě na Park Lane.

Pořádal skvělé večírky — velké večírky, malé večírky, mírně morbidní večírky, bezúhonné večírky a především podivné večírky.

A skoro všem naháněl tak trochu hrůzu.

Co bylo důvodem posledního faktu, těžko říct. Možná to bylo proto, že okolo sebe šířil pocit, že o každém toho trochu moc ví. A jeho smysl pro humor byl také mírně řečeno zvláštní.

Téměř všichni se v duchu shodovali, že nestojí za to si pana Shaitanu znepřátelit.

Tohoto odpoledne se panu Shaitanovi zachtělo nastražit návnadu na toho malého, směšně vypadajícího mužíčka, Hercula Poirota.

„Takže i detektiv si občas vyrazí za zábavou?“ zeptal se. „Nebo jste na stará kolena začal studovat umění?“

Poirot odpověděl přátelským úsměvem.

„Všiml jsem si,“ obrátil se k Shaitanovi, „že jste sám na výstavu zapůjčil tři tabatěrky.“

Pan Shaitana mávl rukou, jako by to ani nestálo za řeč.

„Člověk časem nasbírá spoustu drobností. Musíte mě někdy navštívit doma. Mám pár zajímavých kousků. Neomezuji se na žádné zvláštní období nebo druh předmětů.“

„Máte univerzální záliby,“ poznamenal Poirot s úsměvem.

„Přesně tak.“

Panu Shaitanovi najednou zajiskřilo v očích, koutky úst se mu pobaveně zdvihly a jeho uhlově černá obočí vylétla vzhůru.

„Dokonce bych vám mohl předvést exempláře z vašeho vlastního oboru, monsieur Poirote!“

„Máte snad soukromé muzeum zločinu?“

Pan Shaitana si jen pohrdavě odfrkl. „Šálek použitý biightonským vrahem při posledním zločinu? Páčidlo známého kasaře? Dětinská zábava! Nikdy bych se nesnížil ke sbírání takových bezcenností. Zaměřuji se v každém oboru jen na ty nejlepší exempláře.“

„A co považujete za nejlepší exempláře v oblasti zločinu, z uměleckého hlediska?“ vyzvídal Poirot.

Pan Shaitana se předklonil a dvěma prsty spočinul na Poirotově rameni. Dramaticky zasyčel v odpověď.

„Lidské bytosti, které je páchají, monsieur Poirote.“

Poirot mírně povytáhl obočí.

„Vidím, že jsem vás polekal,“ usmál se pan Shaitana. „Drahý pane, vy a já se na tyto věci díváme ze zcela opačných pohledů! Pro vás je zločin rutinní záležitostí: vražda, vyšetřování, stopa a nakonec, protože máte bezesporu nadání, usvědčení vraha. Něco tak banálního by mě nikdy nedokázalo zaujmout! Nezajímají mě druhořadé exempláře. A usvědčený vrah se nutně stává nezajímavým. Ubohý příspěvek do sbírky. Ne, nikoliv. Já se na celou věc dívám z uměleckého hlediska. Sbírám jen to nejlepší!“

„A tím nejlepším máte na mysli?“ zeptal se Poirot.

„Můj milý pane — přece ty, *kterým to prošlo!* Úspěšné vrahy! Zločince, kteří žijí spokojeným životem a na něž nikdy nepadl ani stín podezření. Musíte uznat, že to je zábavný koníček.“

„Spíše mi přišlo na mysl jiné slovo než zábavný.“

„Mám nápad!“ zvolal Shaitana, aniž by věnoval Poirotovi špetku pozornosti. „Což takhle menší večeře? Večeře, při které byste mohl potkat mé exempláře! Opravdu, to je celkem zábavná myšlenka. Nevím, jak je možné, že mě to nenapadlo dříve. Ano, ach ano, úplně to vidím… Musíte mi dát trochu času — ne příští týden — ale co třeba následující? Budete mít čas? Který den by vám vyhovoval?“

„Přespříští týden se mi to hodí kdykoliv,“ uklonil se Poirot.

„Výborně — řekněme tedy v pátek. Pátek osmnáctého. Hned si to poznamenám do diáře. Opravdu, ten nápad se mi nadmíru zamlouvá.“

„Nejsem si tak zcela jistý, zda se zamlouvá mně,“ odpověděl zvolna Poirot. „Ne že bych neoceňoval vaše velkorysé pozvání, to ne —“

Shaitana ho přerušil.

„Ale dotýká se to vašeho měšťáckého smyslu pro pořádek? Milý příteli, musíte se *oprostit* od svého omezeného policejního pohledu na věc.“

Poirot rozvážně pronesl:

„Je pravda, že můj přístup k vraždě je *zcela* měšťácký.“

„Ale *proč*, příteli? Ubohá, hloupá, fušerská řezničina — ano, souhlasím s vámi. Ale vražda může být i *umění*. Vrah může být umělcem.“

„Přiznávám, zeje na tom něco pravdy.“

„Tak tedy?“ zeptal se pan Shaitana.

„Ale pořád zůstává vrahem!“

„Ale zajisté přiznáte, milý Poirote, že provést něco *dokonale* je samo o sobě ospravedlněním! Vy chcete, naprosto bez fantazie, každého vraha zatknout, spoutat, zavřít a nakonec mu za úsvitu zlomit vaz na šibenici. Podle mého názoru by skutečně úspěšný vrah měl obdržet státní penzi a být zván do společnosti!“

Poirot pokrčil rameny.

„Nejsem tak zcela beze smyslu pro uměleckou stránku zločinu, jak se domníváte. Dokáži obdivovat dokonalou vraždu — také dokáži obdivovat tygra, tu vznešenou pruhovanou šelmu. Ale dovolíte-li, budu ho raději obdivovat z bezpečného místa před klecí. Nebudu se drát dovnitř. Tedy, alespoň pokud mi nebude velet povinnost. Protože, pane Shaitano, ten tygr by mohl skočit…“

Pan Shaitana se zasmál.

„Ach tak. A vrah?“

„Vrah by mohl vraždit,“ zasmušile odpověděl Poirot.

„Můj milý příteli, jste vy ale pesimista! Takže se nepřijdete podívat na mou sbírku — tygrů?“

„Naopak, bude mi potěšením.“

„Jak odvážné!“

„Myslím, že mi tak docela nerozumíte, pane Shaitano. Co jsem řekl, mělo sloužit jako varování. Chtěl jste, abych s vámi souhlasil, že sbírka vrahů je zábavný nápad. Odpověděl jsem vám, že mi vystává na mysli jiné slovo než zábavný. To slovo je nebezpečný. Připadá mi, pane Shaitano, že jste si možná zvolil poněkud nebezpečného koníčka!“

Pan Shaitana odpověděl velice mefistofelským smíchem.

Zeptal se:

„Mohu vás tedy osmnáctého očekávat?“

Poirot se mírně uklonil.

„Můžete mě osmnáctého čekat. *Mille remerciments*.“

„Naplánuji malý večírek,“ zamyslel se nahlas Shaitana. „Nezapomeňte. V osm hodin.“

Obrátil se k odchodu. Poirot ještě asi minutu nebo dvě stál a díval se za ním.

Pak pomalu a zamyšleně zavrtěl hlavou.

DRUHÁ KAPITOLA

Večeře u pana Shaitany

Dveře do bytu pana Shaitany se neslyšně otevřely. Šedovlasý komorník je přidržel a Poirot vstoupil. Komorník za ním stejně neslyšně zavřel a zručně odebral Poirotův klobouk a plášť.

Tichým, nevýrazným hlasem se otázal:

„Koho mohu ohlásit?“

„Monsieur Hercule Poirot.“

Když komorník otevřel dveře, aby Poirota ohlásil, dolehl do haly tlumený šum rozhovoru.

„Monsieur Hercule Poirot.“

Shaitana mu vyšel vstříc se sklenkou sherry v ruce. Jako vždy byl dokonale oblečen. Působil dnes večer ještě více mefistofelským dojmem než obvykle a vysoké obočí mu propůjčovalo zvláště pobavený výraz.

„Dovolte, abych vás představil — paní Oliverovou znáte?“

S pobaveným výrazem sledoval, jak sebou Poirot překvapeně trhl.

Paní Ariadně Oliverová byla všeobecně známá jako jedna z nejproduktivnějších spisovatelek detektivních románů. Přispívala také do časopisů obsažnými, i když ne vždy gramaticky zcela bezchybnými články na témata jako *Mysl a sklony zločince, Slavné zločiny z vášně* nebo *Vražda z lásky a vražda pro peníze*. Byla rovněž přesvědčenou feministkou a kdykoli se v tisku objevily zprávy o nějaké senzační vraždě, mohli jste si vsadit, že dojde na rozhovor s paní Oliverovou. Proslýchalo se, že prohlásila: „To kdyby v čele Scotland Yardu stála *žena*…" Upřímně a z celého srdce věřila v ženskou intuici.

Jinak to byla příjemná žena středního věku, celkem hezká, i když vždy poněkud neupravená, s hezkýma očima, širokými rameny a hřívou neposlušných šedých vlasů, s nimiž v jednom kuse experimentovala. Jeden den jste ji mohli potkat jako intelektuálku, s vlasy sčesanými z čela a staženými vzadu na hlavě do ohromného drdolu, a den nato se objevila s lokýnkami povlávajícími okolo hlavy nebo s téměř neuvěřitelným množstvím mírně rozcuchaných kudrlinek. Dnes večer se paní Olíverová podle všeho rozhodla vyzkoušet ofinu.

Pozdravila Poirota, s nímž se kdysi setkala na literární večeři, příjemným hlubokým hlasem.

„A se superintendantem Battlem se bezpochyby znáte," představil dalšího návštěvníka pan Shaitana.

Urostlý, rozložitý muž s tváří jakoby vyřezanou ze dřeva udělal krok směrem k Poirotovi. Superintendant Battle nejenom že celý vypadal jako vyřezaný ze dřeva — pokud jste ho chvíli pozorovali, působil zároveň dojmem, že ono použité dřevo pocházelo z bitevní lodi.

Superintendant Battle byl všeobecně považován za ztělesnění Scotland Yardu. Tvářil se vždy netečně a mírně přihlouple.

„Ano, pana Poirota znám," přikývl superintendant Battle.

Na jeho nehybné tváři se na okamžik objevil úsměv, který byl rychle vystřídán obvyklým netečným výrazem.

„Plukovník Race," pokračoval pan Shaitana.

S plukovníkem Racem se Poirot ještě nesetkal, ale slyšel o něm. Tento pohledný, tmavovlasý, dohněda opálený muž okolo padesátky se většinou vyskytoval v některém z odlehlých koutů Britského impéria — zvláště tam, kde se daly očekávat nějaké potíže. Řekne-li se tajná služba, možná to zní dramaticky, ale celkem přesně to popisuje rozsah a náplň plukovníkovy činnosti.

Tou dobou již Poirot pochopil a zhodnotil celý smysl hostitelova pečlivě připraveného žertu.

„Naši ostatní hosté se opozdili," poznamenal pan Shaitana. „Nejspíše moje chyba, vzpomínám si, že jsem je. pozval na čtvrt na devět."

V tu chvíli se ovšem otevřely dveře a komorník ohlásil dalšího příchozího:

„Doktor Roberts."

Bujarým, energickým krokem, jako by přistupoval k pacientovi, který potřebuje povzbudit a rozveselit, vešel usměvavý, v obličeji poněkud zarudlý muž středního věku. S malými, šelmovsky zářícími očky, začínající pleší a mírně zakulaceným bříškem působil dojmem dobře zavedeného, pečlivě vydrhnutého a dezinfikovaného lékaře. Choval se nenucené, přátelsky a sebevědomě. Šířil okolo sebe pocit, že jeho diagnóza je vždy správná a předepsaná léčba nejenom praktická, ale i příjemná — „možná trochu šampaňského v rekonvalescenci". Zkrátka muž, který se vyzná.

„Nejdu doufám pozdě?" otázal se doktor Roberts společensky.

Potřásl si rukou s hostitelem, který ho vzápětí představil zbytku společnosti. Zdálo se, že ho nade vše potěšilo setkání se superintendantem Battlem.

„Páni, vždyť vy přece patříte k největším hlavounům ve Scotland Yardu! To je vážně zajímavé! Lituji, že vás budu nutit mluvit o práci, ale takovou příležitost si nenechám ujít. Zločin mě vždycky zajímal. Což možná není ten nejlepší koníček pro lékaře — měl bych to tajit před svými nervózními pacienty, ha ha!"

Znovu se otevřely dveře.

„Paní Lorrimerová."

Paní Lorrimerová byla dobře oblečená žena okolo šedesátky. Měla pěkné rysy v obličeji, pečlivě upravené šedé vlasy a jasný, pronikavý hlas.

„Doufám, že jsem se příliš neopozdila," omlouvala se, když zamířila k hostiteli.

Když se pozdravila se Shaitanou, obrátila se k doktoru Robertsovi, s nímž se již dříve setkala.

Komorník ohlásil:

„Major Despard."

Major Despard byl vysoký, štíhlý muž, jehož pohlednou tvář poněkud rušila jizva táhnoucí se přes jeden spánek. Jakmile byl představen ostatním, zcela přirozeně zamířil po bok plukovníka Race a po chvíli se oba muži ponořili do zaujatého rozhovoru o sportu a zážitcích na safari.

Dveře se naposledy otevřely a komorník ohlásil ještě jednoho návštěvníka:

„Slečna Meredithová."

Dívce, která vstoupila, bylo sotva přes dvacet. Byla středně vysoká a velice hezká, s hnědými vlnitými vlasy sepjatými vzadu na krku a velkýma, široce posazenýma šedýma očima. Nebyla nalíčená, jen napudrovaná. Rozhlédla se. Mluvila pomalu a ostýchavě:

„Ach páni, to jsem poslední?"

Pan Shaitana ji vzápětí zahrnul sherry a květnatou, lichotivou odpovědí. Formálně, téměř obřadně všechny představil.

Slečna Meredithová stála vedle Poirota a srkala sherry. „Náš hostitel si potrpí na formality," poznamenal Poirot s úsměvem.

Dívka souhlasila.

„Já vím. Dneska se lidé většinou snaží představování vyhnout. Řeknou vám jenom: ‚Předpokládám, že tu všichni znáte' a nechají to být."

„I když to tak třeba není, že?"

„Přesně tak. Někdy to může být pěkně trapné — ale tohle zase člověku skoro nahání hrůzu." Na okamžik zaváhala a pak se zeptala: „Támhleto je paní Oliverová. ta spisovatelka?" Zrovna v tu chvíli zahřměl místností hlas paní Oliverové, která o něčem diskutovala s

doktorem Robertsem. „Před ženským instinktem se neschováte, doktore. Ženy tyhle věci vědí.“

Jako by zapomněla na svůj nejnovější účes, pokusila se odhrnout si vlasy z čela, ale ofina ji zaskočila. „Ano, to je paní Oliverová,“ odpověděl Poirot. „Ta co napsala *Mrtvou v knihovně*?“

„Přesně ta.“ Slečna Meredithová se sotva znatelně zamračila.

„A ten muž s prkenným výrazem, neříkal pan Shaitana, že je to *superintendant*?“

„Pracuje ve Scotland Yardu.“

„A vy?“

„Já?“

„Vím o vás všechno, pane Poirote. To vy jste ve skutečnosti vyřešil zločiny podle abecedy.“

„Mademoiselle, nevím, co říci.“

Slečna Meredithová zamyšleně zkrabatila čelo.

„Pan Shaitana,“ řekla a zarazila se. „Pan Shaitana —“

Poirot potichu poznamenal:

„Dalo by se říci, že se myšlenky pana Shaitany točily kolem zločinu. Alespoň to tak vypadá. Nejspíš chce, abychom se pohádali. Už začal zpracovávat paní Oliverovou a doktora Robertse. Teď právě probírají nevystopovatelné jedy.“

Slečna Meredithová zalapala po dechu.

„To je mi ale podivín!“

„Doktor Roberts?“

„Ne, pan Shaitana.“

Otřásla se a pokračovala:

„Myslím, že je na něm pořád něco tak trochu děsivého. Nikdy nevíte, čím se rozhodne bavit. Mohlo by — mohlo by to být klidně něco *krutého*.“

„Jako třeba lov na lišku?“

Slečna Meredithová po něm vrhla káravým pohledem.

„Měla jsem na mysli něco — třeba něco *orientálního*!“

„Možná má trochu pokřivený smysl pro humor,“ uznal Poirot.

„Povím vám, že se mi ten člověk moc nelíbí.“ svěřila se mu polohlasem slečna Meredithová.

„Jeho večeře se vám ale líbit bude," ujistil ji Poirot. „Má vynikající kuchařku."

Pochybovačně se na něj zadívala a pak se zasmála.

„Páni," zvolala, „začínám věřit, že jste jenom člověk."

„Ale pochopitelně, že jsem člověk!"

„Víte," dodala slečna Meredithová, „tolik osobností najednou mě dokáže vystrašit."

„Mademoiselle, není důvod se bát — měla byste být nadšená! Mít po ruce pero a sešitek na autogramy!',

„Inu, po pravdě řečeno, zločin mě moc nezajímá. Myslím, že většinu žen to nezajímá. Detektivní romány čtou jenom muži."

Hercule Poirot si povzdychl.

„Bohužel!" zamumlal. „Co bych zrovna teď dal za to, být třeba naprosto druhořadou filmovou hvězdou!"

Komorník otevřel dokořán dveře.

„Podává se večeře," oznámil.

Poirotova předpověď se ukázala jako pravdivá. Večeře byla lahodná a servírovaná v dokonalém stylu. Tlumené světlo, leštěné dřevo, modře se lesknoucí sklenky z irského skla. V přítmí vypadal pan Shaitana v čele stolu ještě více ďábelsky než obvykle.

Dokonce se obřadně omluvil za nevyrovnaný počet pozvaných pánů a dam.

Paní Lorrimerová seděla po jeho pravé ruce, paní Oliverová po jeho levici. Slečna Meredithová byla usazena mezi superintendanta Battlea a majora Desparda. Poirot měl na jedné straně paní Lorrimerovou a na druhé doktora Robertse.

Posledně zmiňovaný se k němu s šibalským mrknutím naklonil.

„Nenechám vás, abyste si pro sebe celý večer uzurpoval jedinou hezkou dívku. Vy Francouzi vážně neplýtváte časem, co?"

„Náhodou jsem Belgičan," zabručel Poirot.

„Řekl bych. že to máte prašť jako uhoď, pokud jde o ženy, člověče," vesele odpověděl doktor.

Poté odložil bujaré vtipkování a profesionálním tónem začal probírat s plukovníkem Racem, který seděl po jeho druhé ruce, nejnovější pokrok v léčbě spavé nemoci.

K Poirotovi se obrátila paní Lorrimerová a dali se do hovoru o nových divadelních představeních. Měla dobrý úsudek a její kritika byla k věci. Přešli ke knihám a poté k mezinárodní politice. Poirot ke svému potěšení zjistil, zeje to žena inteligentní a dobře informovaná.

Na opačné straně stolu vyzvídala paní Oliverová na majoru Despardovi, zda neví o nějakých neznámých exotických jedech.

„Inu, samozřejmě kurare."

„Ale prosím vás, *vieux jeu*! To už tu bylo tisíckrát. Myslela jsem něco *nového*!"

Major Despard suše odpověděl:

„Primitivní kmeny jsou poměrně konzervativní. Drží se osvědčených prostředků, které před nimi používali už jejich dědové a pradědové."

„To je od nich ovšem nesmírně nudné," komentovala to paní Oliverová. „Člověk by řekl, že budou pořád experimentovat, drtit kořínky a tak. Vždycky si říkám, jak by to bylo výhodné pro cestovatele. Přijeli by domů a otrávili všechny bohaté strýčky nějakou novou drogou, o které nikdy nikdo neslyšel."

„S tím byste měla více štěstí v civilizaci nežli v divočině," odpověděl major Despard. „V moderní laboratoři, například. Můžete vypěstovat kultury nevinně vypadajících bakterií, které způsobí zcela věrohodné choroby."

„To by *moje* obecenstvo neocenilo," zavrtěla hlavou paní Oliverová. „Kromě toho, ta jména se tak snadno popletou — stafylokok nebo streptokok nebo něco jiného — moje sekretářka s tím má vždycky potíže a nakonec to působí vcelku nudně, nemyslíte? Jaký je váš názor, superintendante?"

„Ve skutečném životě se lidé s takovými detaily neobtěžují. Většinou sáhnou po arzeniku, protože je spolehlivý a není těžké ho sehnat."

„Nesmysl," mávla rukou paní Oliverová. „To je jenom proto, že spoustu zločinů u vás ve Scotland Yardu nikdy neodhalíte. To kdybyste tam měli ženu —"

„Ve skutečnosti máme —"

„Jistě, ty příšerné policistky ve směšných kloboučkách, co obtěžují lidi v parku! Myslím ženu, která by měla nějakou pravomoc. Ženy toho o zločinu hodně vědí.“

„Většinou jsou z nich úspěšní zločinci,“ souhlasil superintendant Battle. „Nedají se jen tak zaskočit. Je překvapující, kolik v sobě dokáží najít odvahy.“

Pan Shaitana se pobaveně zasmál.

„Jed je ženská zbraň,“ poznamenal. „Určitě existuje mnoho traviček, na které policie nikdy nepřišla.“

„Ale samozřejmě, že ano,“ souhlasila šťastně paní Oliverová, zatímco si pomáhala k úctyhodné porci foie gras.

„Také lékař musí mít spoustu příležitostí,“ pokračoval zamyšleně Shaitana.

„Protestuji,“ ohradil se doktor Roberts. „Když otrávíme své pacienty, je to čistě a jenom náhodou!“ zasmál se srdečně.

„To kdybych měl já spáchat zločin,“ uvažoval nahlas pan Shaitana.

Odmlčel se a v nastalém tichu bylo cosi, co si vynucovalo pozornost.

Obličeje všech hostů se k němu obrátily.

„Nejspíš bych to provedl velice jednoduše. Vždy se může stát nehoda — třeba při střelbě, nebo běžná nehoda doma.“

Pak pokrčil rameny a zdvihl sklenku vína. „Ale co bych povídal, když tu dnes máme tolik odborníků…“

Napil se. Světlo svíček vrhlo rudý odlesk vína na jeho tvář s navoskovaným knírem, čárkou bradky a tenkým, temným obočím…

Na chvíli bylo naprosté ticho.

Pak paní Oliverová promluvila:

„Kdo ďábla v hrsti má, jen drž ho dál, podruhé by tam sotva vlítl…“

TŘETÍ KAPITOLA

Partie bridže

Po večeři se celá společnost odebrala do salonu, kde byl připraven bridžový stolek. Podávala se káva.

„Kdo z vás hraje bridž?“ dotazoval se pan Shaitana. „O paní Lorrimerové vím. A doktor Roberts. Co vy, slečno Meredithová, hrajete?“

„Ano, i když nijak zvlášť dobře.“

„Výborně. A major Despard? Skvělé. Takže vy čtyři byste mohli hrát zde.“

„Díky Bohu, že se bude hrát bridž,“ poznamenala paní Lorrimerová stranou k Poirotovi. „Jsem jeden z největších bridžových nadšenců, co kdy žili. A je to pořád horší! Dokonce už *odmítám* pozvání na večeři, pokud se potom nemá hrát bridž. Prostě bych bez bridže usnula. Sama se za sebe stydím, ale nedá se s tím nic dělat.“

Rozdělili se do dvojic, partnerkou paní Lorrimerové byla slečna Meredithová a proti nim stál major Despard s doktorem Robertsem.

„Ženy proti mužům.“ prohlásila paní Lorrimerová, když zasedla ke stolu a jala se profesionálně míchat karty. „Modré karty, co myslíte, slečno Meredithová? Jsem náročný partner.“

„A ne abyste prohrály,“ v paní Oliverové se zvedla vlna feminismu. „Ukažte mužským, že nemůže být vždycky po jejich!“

„Ti chudáci jsou už teď naprosto bez šance,“ zasmál se doktor Roberts a začal míchat druhý balíček karet. .,Myslím, že rozdáváte, paní Lorrimerová.“

Major Despard chvíli otálel, než se také posadil. Sledoval pohledem Anne Meredithovou, jako by si teprve teď všiml, zeje pozoruhodně hezká.

„Sejměte, prosím,“ oslovila ho netrpělivě paní Lorrimerová. Trhnul sebou a s omluvou sejmul balíček karet, který před něj položila.

Paní Lorrimerová začala zkušeně rozdávat, „Ve druhém pokoji je ještě jeden bridžový stůl,“ pronesl pan Shaitana.

Přešel ke dveřím na opačném konci místnosti a zbylí čtyři hosté ho následovali do malého, pohodlně zařízeného kuřáckého salonku, kde byl připraven druhý bridžový stůl.

„Budeme se muset střídat/' poznamenal plukovník Race.

Pan Shaitana zavrtěl hlavou.

.Já nehraji,“ vysvětlil. „Bridž nepatří mezi mé oblíbené hry.“

Ostatní začali protestovat, že tedy raději nebudou vůbec hrát. ale Shaitana byl neoblomný a oni nakonec zasedli ke stolu. Poirot měl hrát s paní Oliverovou proti superintendantu Battleovi a plukovníku Raceovi.

Pan Shaitana je chvíli pozoroval, na rtech mu pohrával mefistofelský úsměv, když sledoval, s jakým listem nahlásila paní Oliverová dva bez trumfů, a pak se neslyšně odebral do sousedního pokoje.

Tam byli všichni čtyři hosté zcela ponořeni do hry s vážnými, soustředěnými výrazy. Jedna nabídka střídala druhou. „Jedno srdce."

„Pas."

„Tři trefy."

„Tři piky."

„Čtyři kára."

„Kontra."

„Čtyři srdce."

Pan Shaitana hráče chvilku se sotva znatelným úsměvem sledoval.

Poté přešel na druhou stranu místnosti a usadil se do velkého křesla před krbem. Komorník přinesl podnos s nápoji a položil ho na postranní stolek. Světlo z krbu se zářivě odráželo na broušených uzávěrech karaf.

Jako vždy si pan Shaitana umělecky pohrál s osvětlením. Místnost působila dojmem, že je ozářena pouze ohněm z krbu. Malá lampička se stínidlem vedle opěradla křesla mu poskytovala dostatek světla pro případ, že by si chtěl číst. Tlumené světlo vytvářelo v pokoji tichou, ospalou atmosféru. O něco silnější světlo zářilo nad bridžovým stolem, odkud se i nadále monotónně ozývaly nabídky hráčů.

„Jeden bez trumfů," — jasně a rozhodně — paní Lorrimerová.

„Tři srdce," — s útočným nádechem v hlase — doktor Roberts.

„Žádná nabídka," — potichu — Anne Meredithová.

Následovalo chvilkové ticho, nežli se ozval hlas majora Desparda. Nikoliv proto, že by mu to snad myslelo pomalu. Byl typem muže, který si chce být jist, než promluví.

„Čtyři srdce."

„Kontra."

Na tváři ozářené plameny z krbu zahrál panu Shaitanovi úsměv a již z ní nezmizel.

Pan Shaitana se v křesle usmíval a pobaveně zamrkal…

Večírek se mu vskutku vydařil.

„Pět kár, hra a robber," pronesl plukovník Race. „Dobrá práce, partnere," obrátil se k Poirotovi. „Nevěřil jsem, že to dokážete. Štěstí, že nevynesli piky."

„To by nejspíš mnoho nezměnilo," poznamenal superintendant Battle se sobě vlastní velkomyslností.

Licitoval piky, ale jeho partnerce paní Oliverové „něco říkalo", aby vynesla trefy, i když piky měla — s katastrofálními důsledky.

Plukovník Race se podíval na hodinky.

„Deset minut po dvanácté. Dáme ještě jednu hru?"

„Musíte mě omluvit," zavrtěl hlavou superintendant Battle, „ale jsem zvyklý chodit brzy do postele."

„Já také," souhlasil Poirot.

„Tak to raději sečteme," přikývl plukovník Race.

Výsledek pěti robberů, které za ten večer uhráli, vyzněl drtivě ve prospěch mužského pohlaví. Paní Oliverová prohrála tři libry sedm šilinků. Jako největší vítěz vyšel ze hry plukovník Race.

Paní Oliverová, i když nebyla příliš dobrá v bridži, dokázala vzít porážku sportovně a zaplatila s úsměvem.

„Nic mi dneska večer nevycházelo," postěžovala si. „Někdy se to prostě stává. Včera jsem měla takové skvělé karty. Třikrát za sebou honérový list."

Zdvihla se od stolu, sáhla po vyšívané kabelce a v poslední chvíli se zarazila, když si opět chtěla odhrnout vlasy z čela.

„Počítám, že náš hostitel je nejspíš vedle v salonu," poznamenala.

Prošla dveřmi do salonu a ostatní tři ji následovali.

Pan Shaitana seděl v křesle před krbem. U bridžového stolu byla čtveřice hráčů ještě stále ponořena do hry.

„Kontra na pět trefu," licitovala zrovna klidným, jasným hlasem paní Lorrimerová.

„Pět bez trumfů."

„Kontra na pět bez trumfů."

Paní Oliverová přešla k bridžovému stolu. Vypadalo to na napínavou hru.

Superintendant Battle ji následoval.

Plukovník Race zamířil k panu Shaitanovi, Poirot šel za ním.

„Už budu muset jít, Shaitano," oznámil plukovník.

Pan Shaitana neodpověděl. Hlava mu klesla na prsa a vypadalo to, že spí. Plukovník Race zdvihl oči k Poirotovi a přistoupil blíže. Najednou se mu z úst vydral tlumený výkřik a předklonil se. Poirot byl v okamžiku vedle něj, s pohledem upřeným na cosi, co ukazoval plukovník — na cosi, co mohlo být ozdobným knoflíkem, ale nebylo…

Poirot se sehnul, zdvihl ruku pana Shaitany a pustil ji. Pohledem se setkal s plukovníkem Racem a na otázku v jeho očích odpověděl přikývnutím. Plukovník nahlas promluvil.

„Superintendante, měl byste chvilku?"

Superintendant Battle přešel místnost. Paní Oliverová nadále sledovala hru s kontrovaným závazkem pěti bez trumfů.

I když působil pomalým dojmem, byl superintendant Battle mužem, kterému nebylo třeba nic vysvětlovat dvakrát. Zdvihl obočí a tichým hlasem se zeptal:

„Stalo se něco?"

Plukovník Race kývl směrem k nehybné postavě v křesle.

Když se Battle sehnul nad křeslem, pozoroval Poirot zamyšleně obličej pana Shaitany. Vypadal teď poněkud přihlouple, s ústy otevřenými dokořán a bez obvyklého ďábelského výrazu…

Hercule Poirot zavrtěl hlavou.

Superintendant Battle se narovnal. Aniž by se jí dotkl, pečlivě prozkoumal věc, která vypadala jako velký ozdobný knoflík na košili pana Shaitany — a která ve skutečnosti knoflíkem nebyla. Zdvihl ochablou ruku sedící postavy a zase ji spustil.

Postavil se zpříma, nezúčastněný, schopný, vojáčky, připravený ujmout se situace.

„Věnujte mi na okamžik pozornost, prosím," pronesl.

Promluvil úředním hlasem a ten rozdíl byl tak nápadný, že všichni hráči u bridžového stolu se k němu obrátili a Anne Meredithová strnula s rukou nad pikovým esem v listu tichého hráče.

„Je mi líto, ale musím vám oznámit," pokračoval Battle, „že náš hostitel pan Shaitana je mrtev."

Paní Lorrimerová a doktor Roberts vstali ze židlí. Major Despard se zamračil. Anne Meredithová zalapala po dechu.

„Víte to jistě, člověče?"

Doktor Roberts nasadil profesionální výraz a odhodlaným krokem přešel ke křeslu u krbu, jako by chtěl dát všem přítomným najevo, že povinnost lékaře si nevybírá.

Zdánlivě neúmyslně mu zastoupila cestu rozložitá postava superintendanta Battlea.

„Ještě okamžik, doktore Robertsi. Můžete mi říci, kdo všechno v průběhu tohoto večera vstoupil nebo opustil místnost?"

Roberts na něj zůstal zírat.

„Opustil místnost? Nerozumím vám. Nikdo přece."

Superintendant obrátil pohled k dalšímu z hostů.

„Je to tak, paní Lorrimerová?"

„Přesně tak."

„Ani komorník nebo někdo jiný ze služebnictva?"

„Ne. Komorník přinesl tác s nápoji, když jsme zasedali k bridži. Od té doby tu nebyl."

Superintendant Battle se zadíval na Desparda.

Major Despard souhlasně přikývl.

Anne sotva slyšitelně potvrdila: „Ano…, ano, je to pravda."

„Co to má všechno znamenat, člověče," netrpělivě se ohradil doktor Roberts. „Pusťte mě, ať ho můžu prohlédnout, třeba jenom omdlel."

„Nikoli, neomdlel. A je mi líto, ale *nikdo se ho nedotkne, dokud nedorazí policejní lékař. Pan Shaitana byl, dámy a pánové, zavražděn.*"

„Zavražděn?" nevěřícně a vyděšeně vydechla Anne.

Major Despard se tvářil zaraženě.

Paní Lorrimerová ostrým hlasem opakovala: „Zavražděn?"

„Propána!" zvolal doktor Roberts.

Superintendant Battle rozvážně pokýval hlavou. Vypadal v tu chvíli trochu jako porcelánová figurka Číňana. Jeho obličej byl zcela bez výrazu.

„Ubodán," dodal. „To byl způsob vraždy. Bodná rána."

Pak vystřelil otázku:

. ‚Kdo z vás během večera opustil bridžový stůl?"

Sledoval změnu výrazu v obličejích všech čtyř. Zakolísání. Uviděl strach — porozumění — pobouření — zoufalství — hrůzu, ale nic z toho mu příliš nepomohlo.

„Inu?"

Následovala odmlka, nežli major Despard, který se mezitím zvedl a stál jako voják na přehlídce, úzkou, inteligentní tvář obrácenou k superintendantu Battleovi, potichu odpověděl:

„Myslím, že jsme všichni jednou nebo víckrát vstali od stolu — buď abychom podali pití, nebo přiložili do krbu. Já sám jsem udělal obojí. Když jsem šel ke krbu, Shaitana spal v křesle."

„Spal?"

„Ano — myslel jsem si to."

„Možná, že spal," řekl Battle. „A nebo už byl po smrti. K tomu se brzy dostaneme. Teď bych vás požádal, abyste se odebrali do sousedního pokoje." Otočil se k tiché postavě po svém boku: „Plukovníku Racei, mohl byste je laskavě doprovodit?"

Race rychle chápavě přikývl.

„Jistě, superintendante."

Všichni čtyři hráči pomalu opustili místnost spojovacími dveřmi.

Paní Oliverová se sesula do židle na opačném konci salonu a potichu se rozplakala.

Battle zvedl sluchátko telefonu a chvíli do něj hovořil. Pak řekl:

„Místní policie tu bude co nevidět. Mám rozkaz z ústředí, abych případ převzal. Policejní lékař je již na cestě. Jak dlouho byste řekl, že je po smrti, Poirote? Já sám bych to odhadoval na více než hodinu."

„Souhlasím. Je věčná škoda, že to nelze říci přesněji — že nemůžeme říci: Je mrtev hodinu, pětadvacet minut a čtyřicet vteřin."

Superintendant Battle nepřítomně přikývl.

„Seděl přímo před krbem. To věci trochu mění. Více než hodinu, ale ne více než dvě a půl: vsadím se, že takový bude výrok dokto-

ra. A nikdo nic neviděl ani neslyšel. Neuvěřitelné! Tomu říkám zoufalý pokus. Mohl přece vykřiknout.“

„Jenže nevykřikl. Vrah měl štěstí. Jak pravíte, *mon ami*, velice zoufalý čin.“

„Máte nějakou představu. Poirote, co by mohlo být motivem? Jakýkoli náznak?“

Poirot pomalu odpověděl:

„Ano, k tomu vám mohu něco říci. Povězte mi — vám pan Shaitana nenaznačil, o jaký večírek se tu dnes bude jednat?“

Superintendant Battle mu věnoval překvapený pohled.

„Nikoli, o ničem takovém se nezmínil. Pročpak?“

Zpovzdálí se ozvalo zazvonění zvonku následované údery klepadla.

„To jsou naši lidé,“ poznamenal superintendant Battle. „Půjdu je pustit dál. Brzy si poslechnu, co máte na srdci. Teď je třeba začít s rutinou.“

Poirot přikývl.

Battle vyšel z pokoje.

Paní Oliverová stále plakala.

Poirot přešel k bridžovému stolu. Aniž by se čehokoli dotkl, pečlivě si prohlédl lístky se skóre. Jednou či dvakrát zavrtěl nevěřícně hlavou.

„Takový hlupák! Takový neskutečný hlupák,“ bručel si pro sebe Hercule Poirot. „Převléknout se za ďábla a pak se snažit vystrašit lidi. *Quel enfantillage!*“

Otevřely se dveře a vstoupil policejní lékař s brašnou v ruce, následován komisařem, který byl zabrán do hovoru se superintendantem Battlem. Za nimi se do místnosti protáhl fotograf. V hale hlídkoval strážník.

Rozjela se rutina policejního vyšetřování.

ČTVRTÁ KAPITOLA

První vrah?

O hodinu později se Hercule Poirot, paní Oliverová, plukovník Race a superintendant Battle usadili kolem stolu v jídelně.

Tělo bylo ohledáno, vyfotografováno a odneseno. Odborník z daktyloskopie už byl také pryč.

Superintendant Battle se zadíval na Poirota.

„Nežli se tohle všechno rozjelo, chtěl jste mi něco říci. Podle vás za tím dnešním večírkem bylo něco víc?“

Poirot rozvážně a opatrně zopakoval obsah rozhovoru, který vedl se Shaitanou ve Wessex House.

Superintendant Battle našpulil rty. Div že nehvízdl.

„Tak exponáty, co? Sbírka živých vrahů! A vy se domníváte, že to myslel *vážně*? Nedělal si z vás třeba trochu legraci?“

Poirot zavrtěl hlavou.

„Ne, ne. Myslel to vážně. Shaitana si zakládal na svém mefistofelském přístupu k životu. Byl to velice ješitný člověk. A také velice hloupý — a to ho stálo život.“

„Chápu, co chcete říct,“ přikývl superintendant Battle, když si srovnal v hlavě fakta. „Osm hostů a on sám. Čtyři .čmuchalové', dalo by se říci — a čtyři vrazi.“

„To není možné!“ zvolala paní Oliverová. „Tomu nevěřím. Ti lidé nemohou být *zločinci*.“

Superintendant Battle zamyšleně zavrtěl hlavou.

„Tím bych si nebyl tak jist, paní Oliverová. Vrahové se chovají a vypadají k nerozeznání od ostatních lidí. Jsou to víc než často milí, nenápadní, rozumní lidé s dobrými způsoby.“

„V tom případě to udělal doktor Roberts,“ prohlásila rozhodně paní Oliverová. „Hned jak jsem ho uviděla, mi instinkt řekl, že s ním není něco v pořádku. A můj instinkt nikdy nelže.“

Battle se obrátil k plukovníku Raceovi. Race pokrčil rameny. Odpovídal spíše na Poirotovo prohlášení, než na podezření paní Oliverové.

„Je to možné,“ odpověděl. „Je to docela dobře možné. A vypadá to, že se Shaitana alespoň v jednom případě nemýlil. Koneckonců, měl nejspíš jenom *podezření*, že tito čtyři lidé spáchali vraždu — nemohl to vědět jistě. Možná se trefil ve všech čtyřech případech, možná jenom v jednom, ale *aspoň* v jednom případě se trefil, jeho smrt je toho důkazem.“

„Jeden z nich se vyděsil. Myslíte, že to je ten motiv, Poirote?“

Poirot přikývl.

„Náš zesnulý pan Shaitana byl celkem proslavený svým nebezpečným smyslem pro humor," řekl. „A povídalo se o něm, že dokáže být nemilosrdný. Vrah si nejspíše myslel, že pan Shaitana zorganizoval ten večer pro vlastní pobavení, které má vyvrcholit předáním usvědčeného vraha policii — vám. On (či ona) se musel domnívat, že má Shaitana nezvratné důkazy."

„A měl?"

Poirot pokrčil rameny.

„To už se nedozvíme."

„Doktor Roberts!" opakovala přesvědčeně paní Oliverová. „Takový bodrý typ. Vrahové jsou často navenek bodří — je to maska! Být vámi, superintendante, okamžitě ho zatknu."

„To bychom také nejspíše udělali, kdyby byla v čele Scotland Yardu žena," poznamenal superintendant Battle a v očích mu na okamžik šibalsky zajiskřilo. „Jenže, jak sama vidíte, zůstalo to bohužel na pouhých mužích, takže musíme být opatrní. Musíme se k cíli propracovat pomalu."

„Ach muži — muži," vzdychla paní Oliverová a v duchu si začala koncipovat novinové články.

„Raději bychom je měli zavolat dovnitř," prohlásil superintendant Battle. „Nemůžeme je tam nechat čekat věčně."

Plukovník Race se zdvihl ze židle.

„Přejete-li si, abychom odešli —"

Superintendant Battle na chvíli zaváhal, zaskočen výmluvným pohledem paní Oliverové. Byl si dobře vědom plukovníkova oficiálního postavení a s Poirotem policie často spolupracovala. Ale přítomnost paní Oliverové byla bezesporu nežádoucí. Battle byl však velkomyslný. Vzpomněl si, že paní Oliverová prohrála ten večer v bridži tři libry sedm šilinků a že svou prohru nesla statečně.

„Můžete všichni zůstat," řekl, „alespoň pokud jde o mě. Ale prosím nevyrušovat (zadíval se na paní Oliverovou) a nechci slyšet ani náznak o tom, co nám tu právě Poirot pověděl. Bylo to Shaitanovo tajemství a pro naše záměry bude nejlepší předstírat, že s ním také odešlo ze světa. Je to jasné?"

„Naprosto," přikývla paní Oliverová.

Battle přešel ke dveřím a zavolal strážníka hlídkujícího v hale.

„Jděte do kuřáckého pokoje. Najdete tam Andersona a čtyři hosty. Požádejte doktora Robertse, zda by byl tak laskav a přišel sem k nám.“

„Já bych si ho nechala na konec,“ prohlásila paní Oliverová. „Totiž v knize, myslím,“ dodala omluvně.

„Skutečný život je něco trochu jiného,“ poznamenal Battle.

„Já vím,“ vzdychla paní Oliverová. „Zápletky jsou tak mizerně konstruované.“

Vstoupil doktor Roberts, o něco méně energickým krokem než obvykle.

„To vám povím. Battle,“ spustil. „Tohle je čertovská záležitost! Omlouvám se, paní Oliverová, ale je to tak. Z profesionálního hlediska tomu skoro nemůžu uvěřit! Zabodnout někoho, když jen o pár metrů dál jsou tri další lidé.“ Zavrtěl hlavou. „Páni! Nechtěl bych být na vrahově místě!“ Koutky úst se mu roztáhly v mírném úsměvu. „Čím vás mohu přesvědčit, že já jsem na jeho místě nebyl.“

„Inu, je tu otázka motivu, doktore.“ Doktor Roberts energicky přikývl. „To je jasné. Neměl jsem vůbec žádný motiv, proč bych měl chtít Shaitanu odstranit. Dokonce jsem ho ani moc dobře neznal. Připadal mi zábavný, byl to takový podivín. Bylo na něm něco trochu orientálního. Pochopitelně, je mi jasné, že mé styky s ním podrobně vyšetříte — nic jiného ani nečekám. Nejsem blázen. Ale nic nenajdete. Neměl jsem důvod Shaitanu zavraždit a také jsem ho nezavraždil.“

Superintendant Battle tupě přikývl. „To je v pořádku, doktore Robertsi. Jak sám dobře víte, prošetřit to musím. Jste rozumný člověk. Můžete mi říci něco o těch ostatních třech?“'

„Obávám se, že toho o nich moc nevím. Desparda a slečnu Meredithovou jsem dnes večer potkal poprvé. O Despardovi jsem už předtím slyšel — četl jsem jeho cestopis, opravdu zábavné počtení.“

„Věděl jste, že se zná s panem Shaitanou?“

„Ne. Shaitana se o něm přede mnou nikdy nezmínil. Jak říkám., slyšel jsem o něm, ale nikdy dříve jsem se s ním nesetkal. Se slečnou Meredithovou také ne. S paní Lorrimerovou se znám od vidění.“

„Co o ní víte?“

Doktor Roberts pokrčil rameny. „Je to vdova. Celkem dobře zajištěná. Inteligentní žena s dobrými způsoby — vynikající hráčka bridže. Tak jsem ji také poznal — hráli jsme spolu bridž.“

„A pan Shaitana se o ní také nikdy nezmínil?“

„Ne.“

„Hmm — to nám příliš nepomůže. Teď, kdybyste si laskavě mohl vzpomenout, doktore Robertsi, kolikrát v průběhu večera jste vy sám vstal od stolu a pokud možno nám pověděl co nejvíce i o pohybech ostatních.“

Doktor Roberts se na několik minut zamyslel.

„To je těžká otázka,“ odpověděl upřímně. „Jakž takž si pamatuji svoje vlastní pohyby. Vstal jsem celkem třikrát — ano, třikrát; když jsem byl tichý hráč, tak jsem se zvedl od stolu a snažil se být trochu užitečný. Jednou jsem šel přiložit do krbu. Jednou jsem oběma dámám přinesl pití. Jednou jsem si sám nalil whisky se sodou.“

„Pamatujete se, kdy to bylo?“

„Jenom velice přibližně. Začali jsme hrát asi v půl desáté. Řekl bych, že jsem šel přiložit asi hodinu potom, krátce nato jsem přinesl pití (myslím, že to bylo o dvě hry později) a mohlo být tak půl dvanácté, když jsem si došel dolít whisky — ale ty časy jenom hádám. Nemohu vám za jejich správnost ručit.“

„Stolek s nápoji byl za křeslem pana Shaitany?“

„Ano. Což znamená, že jsem třikrát prošel poměrně blízko něj.“

„A pokaždé, když jste kolem něj šel, vypadal, že spí?“

„Přesně to jsem si myslel poprvé. Podruhé jsem se na něj ani nepodíval. Potřetí, pokud si vzpomínám, jsem si akorát sám pro sebe řekl: ‚Ten má ale spaní.' Ale nijak zblízka jsem si ho neprohlížel.“

„Výborně. Vzpomenete si, kdy odešli od stolu ostatní hráči?“

Doktor Roberts se zamračil.

„Těžká otázka, velice těžká. Despard se jednou zvedl, aby podal další popelník, pokud se pamatuji. A šel si pro pití — to bylo předtím, než jsem si šel dolít já, protože si vzpomínám, že se mě ptal, jestli chci také, a já mu odpověděl, že zatím ne.“

„A obě dámy?“

„Paní Lorrimerová šla jednou ke krbu. Myslím, že rozhrábla oheň, aby lépe hořel. Mám dojem, že se Shaitanou mluvila, ale ne-

vím to jistě. V tu chvíli jsem se snažil uhrát poměrně těžký beztrumfový závazek.“

„A co slečna Meredithová?“

„Určitě se zvedla od stolu alespoň jednou. Obešla stůl, aby se podívala na můj list — hrál jsem tou dobou s ní. Pak se podívala na karty ostatních a chvíli se procházela po místnosti. Nedokáži říct, co přesně dělala. Nedával jsem pozor.“

Superintendant Battle se zamyšleně zeptal:

„Když jste seděli u stolu, byla něčí židle obrácená přímo proti krbu?“

„Ne. stůl byl trochu šikmo a mezi stolem a krbem stál velký sekretář — velice pěkná čínská práce. Samozřejmě je mi jasné, že bylo dosti dobře *možné* toho chudáka zabodnout. Koneckonců, když hrajete bridž, nerozhlížíte se kolem sebe a stěží si všimnete, co se kolem vás děje. Jediný, kdo má na něco podobného čas, je tichý hráč. A v tomto případě —“

„V tomto případě byl nepochybně tichý hráč vrahem,“ doplnil superintendant Battle.

„Ale i tak,“ uvažoval nahlas doktor Roberts. „Muselo to vyžadovat opravdu pořádnou dávku odvahy. Když to tak vezmete, kdo mohl vrahovi zaručit, že někdo z ostatních nezvedne hlavu od hry právě v tu kritickou chvíli?“

„Ano,“ souhlasil Battle. „Bylo to velké riziko. Vrah musel mít opravdu silný motiv. Kdybychom jenom věděli, co ho k tomu vedlo,“ zalhal nestydatě.

„Počítám, že na to přijdete,“ utěšil ho doktor Roberts. „Projdete jeho korespondenci atak. Nejspíš tam narazíte 1 na nějakou stopu.“

„Nezbývá nám, než doufat,“ zachmuřeně odpověděl superintendant Battle.

Pronikavě se na muže naproti sobě zadíval.

„Mohl byste mi udělat laskavost, doktore Robertsi, a říct mi — jako muž muži — co vy si o tom myslíte?“

„Pochopitelně.“

„Koho z těch tří byste si tipoval?“

Doktor Roberts pokrčil rameny.

„To je jednoduché. Kdybych si měl vsadit, vsadil bych na Desparda. Ten chlapík má nervy ze železa, je zvyklý na nebezpečné situace, kdy musí rychle jednat. Riziko mu nevadí. Nezdá se mi, že by za tím byla žena. Řekl bych, že něco takového vyžadovalo i dost síly.“

„Ne tak moc, jak by se mohlo zdát. Podívejte se na tohle.“

Pohybem salonního kouzelníka Battle zdánlivě odnikud vytáhl dlouhý tenký nástroj z lesklého kovu s malou ozdobnou rukojetí.

Doktor Roberts se předklonil, vzal předmět do ruky a s profesionálním obdivem si ho prohlédl. Vyzkoušel ostrost špičky a obdivně hvízdl.

„To je mi panečku nástroj! Tahle hračka je pro vraždu jako stvořená. Zajede vám dovnitř jako po másle — dočista jako po másle. Počítám, že si to přinesl s sebou.“

„Ne. Patřila panu Shaitanovi. Ležela na stolku u dveří mezi množstvím jiných předmětů.“

„Takže si vrah pomohl. Tomu říkám štěstí, najít tak dokonalý nástroj.“

„Inu, i tak se na to můžete dívat,“ pomalu připustil Battle.

„Totiž, chudáku Shaitanovi to samozřejmě moc štěstí nepřineslo.“

„Tak jsem to nemyslel, doktore Robertsi. Chtěl jsem říct, že se na celou tu záležitost dá dívat i z jiné stránky. Připadá mi, že myšlenka na vraždu se ve vrahově mysli zrodila teprve tehdy, když si povšiml té zbraně.“

..To myslíte něco jako náhlou inspiraci — myslíte, že se nejednalo o předem promyšlenou vraždu? Vrah se rozhodl vraždit teprve tady? Máte — máte k takové domněnce nějaký důvod?“

Pátrávě se na něj zadíval.

„Je to jenom takový nápad,“ odpověděl netečně superintendant Battle.

„No, mohlo by to tak pochopitelně být,“ připustil zdráhavě doktor Roberts.

Superintendant Battle si odkašlal.

„Inu, nebudu vás déle zdržovat, doktore. Děkuji vám za pomoc. Kdybyste nám ještě mohl nechat svoji adresu.“

„Zajisté. Gloucester Terrace 200, W. 2. Telefonní číslo je Bayswater 23896.“

„Děkuji vám. Nejspíš se u vás brzy zastavím.“

„Rád vás kdykoliv uvidím. Doufám, že se o tom nebude moc psát v novinách. Nerad bych přišel o některé své nervóznější pacienty.“

Superintendant Battle se obrátil k Poirotovi.

„Omlouvám se. Poirote. Chcete-li se na něco zeptat, jsem si jistý, že to doktoru Robertsovi nebude vadit.“

„Pochopitelně že ne, to se rozumí. Patřím k vašim velkým obdivovatelům, monsieur Poirote. Šedé buňky mozkové — metoda a řád. Moc dobře to znám. Nepochybuji, že se mě zeptáte na něco opravdu nečekaného.“

S nevinným výrazem cizince rozpřáhl Hercule Poirot ruce.

„Nikoliv, nikoliv, jenom se snažím srovnat v hlavě všechny detaily. Například — kolik jste hráli robberů?“

„Tři,“ odpověděl bez váhání doktor Roberts. „Uhráli jsme jednu hru ze čtvrtého, když jste přišli.“

„A kdo hrál s kým?“

„V prvním robberu já s Despardem proti oběma dámám. Pořádně nám to natřely, to vám povím. Dočista nás převálcovaly, nedostali jsme jedinou slušnou kartu.

Druhý robber jsem hrál se slečnou Meredithovou proti Despardovi a paní Lorrimerové. Ve třetím robberu jsem měl za partnerku paní Lorrimerovou a Despard se slečnou Meredithovou hráli proti nám. Pokaždé jsme snímali, ale šlo to jako na drátkách. Čtvrtý robber jsem hrál opět se slečnou Meredithovou.“

„Kdo vyhrál a kdo prohrál?“

„Paní Lorrimerová vyhrála v každém robberu. Slečna Meredithová vyhrála v prvním a prohrála v dalších dvou. Já jsem byl mírně v plusu, Despard a slečna Meredithová museli být oba v minusu.“

Poirot se usmál. „Superintendant se vás ptal, co si o svých společnících myslíte jako o potencionálních vrazích. Mě by zajímalo, jaký je váš názor na ně jako na hráče bridže.“

„Paní Lorrimerová je špička,“ odpověděl okamžitě doktor Roberts. „Vsadím se, že si bridžem docela slušně vydělá. Despard také

hraje slušně — řekl bych, že je to takový *spolehlivý* hráč — myslí mu to. Slečna Meredithová hraje celkem opatrně. Nedělá chyby, ale moc dobrá není.“

„A vy, doktore?“

Robertsovi zajiskřilo v očích.

„Já licituji trochu moc vysoko, nebo se to o mně alespoň říká. Ale většinou se mi to vyplatí.“

Poirot se usmál.

Doktor Roberts vstal.

„Ještě něco?“

Poirot zavrtěl hlavou.

„Tak v tom případě vám přeji dobrou noc. Dobrou noc, paní Oliverová. Měla byste si dělat poznámky. Tohle je lepší než ty vaše nevystopovatelné jedy, nemyslíte?“

Doktor Roberts vyšel z místnosti už zase svým obvyklým energickým krokem. Když se za ním zavřely dveře, paní Oliverová si neodpustila kousavě podotknout:

„Poznámky! To tak! Lidé jsou tak hloupí. Kdykoliv si dokáži vymyslet lepší vraždu, než cokoliv, co se může stát ve skutečnosti. Mně *nikdy* neschází zápletka. A moji čtenáři zbožňují nevystopovatelné jedy!“

PÁTÁ KAPITOLA

Druhý vrah?

Paní Lorrimerová vznešeně vstoupila do jídelny. Byla trochu pobledlá, ale vypadala klidně.

„Je mi líto, že vás musím obtěžovat.“ spustil superintendant Battle.

„Samozřejmě že musíte konat svou povinnost,“ odpověděla potichu paní Lorrimerová. „Uznávám, že mi toto postavení není příjemné, ale nelze se tomu vyhnout. Naprosto chápu, že jeden ze čtyř lidí, kteří byli v tom pokojí, musí být vrah. A přirozeně nemohu očekávat, že se spokojíte pouze s tvrzením, že já to nejsem.“

Přijala židli, kterou jí nabídl plukovník Race, a usedla ke stolu naproti Battleovi. Její inteligentní šedé oči se setkaly s jeho. Pozorně čekala.

„Znala jste se s panem Shaitanou dobře?“ zeptal se superintendant.

„Nijak zvlášť. Znala jsem se s ním několik let, ale nikdy jsme nebyli přátelé.“

„Kde jste se s ním setkala?“

„V hotelu v Egyptě — Winter Paláce v Luxoru, alespoň myslím.“

„Co jste si o něm myslela?“ Paní Lorrimerová mírně pokrčila rameny. „Přišel mi — že to tak musím říct — dost jako šarlatán.“

„Měla jste — omlouvám se za tu otázku — nějaký důvod, proč byste si přála ho odstranit?“

Paní Lorrimerová se zatvářila téměř pobaveně. „Vážně si, superintendante, myslíte, že bych to přiznala, kdyby takový důvod existoval?“

„Možná,“ odpověděl Battle. „Skutečně inteligentní ženě by došlo, že to s největší pravděpodobností stejně vyjde na světlo.“

Paní Lorrimerová zamyšleně naklonila hlavu.

„To je samozřejmě pravda. Ne, superintendante Battle, neměla jsem důvod přát si smrt pana Shaitany. Je mi v podstatě jedno, zda je živ nebo mrtev. Považovala jsem ho za pozéra a dost teatrálního k tomu, a někdy mě rozčiloval. To je — nebo spíše byl — můj postoj k Shaitanovi.“

„To bychom tedy měli. Teď, paní Lorrimerová, mohla byste mi říct něco o ostatních třech?“

„Obávám se, že ne. S majorem Despardem a slečnou Meredithovou jsem se dnes večer setkala poprvé. Oba dva mi připadali jako milí lidé. S doktorem Robertsem se znám od vidění. Myslím, že je jako doktor dost oblíbený.“

„Vás neléčí?“

..Ne, to ne.“

„Mohla byste mi říct, kolikrát jste během večera vstala od stolu, a popsat i pohyby ostatních?“

Paní Lorrimerová bez zaváhání odpověděla.

„Napadlo mě, že se na to asi budete ptát. Snažila jsem se rozvzpomenout. Já jsem vstala jednou, když jsem byla tichý hráč. Šla jsem ke krbu. To byl pan Shaitana ještě naživu. Poznamenala jsem, jak je příjemné vidět zase opravdový oheň.“

„A on odpověděl?“

„Že nesnáší radiátory.“

„Slyšel někdo, jak se spolu bavíte?“

„Nejspíš ne. Mluvila jsem potichu, abych nerušila hráče.“ Sarkasticky dodala: „Vlastně máte jenom moje slovo, že Shaitana opravdu *byl* naživu a mluvil se mnou.“

Superintendant Battle se to nepokusil vyvrátit. Pokračoval v klidném, metodickém výslechu.

„To bylo v kolik hodin?“

„Řekla bych,, že jsme tou dobou hráli něco přes hodinu.“

„A co ostatní?“

„Doktor Roberts mi přinesl pití. Také si sám došel dolit, ale to bylo později. Major Despard si také šel pro drink, mohlo být tak čtvrt na dvanáct.“

„Jen jednou?“

„Ne, myslím, že dvakrát. Oba muži se dost pohybovali, ale nevšímala jsem si, co dělají. Slečna Meredithová vstala pouze jednou, pokud se pamatuji. Šla se podívat na list svého partnera.“

„Ale nevzdálila se od bridžového stolu?“

„To vám opravdu nepovím. Klidně mohla poodejít.“

Battle přikývl.

„Je to všechno dost nepřesné,“ zabručel. „Omlouvám se.“

Superintendant Battle zopakoval svůj kouzelnicky trik a v ruce se mu objevila dlouhá tenká dýka.

„Podívala byste se na toto, paní Lorrimerová?“ Paní Lorrimerová si od něj dýku nevzrušeně vzala. „Viděla jste tu dýku někdy dříve?“

„Nikoliv.“

„Ale ležela na stolku v salonu.“

„Nevšimla jsem si jí.“

„Je vám doufám jasné, paní Lorrimerová, že s takovou zbraní mohla vraždu spáchat žena stejně snadno jako muž.“

„Nejspíš ano,“ připustila tiše paní Lorrimerová.

Předklonila se a podala mu drobnou elegantní zbraň zpátky.

„Ale i tak,“ pokračoval superintendant Battle, „kdyby to měla spáchat žena, musela by být opravdu zoufalá. Byl to riskantní čin.“

Na okamžik se odmlčel, ale paní Lorrimerová neodpovídala.

„Víte něco o vztazích mezi ostatními třemi hosty a panem Shaitanou?“ Zavrtěla hlavou. „Vůbec nic.“

„Řekla byste mi, kdo z nich je podle vás s největší pravděpodobností vrahem?“

Paní Lorrimerová se dotčeně narovnala.

„To by mě ani ve snu nenapadlo. Považuji to za naprosto nevhodnou otázku.“

Superintendant se zatvářil jako malý chlapec, kterého právě pokárala jeho babička.

„Vaši adresu, prosím.“ zamumlal a přitáhl si k ruce poznámkový blok.

„Cheyne Lane 111, Chelsea.“

„Telefonní číslo?“

„Chelsea 45632.“

Paní Lorrimerová se zvedla.

„Chcete se na něco zeptat, pane Poirote?“ rychle vyhrkl Battle.

Paní Lorrimerová se zastavila a naklonila hlavu na stranu.

„Považovala byste za *vhodnou* otázku, madame, kdybych se vás zeptal na váš názor na ostatní tri hosty, nikoliv jako na potencionální vrahy, ale jako na hráče bridže?“

Paní Lorrimerová upjatě odpověděla:

„Na to vám klidně odpovím — pokud se to nějakým způsobem vztahuje k celé záležitosti — i když nechápu, co by to s tím mohlo mít společného.“

„To posoudím já. Kdybyste tedy mohla odpovědět, madame.“

Tónem trpělivého rodiče hovořícího k přihlouplému dítěti paní Lorrimerová odpověděla:

„Major Despard je obstojný hráč. Doktor Roberts licituje příliš vysoko, ale hrát umí. Slečna Meredithová nehraje nijak zvlášť špatně, je ale trochu moc opatrná. Ještě něco?“

Teď byla řada na Poirotovi, aby předvedl kouzelnicky trik. V ruce se mu objevily čtyři zmuchlané lístky se skóre.

„Je některé z těchto skóre vaše, madame?“

Prohlédla si je.

„Toto je můj rukopis. Skóre ze třetího robberu.“

„A toto skóre?“

„To musí být major Despard. Má ve zvyku škrtat.“

„A co toto?“

„Slečna Meredithová. První robber.“

„Takže toto nedokončené patří doktoru Robertsovi?“

„Ano.“

„Děkuji vám, madame. To je vše.“

Paní Lorrimerová se obrátila k paní Oliverové „Dobrou noc, paní Oliverová. Dobrou noc, plukovníku Racei.“

Pak si se všemi čtyřmi potřásla rukou na rozloučenou vyšla z pokoje.

ŠESTÁ KAPITOLA

Třetí vrah?

„Moc jsem toho z ní nedostal,“ poznamenal Battle. „A usadila mě, jak se patří. Je vidět, zeje ze staré školy — spousta ohledů na ostatní, ale pořádná dávka arogance k tomu. Nemůžu uvěřit, že by to udělala, ale jeden nikdy neví. Rozhodná je na to až dost. Co je to za nápad s těmi skóre, Poirote?“

Poirot rozložil lístky na stůl.

„Jsou pro nás poučná, nemyslíte? Co potřebujeme znát v tomto případu nejvíc? Povahu vraha. A nikoliv jen povahu jednoho vraha, ale hned čtyř. A tady ji máme před sebou — v těch naškrabaných cifrách. Vidíte? Tady je první robber — žádné velké vzrušení, krátká hra. Malé, úhledné číslice, pečlivě sečtené a odečtené — to je skóre vedené slečnou Meredithovou. Hrála s paní Lorrimerovou. Měly dobré karty a vyhrály.

Tady v dalším skóre není tak snadné sledovat postup hry, protože major Despard škrtá. Ale možná to vypovídá něco o majoru

Despardovi — je to člověk, který chce mít kdykoliv okamžitě přehled o situaci. Číslice jsou malé a výrazné.

Toto skóre bylo vedené paní Lorrimerovou — hrála s doktorem Robertsem proti druhým dvěma — vskutku epický boj — číslice se nad čarou vrší na obou stranách. Doktor licituje příliš vysoko a je tady pád, ale protože jsou oba prvotřídní hráči, nikdy to není o mnoho. Když doktorova vysoká licitace donutí protivníky neuváženě sázet, nabízí se tu vždy šance kontrovat. Vidíte? Tady ty číslice jsou kontrované závazky, které skončily pádem. Výrazný rukopis, elegantní, rozhodný, dobře čitelný.“

A tady máme poslední skóre — nedokončený robber. Jak vidíte, máme po jednom skóre od každého z hráčů. Celkem okázalé číslice. Nabídky nejsou tak vysoké jako v předchozím robberu. Nejspíš proto, že doktor hrál se slečnou Meredithovou a slečna Meredithová hraje velmi opatrně. Doktorovy vysoké nabídky jí určitě odvahy nedodaly!

Možná si myslíte, že jsou moje otázky nesmyslné. Ale není tomu tak. Chci proniknout k povaze všech čtyř hráčů, a když se ptám pouze na bridž, jsou ochotní mluvit.“

„Nikdy by mě nenapadlo označit vaše otázky za nesmyslné, Poirote,“ odpověděl Battle. „Viděl jsem vás pracovat. Každý má své metody, to vím. Vždycky nechávám inspektorům volnou ruku. Všichni musíme sami přijít na to, jaká metoda nám vyhovuje. Ale teď není čas o tom diskutovat. Zavoláme to děvče.“

Anne Meredithová byla rozrušená. Zastavila se ve dveřích a nepravidelně oddechovala.

Superintendant Battle se jako mávnutím kouzelného proutku proměnil v hodného strýčka. Vstal a nabídl jí židli.

„Posaďte se, slečno Meredithová, ať nám nevynesete spaní. Nemusíte se ničeho bát. Vím, že tohle všechno vypadá děsivě, ale není to taková hrůza.“

„Nevím, jak by něco mohlo být horší,“ tiše odpověděla dívka. „Je to hrozné — naprosto *hrozné* —, když pomyslím, že jeden z nás — že jeden z *nás* —“

„Přemýšlení nechtě na mně," přátelsky odpověděl Battle. „Takže, slečno Meredithová, mohla byste nám ze všeho nejdříve říci svou adresu?"

„Wendon Cottage, Wallingford."

„Londýnskou adresu nemáte?"

„Ne, jsem na pár dní ubytovaná v klubu."

„A který je váš klub?"

„Ladies' Naval and Military."

„Výborně. Teď nám, slečno Meredithová, povězte, jak dobře jste se znala s panem Shaitanou."

„Vůbec jsem se s ním neznala dobře. Vždycky mi naháněl strach."

„Proč?"

„Ach, však víte! Ten jeho hrozný úsměv! A to, jak se nad vámi skláněl. Jako kdyby vás chtěl zakousnout."

„Znala jste se s ním dlouho?"

„Asi devět měsíců. Potkala jsem ho letos v zimě ve Švýcarsku."

„Nikdy by mě nenapadlo, že by pan Shaitana byl příznivcem zimních sportů," poznamenal překvapeně superintendant Battle.

„Jenom bruslil. Byl ale vynikající bruslař, uměl spoustu figur a triků."

„Ano, to už je mu více podobné. A pak jste se s ním vídala často?"

„Celkem dost. Zval mě na večírky a podobně. Bylo to celkem zábavné."

„Ale jeho osobně jste ráda neměla?"

„Ne, naskakovala mi z něj husí kůže."

Battle se otcovským tónem zeptal:

„Ale neměla jste žádný zvláštní důvod se ho bát, nebo ano?"

Anne Meredithová na něj upřela nevinné oči.

„Zvláštní důvod? To ne."

„Tak to je v pořádku. Vraťme se k dnešnímu večeru. Vstala jste během hry od stolu?"

„Myslím, že ne. Ach, ano. Jednou. Šla jsem se podívat, jaké karty mají ostatní."

„Ale celou tu dobu jste zůstala u bridžového stolu?"

„Ano.“

„Jste si tím jistá, slečno Meredithová?“

Dívka se rychle začervenala.

„Ne. Ne, myslím, že jsem se prošla po místnosti.“

„Výborně. Omlouvám se, slečno Meredithová, ale pokuste se mluvit pravdu. Vím, že jste nervózní, a když je člověk nervózní, má sklony vidět věci tak, jak by si přál, aby byly. Ale nakonec se to nevyplatí. Takže jste se prošla. Procházela jste také blízko pana Shaitany?“

„Opravdu — *opravdu* — si nevzpomínám.“

„Dobrá, řekněme, že možná ano. Víte něco o těch třech ostatních?“

Zavrtěla hlavou.

„Nikdy dřív jsem nikoho z nich nepotkala.“

„Co si o nich myslíte? Připadá vám někdo z nich jako možný vrah?“

„Nemohu tomu uvěřit. Prostě tomu nemohu uvěřit. Nemohl to být major Despard. A nemohu uvěřit ani tomu, že by to byl ten doktor — koneckonců, nezvolil by si doktor mnohem jednodušší způsob vraždy? Jed, nebo tak něco.“

„Takže pokud by to měl někdo být, vy byste sázela na paní Lorrimerovou.“

„Ach ne. Jsem si jistá, že to nemohla udělat. Je tak milá. A i když hraje tak dobře bridž, nesnaží se vás znervóznit ani neupozorňuje na vaše chyby.“

„Nechala jste šiji na konec,“ poznamenal Battle.

„Jenom proto, že někoho bodnout mi připadá víc jako ženská záležitost.“

Battle předvedl svůj kouzelnický trik. Anne Meredithová se odtáhla.

„To je hrozné. Musím se — té věci dotknout?“

„Byl bych raději, kdybyste ji vzala do ruky.“ Sledoval, jak bázlivě, s odporem v obličeji, vzala dýku do ruky.

„Touhle malou věcí — tímhle —“

„Zajela dovnitř jako po másle,“ přikývl se zadostiučiněním Battle. „I dítě by to zvládlo.“

„Chcete — chcete říct —“ Vyděšeně na něj vytřeštila oči. „Chcete říct — že jsem to mohla udělat já? Ale já to nebyla. Proč bych něco takového dělala?“

„Přesně to by nás také zajímalo,“ odpověděl Battle. „Co bylo motivem? Proč chtěl někdo odstranit Shaitanu? Byl to podivín, ale pokud vím, nebyl skutečně nebezpečný.“

Nadechla se o něco prudčeji než obvykle, nebo se mu to jenom zdálo?

„Nebyl to třeba vyděrač nebo tak něco?“ pokračoval Battle. „Ale vy, slečno Meredithová, ani nevypadáte na dívku, která by měla nějaké nevhodné tajemství.“

Poprvé za celou dobu se usmála, uklidněná superintendantovým přátelským tónem.

„Ne, to opravdu nemám. Nemám vůbec co tajit.“

„Pak si nemusíte dělat starosti, slečno Meredithová. Budeme se u vás pochopitelně muset zastavit a položit vám ještě pár otázek, ale to je jen věc rutiny.“

Vstal.

„Můžete jít. Strážník vám zavolá taxíka, a ne abyste zůstala vzhůru a dělala si s tím hlavu. Vezměte si pár aspirinů.“

Doprovodil ji ven. Když se vrátil, plukovník Race pobaveně poznamenal:

„Battle, netušil jsem, že jste tak dobrý lhář! Ten váš otcovský tón byl naprosto bez chyby.“

„Nemělo cenu s ní ztrácet čas, plukovníku. Buď je chudák naprosto vyděšená a bylo by kruté ji tady držet — a já jsem nikdy kruťas nebyl —, neboje to šikovná malá lhářka, a v tom případě bychom z ní víc nedostali, ani kdyby tu strávila celou noc.“

Paní Oliverová si povzdechla a rukama prohrábla ofinu, která zůstala trčet a propůjčovala jí tak poněkud opilý vzhled.

„Povím vám,“ řekla, „že začínám věřit, že to udělala! Ještě že to není v knize. Čtenáři nejsou rádi, když je vrahem krásná mladá dívka. Ale i tak si myslím, že to byla ona. Co vy na to, Poirote?“

„Já jsem právě učinil objev.“

„Opět v bridžových skóre?“

„Ano. Slečna Anne Meredithová použitý lístek obrátí, nalinkuje a zapisuje na druhou stranu.“

„A co to znamená?“

„Znamená to, že nemá moc peněz, nebo je zvyklá šetřit.“

„Neobléká se zrovna levně,“ podotkla paní Oliverová.

„Pošlete pro majora Desparda,“ poručil superintendant Battle.

SEDMÁ KAPITOLA

Čtvrtý vrah?

Despard vstoupil svižným, pružným krokem, který Poirotovi něco nebo někoho připomínal.

„Omlouvám se, že jsem vás nechal čekat tak dlouho, majore,“ uvítal ho Battle. „Chtěl jsem dát přednost dámám, aby mohly odejít.“'

„Nemusíte se omlouvat. Plně to chápu.“ Posadil se a změřil si superintendanta přes stůl pátravým pohledem.

.Jak dobře jste se znal s panem Shaitanou?“ zeptal se superintendant.

„Setkal jsem se s ním dvakrát,“ bryskně odpověděl Despard.

„Jen dvakrát?“

„Přesně tak.“

„Při jaké příležitosti?“ ,

„Zhruba před měsícem jsme byli oba pozváni na stejnou večeři. Pak mě pozval na koktejlový večírek asi o týden později.“

„Ten večírek se konal zde?“

„Ano.“

„Kde přesně se konal? V této místnosti, nebo v salonu?“

„V celém bytě.“

„Všiml jste si tady v bytě téhle věcičky?“ ;

Battleovi se v ruce opět objevila dýka. Major Despard se pousmál.

„Ne,“ odpověděl. „Nevšiml jsem šijí a nerozhodl se, zeji v budoucnu použiji.“

„Nemusíte předbíhat mé otázky, majore Desparde.“

„Omlouvám se, ale takový závěr mi z toho vyplynul.“'

Na chvíli se rozhostilo ticho, pak superintendant Battle pokračoval ve výslechu.

„Měl jste nějaký důvod nemít pana Shaitanu zrovna v oblibě?“

„Spoustu důvodů.“

„Cože?“ zatvářil se superintendant Battle překvapeně.

„Měl jsem spoustu důvodů nemít ho rád — ale ne zabít ho,“ odpověděl Despard. „Jeho smrt jsem si nepřál ani náhodou, ale z celého srdce bych ho s radostí nakopal. Škoda. Na to už je teď pozdě.“

„Proč jste měl chuť ho nakopat, majore Desparde?“

„Protože to byl přesně ten typ floutka, který nic nepotřebuje víc. Kdykoliv jsem ho viděl, svědila mě špička boty.“

„Víte o něm něco, co by váš pocit opravňovalo?“

„Příliš vybraně se oblékal, nosil příliš dlouhé vlasy — a používal voňavku.“

„Ale jeho pozvání na večeři jste přesto přijal,“ podotkl Battle.

„Kdybych měl večeřet jenom s lidmi, kteří jsou mi sympatičtí, příliš často bych se do společnosti nedostal, superintendante.“ odvětil suše Despard.

„Máte rád společnost, ale ne lidi?“ pokusil se to shrnout Battle.

„Mám rád společnost, ale nikdy ne nadlouho. Je mi příjemné vrátit se z divočiny do osvětlených sálů a mezi krásně oblečené ženy, jistě, ale jen na chvíli. Pak se mi znechutí neupřímnost toho všeho a nejraději bych byl zase někde pryč.“

„Vedete nejspíš nebezpečný život, majore, když tak cestujete divočinou.“

Despard pokrčil rameny a pousmál se.

„Pan Shaitana nevedl nebezpečný život, a stejně je po smrti — zatímco já jsem naživu!“

„Jeho životní styl byl možná nebezpečnější, než byste řekl,“ naznačil Battle.

„Jak to myslíte?“

„Zesnulý pan Shaitana se občas pletl do věcí, do kterých mu nic nebylo,“ odpověděl Battle. Despard se naklonil dopředu.

„Chcete říct, že se pletl ostatním do života — že něco odhalil? Ale co?“

„Spíš jsem měl na mysli, že byl ten typ muže, který si pohrává se ženami.“

Major Despard se opřel a zasmál se pobaveným, ale zcela nezúčastněným smíchem.

„Opravdu nemyslím, že by ženy mohly brát takového kašpara vážně.“

„Kdo si myslíte, že ho zabil, majore Desparde?“

„Inu, vím jistě, že já to nebyl. Chudák slečna Meredithová také ne. Nedovedu si představit, že by to udělala paní Lorrimerová — připomíná mi jednu moji velmi pobožnou tetu. Takže zbývá ten doktor.“

„Dokázal byste popsat své pohyby a pohyby ostatních v průběhu večera?“

„Já jsem vstal od stolu dvakrát — jednou, abych podal popelník a přiložil do krbu, a jednou, když jsem si šel dolít drink —“

„Kolik tak mohlo být hodin?“

„Těžko říct. Poprvé mohlo být asi půl jedenácté, podruhé možná jedenáct, ale to jenom hádám. Paní Lorrimerová šla jednou ke krbu a hovořila tam se Shaitanou. Neslyšel jsem, že by jí odpověděl, ale opravdu jsem nedával pozor. Nemohl bych přísahat, že neodpověděl. Slečna Meredithová se chvíli procházela po místnosti, ale myslím, že ke krbu nešla. Doktor Roberts se pořád pro něco zdvihal — aspoň třikrát nebo čtyřikrát.“

„Ještě vám položím Poirotovu otázku.“ řekl s úsměvem Battle. „Co si o svých dnešních společnících myslíte jako o hráčích bridže?“

„Slečna Meredithová hraje celkem obstojně. Roberts licituje nestydatě vysoko. Zasloužil by víc prohrávat. Paní Lorrimerová je zatraceně dobrá.“ Battle se otočil k Poirotovi. „Ještě něco, pane Poirote?“ Poirot zavrtěl hlavou.

Despard jako svou adresu uvedl hotel Albany, popřál jim dobrou noc a odešel.

Když se za ním zavřely dveře, Poirot se zavrtěl.

„Copak?“ zeptal se ho Battle.

„Nic,“ odpověděl Poirot. „Jenom mě napadlo, že se pohybuje jako tygr — ano, přesně tak pružně a lehce našlapuje tygr.“

„Hmm," komentoval to Battle. „Takže," rozhlédl se po svých třech společnících, „*kdo z nich to byl*?"

OSMÁ KAPITOLA

Kdo z nich?

Battle přelétl pohledem tváře ostatních. Jenom jeden z nich odpověděl na jeho otázku. Paní Olíverová, které nikdy nebylo proti mysli vyjádřit svůj názor, si pospíšila s odpovědí.

„To děvče, nebo ten doktor." prohlásila. Battle se zvídavě zahleděl na plukovníka s Poirotem. Ale ani jeden z mužů se zjevně k žádnému prohlášení neměl. Race zavrtěl hlavou. Poirot pečlivě narovnal zmuchlané lístky se skóre.

„Jeden z nich to udělal." uvažoval nahlas Battle. „Jeden z nich lže, až se mu od pusy práší. Ale který? Není to jednoduché — vůbec to není jednoduché."

Na minutu či dvě se odmlčel, pak pokračoval:

„Kdybychom se měli držet toho, co tvrdí *oni*, doktor si myslí, že to byl Despard, Despard podezřívá doktora, ta dívka se domnívá, že je vinna paní Lorrimerová, a paní Lorrimerová se odmítla vyjádřit! To nám taky moc nepomůže."

„Možná, že ne," zaváhal Poirot. Battle po něm vrhl rychlý pohled. „Vy si myslíte, že ano?" Poirot ležérně mávl rukou.

„Jenom jemné rozdíly. Nic, na čem by bylo možno stavět."

Battle pokračoval:

„Vy dva také neřeknete, co si myslíte —"

„Nemáme žádné důkazy," úsečně odpověděl Race.

„Ach, to jsou *celí* muži!" povzdychla si paní Oliverová nad takovou zdrženlivostí.

„Uvažme všechny možnosti," přerušil ji Battle. Na okamžik se zamyslel. „Já bych na první místo asi stavěl doktora. Lákavá možnost. Přesně by věděl, kam bodnout. Ale o moc víc toho proti němu nemáme. Pak si vezměme Desparda. Člověk s nervy ze železa. Zvyklý činit rychlá rozhodnutí a pohybovat se v nebezpečném prostředí. Paní Lorrimerová? Má také pěknou dávku odvahy a je to ten typ ženy, která by mohla něco skrývat. Vypadá, že neměla jednoduchý

život. Na druhou stranu, řekl bych, že je dost zásadová — mohla by klidně dělat ředitelku dívčí školy. Je těžké si představit, že by do někoho jen tak vrazila dýku. Nemyslím, že by to byla ona. A nakonec tu je ta dívka, slečna Meredithová. Nic o ní nevíme. Vypadá jako obyčejné děvče, hezká, celkem ostýchavá. Ale jak jsem řekl, nic o ní ve skutečnosti nevíme.“

„Víme, že se Shaitana domníval, že spáchala vraždu,“ poznamenal Poirot.

„Ďábel s tváří anděla,“ zauvažovala paní Oliverová.

„Vyplývá z toho všeho pro nás něco užitečného?“ zeptal se plukovník Race.

„Připadá vám, že si tu jen tak zbůhdarma spekuluji, plukovníku? V případě, jako je tento, se spekulaci nevyhneme.“

„Neměli bychom raději o těch lidech zjistit něco víc?“

Battle se usmál.

„Jistě, do toho se pustíme ze všech sil. Myslím, že byste nám mohl pomoci.“

„Samozřejmě. Co mohu udělat?“

„Jde o majora Desparda. Pohyboval se hodně v zahraničí — v Jižní Americe, na východě a na jihu Afriky — máte přístup k informacím týkajícím se těchto míst. Mohl byste o něm zjistit víc.“

Race přikývl.

„Provedu. Seženu vám všechny dostupné informace.“

„Mám nápad,“ zvolala paní Oliverová. „Jsme čtyři — čtyři detektivové, svým způsobem — a oni jsou *také* čtyři! Co kdyby si každý z nás vzal na starost jednoho?

Každý si vsadíme na svého podezřelého! Plukovník Race si vezme majora Desparda, superintendant Battle doktora Robertse, já se postarám o Anne Meredithovou a pan Poirot se zaměří na paní Lorrimerovou. Každý z nás půjde po jedné stopě!“

Superintendant Battle rozhodně zavrtěl hlavou. „To nepůjde, paní Oliverová. Tohle je oficiální vyšetřování, kterému velím. Musím prověřit *všechny* stopy. Navíc, hezky se to říká, že si každý vsadíme na jednoho podezřelého, ale co když dva z nás budou podezřívat stejnou osobu? Plukovník Race neřekl, že by podezříval Desparda. A Poirot by si možná na paní Lorrimerovou také nevsadil.“

Paní Oliverová si povzdechla.

„Byl to takový nádherný plán.“ zalitovala. „Tak krásně *souměrný*.“ Pak se poněkud rozveselila. „Ale nebude vám vadit, když budu trochu vyšetřovat na vlastní pěst. že ne?“

„Ne,“ odpověděl zvolna superintendant Battle. „Nemohu říct, že by mi to vadilo. Nemám vlastně ani právo vám v tom zabránit. Protože jste tu dnes večer byla přítomna, máte pochopitelně právo podniknout cokoliv, k čemu vás povede zvědavost nebo zájem. Ale chtěl bych vám připomenout, paní Oliverová, že byste měla být nadmíru opatrná.“

„Budu naprosto diskrétní,“ odpověděla paní Oliverová. „Ani neceknu — o ničem,“ dodala poněkud nepřesvědčivě.

„Řekl bych, že měl superintendant Battle na mysli něco trochu jiného.“ podotkl Hercule Poirot. „Chtěl říci. že máte co do činění s osobou, která, podle našich informací, už vraždila dvakrát. Tedy s osobou, která bez váhání zabije i potřetí — pokud to bude považovat za nutné.“

Paní Oliverová se na něj zamyšleně podívala. Pak se usmála okouzlujícím úsměvem, jako neposlušné dítě.

„Dostalo se vám varování.“ zacitovala. „Děkuji, pane Poirote. Budu si dávat pozor. Ale nemíním stát nečinně stranou.“

Poirot se elegantně uklonil.

„Dovolte, abych podotkl, že máte sportovního ducha,, madame.“

Paní Oliverová se posadila zpříma na židli. „Předpokládám,“ spustila věcným tónem jako na obchodní poradě, „že o všech zjištěných faktech se budeme vzájemně informovat a že si nebudeme nic nechávat sami pro sebe. Tedy kromě vlastních dojmů a dedukcí.“

Superintendant Battle si povzdechl.

„Tohle není detektivní román, paní Oliverová.“

Race připomněl:

„Všechna zjištěná fakta musí být pochopitelně předána policii.“

Řekl to nejúřednějším tónem, jakého byl schopen, ale zajiskřilo mu v očích, když dodal: „Jsem si jist, paní Oliverová, že budete hrát podle pravidel — odevzdáte tady Battleovi všechny stopy a důkazy, které objevíte: zakrvácenou rukavičku, otisk prstu na sklenici, i ten útržek spáleného dopisu.“

„Jen se smějte," odfrkla paní Oliverová. „Ale ženská intuice —"

Odhodlaně přikývla.

Race se zdvihl ze židle.

„Podívám se vám na Desparda. Možná to bude chvilku trvat. Mohu pro vás udělat ještě něco?"

„Myslím, že ne. Děkuji, plukovníku. Nenapadá vás nějaké vodítko? V tuto chvíli bych byl opravdu vděčný za cokoliv."

„Hmm. možná bych se zaměřil na nehody při střelbě a na otravy, ale počítám, že to už vás napadlo."

„Ano, jistě, vedu to v patrnosti."

„Výborně, Battle. Vidím, že vás nemusím učit vaší práci. Dobrou noc, paní Oliverová. Dobrou noc, Poirote."

Kývl na rozloučenou superintendantu Battleovi a vyšel z místnosti.

„Co je zač?" zeptala se paní Oliverová.

„Vynikající záznamy v armádě." odpověděl Battle. „Dost toho nacestoval. Na světě není moc míst, o kterých by něco nevěděl."

„Tajná služba, počítám," přikývla paní Oliverová. „Pochopitelně mi to nemůžete říct, já vím. Ale jinak by tu dnes večer nebyl. Čtyři vrazi a čtyři detektivové. Scotland Yard. Tajná služba. Detektivní romány. Soukromé očko. Rafinovaný nápad."

Poirot zavrtěl hlavou.

„Mýlíte se, madame. Byl to velice *hloupý* nápad. Tygr vycítil nebezpečí — a skočil."

„Tygr? Jaký tygr?"

„Tygrem myslím našeho vraha," vysvětlil Poirot.

Battle se věcně otázal:

„Co vy byste v tuto chvíli považoval za nejlepší postup, pane Poirote? To je první otázka. A také by mě zajímalo, co si myslíte o psychice těch čtyř. To je vaše silná stránka."

Poirot pomalu narovnával lístky se skóre a odpověděl: „Máte pravdu — psychologie je velmi důležitá. Víme, *jaká* vražda byla spáchána a víme také, *jak* to bylo provedeno. Pokud zjistíme, že některá ze zainteresovaných osob nemohla z psychologického hlediska vraždu tímto způsobem spáchat, můžeme ji vypustit z okruhu podezřelých. Něco málo o nich víme. Víme, jakým na nás zapůsobili do-

jmem, víme, jakou cestou se rozhodli jít. a víme také něco o jejich uvažování a povaze z jejich rukopisů, z těchto skóre a z toho, jak hrají bridž. Je však bohužel těžké vyvodit jednoznačný závěr. Taková vražda vyžadovala odvahu a pevné nervy — někoho, kdo byl ochotný svým činem riskovat. Máme tu doktora Robertse — blufuje, licituje výš, než na kolik mu stačí list. Je to muž, který si naprosto věří, že dokáže uhrát riskantní hru. Jeho psychologický profil dobře odpovídá provedenému zločinu. Dalo by se říci, že tentýž fakt automaticky vylučuje slečnu Meredithovou. Je ustrašená, nesmělá, bojí se vysokých sázek, je opatrná, šetrná na peníze a nedostává se jí sebevědomí. Ta nejméně pravděpodobná osoba, která by mohla provést troufalou vraždu za riskantních okolností. Ale takový člověk může vraždit ze strachu. Ustrašeného člověka lze zahnat do úzkých, může kolem sebe zoufale bít jako krysa zahnaná do kouta. Jestliže se slečna Meredithová v minulosti dopustila vraždy a věřila, že o tom Shaitana ví a má v úmyslu ji vydat spravedlnosti, mohla ji ovládnout panická hrůza — nezastavila by se před ničím, co by ji mohlo zachránit. Výsledek by byl tentýž, i když vyvolaný zcela odlišnou reakcí — nikoliv odvahou a pevnými nervy, ale zoufalou, bezhlavou panikou. Pak tu máme majora Desparda. Pohotový muž s chladnou hlavou a dostatkem odvahy vzít na sebe takové riziko, pokud by to považoval za nezbytné. Zvážil by pečlivě výhody i nevýhody a možná by dospěl k závěru, že okolnosti jsou na jeho straně — a je to zároveň muž, který dává přednost činu před nečinným přihlížením, muž, který se nezalekne nebezpečí, je-li si jist, že šance na úspěch je dostatečně vysoká. A nakonec paní Lorrimerová. Postarší žena, ale stále v dobré psychické i fyzické kondici. Žena, kterou hned tak něco nerozhází. Žena s matematickým mozkem. Myslí jí to z těch čtyř pravděpodobně nejlépe. Přiznávám, že kdyby měla paní Lorrimerová spáchat zločin, spíše bych předpokládal, že se bude jednat o čin předem promyšlený. Dovedu si ji představit, jak pomalu a pečlivě plánuje vraždu, dokud si není jistá, že v jejím plánu nezůstala ani jediná trhlina. Z toho důvodu mi připadá méně podezřelá nežli ostatní tři. Je to ovšem silná osobnost, a jestliže by se pro něco rozhodla, nejspíše by to vykonala bezchybně. Je neobyčejně schopná.“

Odmlčel se:

„Takže, jak vidíte, to nám příliš nepomůže. Ne, v tomto případě existuje jediný možný postup. Musíme začít hledat v minulosti.“

Battle si povzdechl.

„Přesně jak říkáte,“ zabručel.

„Pan Shaitana se domníval, že každý z těch čtyř lidí spáchal v minulosti vraždu. Měl důkazy? Nebo jen hádal? Těžko říci. Podle mě není pravděpodobné, že by měl opravdové důkazy ve všech čtyřech případech —“

„V tom s vámi souhlasím,“ přikývl Battle. „To by byla příliš velká souhra náhod.“

„Řekl bych, že se to odehrálo asi takto — hovoří se o určitém druhu vraždy a pan Shaitana přistihne někoho z přítomných s překvapeným výrazem v obličeji. Byl velmi vnímavý, pokud šlo o gesta a výraz ve tváři. Začne se bavit experimentováním, zlehka udává směr zdánlivě nevinnému rozhovoru, všímá si každého pohybu, odmlky, pokusu změnit téma hovoru. Je to tak snadné. Pokud máte podezření, že někdo skrývá určitou věc, není nic jednoduššího, než své podezření potvrdit. Pokaždé, když se trefíte do černého, povšimnete si toho — *jestliže se na to zaměříte*.“

„To zní jako hra, která by mohla našeho zesnulého pobavit,“ souhlasil Battle.

„Můžeme tedy předpokládat, že v jednom nebo více případech tímto způsobem postupoval. Jindy mohl narazit na opravdovou stopu a sledovat ji. Pochybuji však, že měl někdy dostatek důkazů, které by mohl předložit například policii.“

„Nebo to možná nebyl ten druh případu,“ poznamenal Battle. „Často se stává, že máme podezření, ale nemůžeme nic prokázat. Tak či tak, postup je jasný. Budeme se muset podívat na záznamy těch lidí — a všímat si jakýchkoli úmrtí, která by mohla být důležitá. Předpokládám, že jste zaznamenal, co řekl Shaitana při večeři.“

„Kdo ďábla v hrsti má…,“ zamumlala paní Oliverová. „Nenápadné narážky na jedy, nehodu, možnosti lékaře, střelbu. Nedivil bych se, kdyby si těmi slovy podepsal rozsudek smrti.“

„To ticho potom bylo dost nepříjemné,“ připomněla paní Oliverová.

„Ano,“ souhlasil Poirot. „Alespoň v jednom případě se Shaitana trefil do černého — dotyčná osoba si nejspíše myslela, že Shaitana ví více, nežli ve skutečnosti věděl. Že jeho řeč je jen předehrou k dramatickému závěru — že celý večírek byl naplánován tak, aby jeho vyvrcholením bylo zatčení vraha! Ano, jak jste řekl, když své hosty navnadil těmi narážkami, podepsal si tím vlastní ortel smrti.“

Na chvíli se rozhostilo ticho.

„Tahle záležitost se chvíli povleče,“ povzdechl si Battle. „Informace, které potřebujeme, nezjistíme hned — a budeme muset postupovat opatrně. Nechceme, aby kdokoli z těch čtyř pojal podezření, o co se ve skutečnosti zajímáme. Naše otázky a pátrání musí působit dojmem, že jsou zaměřeny *pouze* na tuto vraždu. Nesmíme dát najevo, že známe motiv činu. A co je nejhorší, musíme vyšetřit ne jednu vraždu, ale čtyři vraždy, které možná byly spáchány v minulosti.“

Poirot se zachmuřil.

„Náš milý pan Shaitana nebyl neomylný,“ řekl. „Třeba — ta možnost tu je — se spletl.“

„Ve všech čtyřech případech?“

„Ne — na to byl příliš inteligentní.“

„Řekněme padesát na padesát?“

„Ani to ne. Já sám bych odhadoval jednoho ze čtyř.“

„Jeden nevinný a tri zločinci? To je až moc špatné. A nejhorší je, že i když odhalíme pravdu, nemusí nám to pomoci. Jestli někdo srazil ze schodů bohatou pratetu v roce 1912, moc k užitku nám to v roce 1937 nebude.“

„Ale ano, jistěže nám to bude k užitku,“ povzbudil ho Poirot. „Sám to víte. Víte to stejně dobře jako já.“

Battle zvolna přikývl.

„Vím, co máte na mysli,“ odpověděl. „Stejný rukopis.“

„Chcete říct,“ ozvala se paní Oliverová, „že minulá oběť by byla také ubodána?“

„Není to úplně tak přímočaré, paní Oliverová.“ obrátil se k ní superintendant Battle. „Ale bezpochyby se bude v zásadě jednat o tentýž *typ* zločinu. Možná se budou lišit podrobnosti, ale to, co je spojuje, zůstane stejné. Je to zvláštní, ale všichni zločinci se tak prozradí.“

„Člověk je tvor neoriginální," poznamenal Poirot.

„Ženy," odporovala mu paní Oliverová, „mají nekonečnou schopnost pro změnu. Já bych například nikdy stejný druh vraždy dvakrát po sobě nespáchala."

„Copak jste nikdy nenapsala dvě knihy za sebou se stejnou zápletkou?" otázal se Battle.

„*Vražda mezi lotosy*" zamumlal Poirot. „*Stopa pod svícnem*."

Paní Oliverová se k Poirotovi obrátila s uznalým pohledem.

„To od vás bylo chytré — opravdu, velice chytré. Protože ty dvě knihy pochopitelně mají naprosto stejnou zápletku — ale nikdo si toho nikdy nevšiml. V jedné jde o dokumenty ukradené na víkendovém setkání vlády, zatímco ta druhá je o vraždě majitele gumovníkové plantáže na Borneu."

„Ale základní moment, na kterém jsou ty příběhy postaveny, je stejný," odpověděl Poirot. „Jeden z vašich nejlepších triků. Plantážník naplánuje vlastní vraždu — předseda vlády naplánuje krádež vlastních dokumentů. Na poslední chvíli se do toho vloží někdo třetí, a co mělo být podvodem, se stane skutečností."

„Líbila se mi vaše poslední kniha," poznamenal vlídně superintendant Battle. „Jak byli všichni vedoucí okrsků zastřeleni najednou. Jednou nebo dvakrát jste tam měla pár nepřesností ve služebním postupu. Vím, jak si potrpíte na přesnost, tak jsem myslel —"

Paní Oliverová mu skočila do řeči.

„Ve skutečnosti si na přesnost nepotrpím, co by se za nehet vešlo. Komu na tom sejde, jestli je kniha přesná? V dnešní době nikomu. Když novinový reportér napíše, že krásná dvaadvacetiletá dívka se otrávila plynem poté, co se zahleděla na moře a políbila na rozloučenou svého labradora jménem Bob, bude se někdo rozčilovat jenom proto, že té dívce bylo dvacet šest, její byt měl okna do vnitrozemí a ten pes byl ve skutečnosti foxteriér a jmenoval se Bonnie? Jestliže je novinářům dovoleno napsat něco takového, nechápu, proč by mělo vadit, když trochu popletu policejní hodnosti a mluvím o revolveru, zatímco mám na mysli pistoli, nebo o diktafonu, když to má být fonograf, nebo když použiji jed, který oběti dovolí zachraptět před smrtí jednu jedinou větu. Na čem opravdu záleží, je spousta mrtvol! Začne-li být kniha trochu nudná, stačí přidat krev a všechno je zase v

pořádku. Někdo se rozhodne něco prozradit — a je pochopitelně vzápětí mrtev. To se vždycky ujme. Najdete to v každé mojí knize — samozřejmě v nejrůznějších obměnách. A lidé *milují* nevystopovatelné jedy a hloupé policejní inspektory a svázané dívky ve sklepě, do kterého zvolna proniká plyn nebo voda (vážně jeden z nejnešikovnějších způsobů, jak někoho zavraždit), a hrdiny, kteří si dokáží sami poradit s až sedmi padouchy najednou. Napsala jsem dvaatřicet knih, a pochopitelně, jak si pan Poirot podle všeho jako jediný všiml, jsou jedna jako druhá. Ale já lituji pouze jediné věci — že jsem si za detektiva vybrala Fina. Opravdu toho o Finech moc nevím a v jednom kuse dostávám dopisy z Finska, které mě upozorňují, co nesmyslného zase řekl nebo provedl. Podle všeho lidé ve Finsku čtou hodně detektivky. Nejspíš to budou mít na svědomí ty dlouhé zimy bez denního světla. Třeba v Bulharsku nebo v Rumunsku, jak se zdá, nečtou vůbec. Byla bych na tom lépe, kdybych z něj udělala Bulhara.“

Zarazila se.

„Moc se omlouvám. Už zase mluvím o práci. A tady máme opravdovou vraždu.“ Celá se rozzářila. „Nebylo by to úžasné, kdyby ho nikdo z nich nezabil? Kdyby je všechny sezval a pak potichu spáchal sebevraždu, aby nám ze žertu zamotal hlavy.“

Poirot souhlasně přikývl.

„Obdivuhodné řešení. Tak bezproblémové. Tak ironické. Pan Shaitana však bohužel nebyl ten typ člověka. Měl velice rád život.“

„Nemyslím, že to byl moc sympatický člověk,“ váhavě řekla paní Oliverová.

„Ne, nebyl sympatický,“ souhlasil Poirot. „Ale byl naživu — a teď je mrtev, a jak jsem mu jednou řekl, mám měšťácký názor na vraždu. Nesouhlasím s ní.“

Pak potichu dodal:

„A proto jsem připraven vstoupit do tygří klece…“

DEVÁTÁ KAPITOLA

Doktor Roberts

„Dobré ráno, superintendante.“

Doktor Roberts se zvedl z křesla a napřáhl k Battleovi velkou růžovou ruku vonící kvalitním mýdlem s mírným přídechem karbolky.

.Jak pokračuje pátrání?“ zeptal se.

Superintendant Battle se rozhlédl po pohodlně zařízené ordinaci, než odpověděl:

„Inu, doktore, upřímně řečeno, nepokračuje. Stojí na mrtvém bodě.“

„Byl jsem rád, že se o tom moc nepsalo v novinách.“

„*Náhlá smrt dobře známého pana Shaitany během večírku v jeho vlastním bytě*. Víc se toho zatím na veřejnost bohudík nedostalo. Provedli jsme pitvu — přinesl jsem vám pitevní zprávu, domníval jsem se, že by vás to mohlo zajímat —“

„Ano. Jistě. To je od vás velice milé. Hmm, zajímavé, opravdu zajímavé.“

Podal zprávu superintendantovi zpět.

„A vyslechli jsme právního poradce pana Shaitany. Známe podmínky jeho závěti. Nic, co by nám pomohlo. Zdá se, že má příbuzné kdesi v Sýrii. A pochopitelně jsme také prošli jeho dokumenty a korespondenci.“

Zdálo se mu to jenom, nebo hladce oholená tvář doktora Robertse najednou jako by ztuhla?

„A co jste našli?“ zeptal se doktor.

„Nic,“ pokrčil rameny superintendant Battle. Pozorně doktora sledoval. Neoddechl si úlevou. Nic tak nápadného. Ale jeho podsaditá postava jako by se v křesle sotva znatelně uvolnila.

„Takže jste přišel za mnou.“

„Jak říkáte, přišel jsem tedy za vámi.“

Doktor nepatrně zdvihl obočí a pronikavě se na superintendanta zadíval.

„Chcete projít moje papíry, nemýlím-li se.“

„To jsem měl v úmyslu.“

„Máte povolení k prohlídce?“

„Nikoliv.“

„Inu, počítám, že byste si ho mohl snadno opatřit. Nebudu vám dělat potíže. Není moc příjemné být podezřelý z vraždy, ale nemohu vám dost dobře zazlívat, že plníte svou povinnost.“

„Děkuji vám, doktore,“ odpověděl vděčně Battle. „Oceňuji váš přístup, opravdu. Doufám, že i ostatní budou tak rozumní jako vy.“

„Co nelze změnit, nutno snášet,“ mávl dobrosrdečně rukou doktor.

Pak pokračoval:

„Nemám už na dnešek objednané žádné pacienty. Právě jsem se chystal vyrazit na obchůzky. Nechám vám tu klíče a povím o vás sekretářce a vy se tu můžete pohrabat, co srdce ráčí.“

„To je od vás skutečně velice milé,“ odpověděl Battle. „Rád bych vám ale, ještě než půjdete, položil několik otázek.“

„Co se včerejšího večera týče? Vážně, řekl jsem vám všechno, co vím.“

„Ne, mé otázky se netýkají včerejška, ale vás.“

„Inu, tak jen do toho. Co by vás zajímalo?“

„Kdybyste mi mohl stručně povědět o svém životě, doktore Robertsi. Narozen, stav a tak dále.“

„Aspoň to budu mít nacvičené, až mě budou chtít zařadit do *Kdo je kdo*“ poznamenal sarkasticky doktor. „Má kariéra byla naprosto přímočará. Pocházím ze Shropshiru. narodil jsem se v Ludlow. Můj otec tam měl praxi. Zemřel, když mi bylo patnáct. Do školy jsem chodil v Shrewsbury a potom jsem nastoupil na medicínu, jako přede mnou můj otec. Kolej Svatého Kryštofa — ale počítám, že vše, co se týká mé odborné kariéry, už víte.“

„Ano, zjistil jsem si to. Máte nějaké bratry či sestry, nebo jste byl jediné dítě?“

„Jsem jedináček. Oba mí rodiče jsou po smrti a nejsem ženatý. Bude vám to stačit? V Londýně jsem začínal jako partner doktora Emeryho. Asi před patnácti lety odešel na penzi. Přestěhoval se do Irska. Jestli chcete, mohu vám dát jeho adresu. Žiji tu jen s kuchařkou a dvěma služebnými. Moje sekretářka každý den dochází. Mám slušné příjmy a nezabíjím více pacientů, než se sluší. Ještě něco?“

Superintendant Battle se zazubil. „To bylo celkem přehledné shrnutí, doktore Robertsi. Jsem rád, že neztrácíte smysl pro humor. Mám pro vás ještě jednu otázku.“

„Jsem naprosto počestný člověk, superintendante.“

„Ach, tak jsem to nemyslel. Ne, chtěl jsem se zeptat, zda byste mi mohl poskytnout jména čtyř přátel — lidí, s kterými jste v blízkém kontaktu alespoň několik let. Něco jako reference, víte, jak to myslím.“

„Ano, samozřejmě, chápu. Dejte mi chvilku. Bylo by pro vás lepší, kdyby to byli lidé, kteří teď bydlí v Londýně?“

„Usnadnilo by nám to život, ale není to podmínkou.“ Doktor se na minutu nebo dvě zamyslel a pak plnicím perem naškrabal na list papíru čtyři jména s adresami.

Posunul papír přes stůl k Battleovi.

„Bude to tak v pořádku? V tuto chvíli mě nikdo lepší nenapadá.“

Battle si seznam pečlivě pročetl, spokojeně kývl a založil papír do náprsní kapsy.

„Je to jen otázka eliminace podezřelých,“ dodal. „Čím dříve budu moci jednoho z podezřelých vyloučit a zaměřit se na dalšího, tím lépe pro všechny zúčastněné. Musím si být naprosto jist, že mezi vámi a panem Shaitanou nevládly nepřátelské vztahy, že jste s ním neměl žádné nevyřízené účty, ať osobní či profesionální, že jste neměl důvod se mu mstít za něco, co vám provedl někdy v minulosti. Věřím vám, když říkáte, že jste se s ním znal jen povrchně — ale to nestačí. Musím to vědět *naprosto* jistě.“

„Ano, dokonale vás chápu. Nesmíte nikomu věřit, dokud nedokáže, že mluví pravdu. Tady máte klíče, superintendante. Tenhle je od zásuvek v psacím stole, tady ten je od sekretáře a ten malý je od skříňky s léky. Nezapomeňte ji potom znovu zamknout. Možná bych měl přece jenom promluvit se sekretářkou.“

Stiskl tlačítko na psacím stole.

Téměř okamžitě se otevřely dveře a objevila se v nich mladá, schopně vypadající žena.

„Zvonil jste na mě, doktore?“

„Toto je slečna Burgessová — superintendant Battle ze Scotland Yardu.“

Slečna Burgessová věnovala Battleovi mrazivý pohled. Jako by chtěla říci:

„Dobrý Bože. co je *tohle* zač?“

„Byl bych vám vděčný, slečno Burgessová, kdybyste mohla superintendantu Battleovi zodpovědět všechny otázky, na které se bude chtít zeptat, a byla mu všeobecně nápomocná v jeho práci.“

„Zajisté, jak si přejete, doktore.“

„Inu,“ doktor Roberts vstal z křesla, „já se vydám za pacienty. Dala jste mi do kufříku to morfium? Budu ho potřebovat pro paní Lockheartovou.“

Ještě než domluvil, byl už venku ze dveří a slečna Burgessová ho následovala.

„Když budete něco potřebovat, byl byste tak laskav a stiskl to tlačítko na stole, superintendante?“

Superintendant Battle jí poděkoval a ujistil ji, že se zařídí podle jejích pokynů. Pak se pustil do práce.

Prohledával místnost pečlivě a metodicky, i když ve skutečnosti nedoufal, že něco důležitého objeví. Roberts souhlasil příliš ochotně, než aby tu byla nějaká naděje. Roberts nebyl žádný hlupák. Musel dobře vědět, že na prohlídku dojde, a kdyby bylo potřeba, zařídil by se podle toho. Stále tu však ještě byla nepatrná šance, že by Battle mohl odhalit stopu vedoucí k tomu, po čem ve skutečnosti pátral, protože Roberts nevěděl, jakým směrem se jeho pátrání bude ubírat.

Battle prošel postupně zásuvky, prohledal pořadače, prolistoval šekové knížky, odhadl výši nezaplacených účtů a přesvědčil se. kdo účty vystavil a za co, prostudoval bankovní výpisy, prohlédl záznamy pacientů, zkrátka mu prošly rukama všechny psané dokumenty. Výsledek ho neuspokojil. Potom odemkl skříňku s léky, poznamenal si, od kterých prodejců doktor léky odebírá a prošel evidenci. Zase skříňku zamkl a přešel k sekretáři, jehož obsah se ukázal být více soukromé povahy, ale ani zde neobjevil nic, co by se vztahovalo k případu. Nespokojeně zavrtěl hlavou, usadil se do doktorova křesla a stiskl tlačítko zvonku.

Slečna Burgessová se objevila obdivuhodně rychle.

Superintendant Battle ji zdvořile požádal, aby se posadila, a pak si ji chvíli prohlížel, nežli se rozhodl, jakým způsobem bude nejlepší

postupovat. Okamžitě vycítil její nepřátelský postoj a nebyl si jistý, zda má tuto averzi prohloubit a doufat, že si v rozčilení přestane dávat pozor na jazyk, nebo zda by se měl pokusit o mírnější přístup.

„Předpokládám, že víte, proč jsem tady, slečno Burgessová?“ otázal se.

„Doktor Roberts mi to sdělil,“ odpověděla úsečně slečna Burgessová.

„Celá ta záležitost je poměrně choulostivá,“ pokračoval superintendant Battle.

„Opravdu?“ zeptala se bez zájmu slečna Burgessová.

„Tedy, je to dost ošklivá věc. Jsou čtyři podezřelí a jeden z nich to musel udělat. Zajímalo by mě, jestli jste se někdy s panem Shaitanou setkala.“

„Nikoliv.“

„Slyšela jste, že by se o něm doktor Roberts někdy zmiňoval?“

„Neslyšela — počkejte, ano, asi před týdnem mě doktor Roberts požádal, abych mu do diáře poznamenala pozvání na večeři. Pan Shaitana, osm patnáct, pátek osmnáctého.“

„Tehdy jste o panu Shaitanovi slyšela poprvé?“

„Ano.“

„Nikdy jste si jeho jména nevšimla v novinách? Často se objevoval ve společenské rubrice.“

„Mám důležitější věci na práci, než číst společenskou rubriku.“

„Počítám, že ano. Jistěže máte,“ usmál se přátelsky Battle.

„Takže,“ pokračoval. „Taková jsou fakta. Všichni čtyři tvrdí, že se s panem Shaitanou znali jen povrchně. Ale jeden z nich ho musel znát natolik dobře, aby měl důvod ho zabít. A mým úkolem je zjistit, kdo z nich to byl.“

Odpovědí mu bylo nicneříkající ticho. Slečnu Burgessovou detaily superintendantovy práce ani trochu nezajímaly. Ona měla pokyny tu sedět, poslouchat, co superintendant říká, a zodpovědět jakékoli přímé otázky, které jí položí.

„Víte, slečno Burgessová.“ nevzdával se superintendant, „myslím, že zcela nechápete, jak je naše práce obtížná. Někdo nám například něco sdělí. I když tomu třeba ani trochu nevěříme, musíme tu informaci vzít v potaz. Obzvlášť v případu, jako je tento. Nechci tu

nijak pomlouvat příslušnice vašeho pohlaví, ale není pochyb o tom, že žena, když se dostane do ráže, dokáže mít občas pěkně jedovatý jazyk. Zcela bez důkazů někoho obviní, začne trousit narážky a vyhrabe na světlo všechny možné staré skandály, které pravděpodobně nemají s případem vůbec co do činění.“

„Chcete říci,“ zeptala se slečna Burgessová, „že někdo z těch ostatních doktora z něčeho nařkl?“

„Nedá se úplně říci, že *nařkl*,“ odpověděl opatrně Battle. „Ale i tak to musím vést v patrnosti. Podezřelé okolnosti kolem úmrtí pacienta. Nejspíš snůška lží a nesmyslů. Bylo mi trapné s tím doktora obtěžovat.“

„Předpokládám, že se k někomu doneslo to o smrti paní Gravesové,“ pronesla rozhněvaně slečna Burgessová. „Je neslýchané, jak si lidé dovolí mluvit o něčem, čemu vůbec nerozumějí. Spousta starých ženských je taková — žijí v přesvědčení, že se je všichni snaží otrávit — příbuzní, služebnictvo, dokonce jejich lékaři. Paní Gravesová měla před doktorem Robertsem tři jiné lékaře, a když na něj přišla s těmi svými výmysly, docela rád ji přenechal doktoru Leeovi. A po doktoru Leeovi přišel doktor Steele a pak doktor Farmer — až dokud neumřela, chuděra stará.“

„Divila byste se, jaká maličkost někdy lidem stačí, aby začali pomlouvat,“ pokračoval Battle. „Kdykoli se stane, že doktor smrtí pacienta něco získá, můžete si vsadit, že se objeví nějaký chytrák s jedovatou pomluvou. A přitom, proč by pacient nemohl svému osobnímu lékaři z vděčnosti odkázat nějakou maličkost nebo i podstatnější částku?“

„Za to mohou příbuzní,“ odpověděla slečna Burgessová. „Vždycky mi přijde, že smrt dokáže v lidech probudit to nejhorší. Začnou se handrkovat, co si kdo odnese, a přitom třeba nebožtík ještě ani nevychladl. Doktor Roberts naštěstí takové problémy nikdy neměl. Vždycky říká, že se modlí, aby mu pacienti nic neodkázali. Myslím, že jednou zdědil padesát liber a pak ještě dvě vycházkové hole a zlaté hodinky, ale to je všechno.“

„Není to lehká věc, když si musíte zachovat dobrou pověst,“ povzdechl si Battle. „Kdokoli si může usmyslet, že vás bude vydírat. I ty nejnevinnější okolnosti mohou někdy vyústit ve skandál. A zvlášť

pověst lékaře musí být zcela bez poskvrnky — musí být pořád ve střehu, aby nezavdal ani tu nejmenší záminku.“

„V tom máte docela pravdu,“ souhlasila slečna Burgessová. „Hysterické ženské dokážou doktorům pěkně zatopit.“

„Hysterky. Přesně tak. Myslel jsem si, že to bude ten případ.“

„Předpokládám, že máte na mysli tu příšernou paní Craddockovou?“

Battle se zatvářil, jako že přemýšlí.

„Počkejte, bylo to před třemi lety? Ne, před více.“

„Před čtyřmi nebo pěti lety, myslím. Ta ženská byla úplný blázen! Ulevilo se mi, když odcestovala do zahraničí, a doktoru Robertsovi jakbysmet. Nalhávala svému manželovi takové nesmysly — to dělají samozřejmě všechny. Chudák, úplně se z toho rozstonal. Umřel pak na sněť slezinnou, víte, nakazil se štětkou na holení.“

„Na to jsem úplně zapomněl,“ zalhal Battle.

„A ona pak odcestovala do ciziny a zanedlouho zemřela. Ale nikdy se mi nelíbila — byla dočista posedlá mužskými, víte.“

„Znám ten typ,“ přikývl Battle. „Dokáží být opravdu nebezpečné. Takové si doktor musí držet pořádně od těla. Už si nevzpomínám, kde zemřela…“

„Myslím, že to bylo v Egyptě. Otrava krve — nějaká místní nákaza.“

„Také musí být pro doktora těžké.“ přeskočil Battle k novému tématu, „když pojme podezření, že se některého z jeho pacientů snaží otrávit někdo z příbuzenstva. Co může v takové situaci dělat? Musí si být jistý — nebo mu nezbývá, než mlčet. A pokud se rozhodne pro druhou z možností, může se dostat do problémů, jestliže někdo později vznese obvinění. Zajímalo by mě, jestli se doktor Roberts někdy s něčím podobným setkal.“

„Opravdu myslím, že ne,“ zamyslela se slečna Burgessová. „Nikdy jsem o podobném případu neslyšela.“

„Ze statistického hlediska by bylo zajímavé vědět, kolik pacientů asi tak ročně jednomu lékaři zemře. Vy jste například už u doktora Robertse několik let —“

„Sedm.“

„Sedm. Kolik úmrtí jste tedy za tu dobu zaznamenali, odhadem?“

„Těžko říct, vážně.“ Slečna Burgessová začala počítat. Její nepřátelský postoj už se docela vytratil. „Sedm, osm — nepamatuji se přesně, chápete — řekla bych, že ne více než třicet za celou tu dobu.“

„Tak to musí být doktor Roberts schopnější než většina lékařů,“ poznamenal zvesela Battle. „Také předpokládám, že většina jeho pacientů patří k vyšší třídě. Mohou si dovolit o sebe pečovat.“

„Doktor Roberts je u pacientů velmi populární. Je dobrý diagnostik.“

Battle se s povzdechem zvedl.

„Obávám se, že jsem se dal odvést od své povinnosti, tedy najít pojítko mezi doktorem a panem Shaitanou. Jste si naprosto jistá, že pan Shaitana nepatřil mezi doktorovy pacienty?“

„Naprosto.“

„Možná pod jiným jménem?“ Battle jí podal fotografii. „Nepoznáváte ho?“

„Vypadá tak teatrálně, úplná maškara. Ne, nikdy jsem ho tu neviděla.“

„Tak to bychom měli,“ vzdychl Battle. „Jsem doktorovi velice vděčný za jeho ochotu. Vzkážete mu to. prosím? Vyřiďte mu, že přecházím na číslo dvě. Na shledanou, slečno Burgessová, a děkuji vám za pomoc.“

Potřásl si rukou na rozloučenou a odešel. Na ulici vytáhl z kapsy malý notes a pod písmeno R si poznamenal několik řádek.

Paní Gravesová? Nepravděpodobné.
Paní Craddocková?
Žádná dědictví.
Svobodný. (Škoda.)
Prošetřit úmrtí pacientů. Obtížné.

Zavřel notes a zabočil do pobočky Londýnské a Wessexské banky na Lancaster Gate.

Předložil svou služební vizitku a za okamžik byl uveden k soukromému rozhovoru s ředitelem.

„Dobrý den, pane. Nemýlím-li se, patří mezi vaše klienty jistý doktor Geoffrey Roberts.“

„To je naprostá pravda, superintendante.“

„Budu potřebovat informace o pohybech na jeho účtu za několik let nazpět.“

„Podívám se, co pro vás budu moci udělat.“

Následovala nelehká půlhodinka, po jejímž skončení Battle s povzdechem odstrčil číslicemi popsaný list papíru.

„Našel jste, co jste potřeboval?“ zeptal se zvědavě ředitel.

„Nenašel. Ani jediná stopa, která by stála za zmínku. Ale stejně vám děkuji.“

V tentýž okamžik se doktor Roberts, který si zrovna myl v ordinaci ruce, zeptal přes rameno slečny Burgessové:

„Tak co náš chudák detektiv? Obrátil ordinaci vzhůru nohama? Podrobil vás křížovému výslechu?“

„Můžete si být jistý, že toho ze mě moc nedostal,“ sevřela přísně rty slečna Burgessová.

„Má milá, nemusíte být taková netýkavka. Řekl jsem vám, ať mu odpovíte na všechno, co ho bude zajímat. A co ho vůbec zajímalo, když jsme u toho?“

„Ale, pořád se vyptával na toho Shaitanu — jestli prý nepatřil mezi vaše pacienty pod jiným jménem, považte. Ukázal mi jeho fotografii. Vypadal jako maškara!“

„Shaitana? Ach, ano, rád si hrál na moderního Mefistofela. Měl s tím docela úspěch. Na co se Battle ještě ptal?“

„Na nic zvláštního, vlastně. Tedy kromě — někdo mu musel navykládat hromadu nesmyslů o paní Gravesové — však víte, o té její utkvělé představě.“

„O paní Gravesové? O staré Gravesové? To je vážně směšné!“ Doktora Robertse to pomyšlení upřímně pobavilo. „To je opravdu k smíchu.“

A ve vynikající náladě se odebral na oběd.

DESÁTÁ KAPITOLA

Doktor Roberts (pokračování)

Superintendant Battle obědval s Herculem Poirotem.

Policista se tvářil zachmuřeně, Poirot soucitně.

„Neměl jste tedy dopoledne příliš velký úspěch," zamyšleně poznamenal Poirot.

Battle zavrtěl hlavou.

„Bude to pořádná dřina, Poirote."

„Co si o něm myslíte?"

„O doktorovi? Tedy, upřímně řečeno, myslím, že měl Shaitana pravdu. Je to zabiják. Připomíná mi Westawaye. A toho právníka z Norfolku. Stejně bodrý, sebevědomý chlapík. Také tak populární. Oba dva byli mazaní — to je Roberts také. Ale to ještě neznamená, že Roberts zabil Shaitanu — a já si ve skutečnosti ani nemyslím, že to udělal. Lépe nežli laik si byl vědom rizika, že se Shaitana může probudit a vykřiknout. Ne, nemyslím, že ho zabil Roberts."

„Ale domníváte se, že nějakou vraždu na svědomí má?"

„Možná i více než jednu. Jako Westaway. Ale bude těžké to zjistit. Prohlédl jsem jeho bankovní záznamy — nic podezřelého, žádné náhlé převody větších částek. A rozhodně mu za posledních sedm let nikdo z pacientů nic neodkázal. To vylučuje vraždu pro přímý zisk. Nikdy se neoženil — což je škoda — pro doktora by bylo tak snadné zavraždit vlastní manželku. Nevede se mu špatně, ale pochopitelně má prosperující praxi s klienty z vyšších vrstev."

„Takže to vlastně vypadá, že vede naprosto bezúhonný život, a možná, že tomu tak opravdu je."

„Možná. Ale já raději věřím tomu nejhoršímu."

Pokračoval:

„Pak tu máme náznak skandálu kolem nějaké ženy — jedné z jeho pacientek — jisté paní Craddockové. Stálo by za to se na to podívat blíž, hned tím někoho pověřím. Ta žena zemřela v Egyptě na jakousi tamní nemoc, takže z toho podle mě nic nebude — ale mohlo by nám to pomoci vrhnout více světla na jeho povahu a mravní zásady."

„Byla ta žena vdaná?"

„Ano. Manžel zemřel na sněť slezinnou.“

„Sněť slezinnou?“

„Ano, tenkrát se na trhu objevila spousta levných štětek na holení — a některé z nich byly nakažené. Byl z toho pořádný skandál.“

„Jako na zavolanou,“ poznamenal Poirot.

„Také mě to napadlo. Jestli manžel vyhrožoval skandálem — ale to jsou všechno jen dohady. Nemáme nic, na čem by se dalo stavět.“

„Odvahu, příteli. Vím, jak dokážete být trpělivý. Než se nadějete, budete mít možná stavebních kamenů na několik domů.“

„A nakonec mě zavalí,“ ušklíbl se Battle.

Zvídavě se na Poirota podíval.

„A co vy, Poirote? Máte něco za lubem?“

„Možná dnes také navštívím doktora Robertse.“

„Dva detektivové zajeden den. Ten bude mít tedy nahnáno.“

„Budu nanejvýš diskrétní. Nebudu se ho vyptávat na jeho minulost.“

„Zajímalo by mě, jak přesně na to hodláte jít,“ vyzvídal Battle. „Ale jestli nechcete, nemusíte mi to říkat.“

„*Du tout — du tout*. S radostí. Trochu si s ním popovídám o bridži, to je vše.“

„Opět bridž. To je vaše silná karta, co?“

„Pokládám to téma za velmi užitečné.“

„Inu, každý podle svého gusta. Já na takové rafinovanosti nejsem. Nevyhovuje to mému stylu.“

„A jaký je váš styl, superintendante?“

Superintendantu Battleovi se při pohledu na Poirotův šibalský úsměv zajiskřilo v očích.

„Přímočarý, čestný, snaživý policejní úředník, který koná svou povinnost tím nejlopotivějším způsobem — to je můj styl. Žádné okliky. Žádné rafinované triky. Jenom poctivá dřina a pot. Flegmatický, trochu přihlouplý policista — to je moje vizitka.“

Poirot pozvedl sklenku.

„Na naše rozdílné metody — a kéž je naše společné úsilí korunováno úspěchem.“

„Doufám, že nám plukovník Race zjistí něco důležitého o Despardovi," poznamenal Battle. „Má víc než dost zdrojů, které může využít."

„A paní Oliverová?"

„To je sázka do loterie. Celkem se mi zamlouvá. Napovídá spoustu nesmyslů, ale hned tak se nevzdává. A ženy dokáží zjistit o druhých ženách věci, které se muži nikdy nedozví. Mohla by přijít na něco užitečného."'

Rozloučili se. Battle se vrátil do Scotland Yardu, aby vydal rozkazy ke sledování několika stop. Poirot se odebral do domu číslo 200 na Gloucester Terrace.

Doktor Roberts hosta uvítal s komicky zdviženým obočím.

„Dva detektivové zajeden den," podivil se. „To abych navečer očekával želízka." Poirot se usmál.

„Mohu vás ujistit, doktore, že má pozornost je rovným dílem rozdělena mezi všechny čtyři zúčastněné."

„To rozhodně rád slyším. Kouříte?"

„Když dovolíte, dávám přednost vlastním." Poirot si pomalu zapálil jednu ze svých štíhlých ruských cigaret.

„Co pro vás tedy mohu udělat?" zeptal se Roberts. Poirot chvíli potichu potahoval z cigarety, než položil otázku:

„Považujete se za obstojného znalce lidských povah, doktore?"

„Nevím. Asi ano. Předpokládám, že to patří k práci lékaře."

„Přesně tak jsem uvažoval i já. Řekl jsem si: Doktor musí stále pozorovat své pacienty — jejich výraz, barvu obličeje, jak rychle dýchají, všímat si všech projevů nervozity — doktor si takových věcí všímá automaticky, téměř aniž by o tom věděl! Na doktora Robertse se mohu obrátit o pomoc."

„Pomohu vám rád. O co přesně vám jde?"

Poirot vyjmul z úhledného malého pouzdra tri pečlivě složená bridžová skóre.

„Tady mám první tři robbery toho večera," vysvětloval. „Tento byl první — psaný slečnou Meredithovou. Mohl byste se na něj podívat pro osvěžení paměti a říci mi, jaký byl závazek a jak přesně probíhala hra?"

Roberts na něj zůstal udiveně zírat.

„Děláte si legraci, pane Poirote? Jak bych si to mohl pamatovat?“

„Nevzpomínáte si? Byl bych vám velmi zavázán, kdybyste se pokusil. Podívejte se na ten první robber. První hra musela být v srdcích či pikách — jinak by jedna nebo druhá strana spadla o padesát bodů.“

„Ukažte — to byla první hra. Ano, myslím, že hráli v pikách.“

„A hru potom?“

„Počítám, že někdo z nás měl pád o padesát, ale nevzpomínám si kdo, ani v čem se hrálo. Vážně, pane Poirote, nemůžete ode mě přece čekat, že si to budu pamatovat.“

„Nevzpomenete si na žádný závazek nebo hru?“

„Udělal jsem velký šlem, to si pamatuji. Kontrovaný. A také si vzpomínám, že jsem měl jeden pořádný pád — to se hrály tri bez trumfů, aspoň myslím — naprosto jsem tu hru projel. Ale to bylo později.“

„Pamatujete se, s kým jste tou dobou hrál?“

„S paní Lorrimerovou. Netvářila se moc vesele, nejspíš sejí nelíbila moje vysoká nabídka, řekl bych.“

„A žádný další závazek nebo hru si nepamatujete?“

Roberts se rozesmál.

„Milý pane Poirote, to jste opravdu čekal, že si vzpomenu? Zaprvé se ten večer stala vražda — a to člověku vytěsní z hlavy i ten nejlepší list, a navíc jsem od té doby hrál alespoň půl tuctu robberů.“

Poirot se zatvářil poněkud sklesle.

„Je mi líto,“ pokrčil rameny Roberts.

„Vlastně na tom tolik nezáleží,“ odpověděl pomalu Poirot. „Doufal jsem, že si na jednu nebo dvě hry budete pamatovat, protože jsem myslel, že by vám to mohlo pomoci vzpomenout si na něco dalšího.“

„Například?“

„Mohl jste si třeba všimnout, že váš partner neuhrál zcela jednoduchou hru bez trumfů, nebo že vám druhá strana nečekaně zatopila, když nevynesla kartu, kterou by každý očekával.“

Doktor Roberts najednou zvážněl. Poposedl na židli dopředu.

„Aha," poznamenal. „Už chápu, kam míříte. Promiňte. Ze začátku jsem si myslel, že mluvíte nesmysly. Chcete říct, že ta vražda — že úspěšně provedená vražda — se mohla projevit ve hře pachatele?"

Poirot přikývl.

„Pochopil jste správně. Byla by to dokonalá stopa, kdyby šlo o čtyři hráče, kteří dobře znají styl ostatních. Nečekaná změna, hloupě vynesená karta, promeškaná příležitost — každý by si toho okamžitě všiml. Bohužel jste se ale navzájem neznali. Odlišnosti ve stylu hry byste si mohli všimnout jen stěží. Ale zamyslete se, doktore, *zamyslete se*, prosím. Vzpomenete si na jakékoli překvapivé, do očí bijící chyby nebo nevyrovnanou hru některého z vašich společníků?"

Chvíli bylo ticho, pak doktor Roberts zavrtěl hlavou.

„Není to k ničemu. Nepomohu vám," přiznal upřímně. „Prostě se nepamatuji. Mohu vám jenom zopakovat, co už jsem vám řekl dříve: paní Lorrimerová je prvotřídní hráčka — nevšiml jsem si, že by za celý večer udělala jedinou chybu. Byla vynikající od začátku do konce. Také Despard hrál velice vyrovnaně. Je poměrně konzervativní — tedy alespoň pokud jde o nabídky. Nevybočuje z běžně zavedených schémat. Neriskuje. Slečna Meredithová —" Doktor Roberts zaváhal.

„Ano? Slečna Meredithová?" vyzvídal Poirot.

„Dopouštěla se chyb — jednou nebo dvakrát — vzpomínám si — ke konci večera, ale to mohlo být prostě proto, že byla unavená — není příliš zkušená hráčka. Také se jí třásla ruka —"

Opět se zarazil.

„Kdy se jí třásla ruka?"

„Kdy to jenom bylo? Nevzpomenu si… Myslím, že byla jen nervózní. Pane Poirote, vy mě nutíte si vymýšlet."

„Omlouvám se. Potřeboval bych vaši pomoc ještě v jedné záležitosti."

„Ano?"

Poirot zvolna odpověděl:

„Má to háček. Pochopte, nechci vám položit zavádějící otázku. Když se zeptám, zda jste si všiml toho a toho — nasadím vám tu představu do hlavy. Vaše odpověď nebude mít takovou hodnotu.

Dovolte, abych k tomu přistoupil jinak. Kdybyste byl tak laskav, doktore Robertsi, a mohl mi popsat zařízení místnosti, v níž jste hráli.“

Roberts se zatvářil zcela ohromeně.

„Zařízení místnosti?“

„Když budete tak hodný.“

„Milý pane, prostě ani nevím, kde bych měl začít.“

„Začněte, kde se vám zachce.“

„Inu. byla tam spousta nábytku —“

„*Non, non, non*, prosím vás, snažte se být konkrétnější.“

Doktor Roberts si povzdechl.

Žertovně, jako by parodoval dražitele v aukční síni, začal vyjmenovávat:

„Jedna pohovka čalouněná bílým brokátem — tatáž v zeleném brokátu — čtyři nebo pět masivních židlí. Osm či devět perských koberců — sada dvanácti empírových židlí zlacených, jeden klasicistní sekretář. Připadám si jako na dražbě. Velmi pěkná čínská skříňka. Koncertní křídlo. Byl tam i další nábytek, ale obávám se, že jsem si ho dostatečně neprohlížel. Šest prvotřídních japonských dřevorytů. Dvě čínské malby na skleněných čočkách. Pět nebo šest velmi hezkých tabatěrek. Několik originálních japonských ozdobných knoflíků ze slonoviny na zvláštním stolku. Nějaké starožitné stříbro — mísy na nožce, sedmnácté století, řekl bych. Jeden nebo dva smalty —“

„Bravo, bravo!“ povzbuzoval ho Poirot.

„Pár starožitných ptáčků z polévané keramiky — jedna porcelánová figurka, odhadl bych to na Ralpha Wooda. Potom nějaké orientální věcičky — stříbrný filigrán. Nějaké šperky, ale v tom se moc nevyznám. A potom několik miniatur ve vitríně — celkem slušných, řekl bych. To není ani zdaleka všechno — ale na víc si teď opravdu nevzpomenu.“

„Neuvěřitelné,“ poznamenal obdivně Poirot. „Máte skutečný pozorovací talent.“

Doktorovi nedala zvědavost:

„Zmínil jsem předmět, o který vám šlo?“

„To je právě zajímavé," odpověděl Poirot. „Kdybyste zmínil předmět, který jsem měl na mysli, nesmírně by mě to překvapilo. Jak jsem předpokládal, nemohl jste ho zmínit."

„Proč?"

Poirot se usmál.

„Možná proto — že tam vůbec nebyl."

Roberts zamžikal.

„Co mi to jenom připomíná?"

„Připomíná vám to Sherlocka Holmese, že ano? Ten případ se psem. Pes v noci nevyl! To je ta podezřelá věc! Inu, občas si nějaký ten trik od ostatních vypůjčím."

„Víte, pane Poirote, nemám ani zdání, kam tím vším míříte."

„A to je správné. Čistě mezi námi, právě tak moje triky fungují."

Pak, zatímco se doktor Roberts ještě stále tvářil poněkud zmateně, se Poirot zvedl a usmál se:

„Možná bych vám však mohl prozradit, že to, co jste mi právě řekl, mi neobyčejně pomůže při mém nadcházejícím rozhovoru."

Doktor také vstal.

„Nechápu jak, ale budu vám věřit," odpověděl.

Potřásli si rukou na rozloučenou. Poirot sešel po schodech doktorova domu a zastavil projíždějící taxi.

„Chelsea, Cheyne Lane 111," poručil řidiči.

JEDENÁCTÁ KAPITOLA

Paní Lorrimerová

Dům číslo 111 v Cheyne Lane byla malá, úhledná budova v klidné uličce. Dveře byly natřené černou barvou, schody pečlivě nabílené a mosazné klepadlo a klika se leskly v odpoledním slunci.

Otevřela postarší služebná v naškrobeném bílém čepci a zástěře.

Na Pohotovu otázku odpověděla, že jistě, paní je právě doma.

Následoval ji po úzkém schodišti nahoru.

„Koho mám ohlásit, pane?"

„Monsieur Hercule Poirot."

Byl uveden do přijímacího pokoje ve tvaru L. Poirot se rozhlédl, všímaje si každého detailu. Kvalitní nábytek, pečlivě naleštěný, jaký

je k vidění ve starých rodinách. Židle a pohovky potažené oblýskaným kartounem. Několik fotografií ve stříbrných rámečcích, staromódně rozestavěných po místnosti. Jinak příjemně dost prostoru i světla a ve vysoké váze kytice překrásných chryzantém.

Paní Lorrimerová mu vyšla vstříc.

Potřásla si s ním rukou, aniž by dala najevo překvapení nad tím, že ho vidí. Pokynula mu, aby se posadil, sama si také sedla a prohodila pár poznámek o počasí.

Odmlčela se.

„Doufám, madame," oslovil ji Poirot, „že mi tuto návštěvu nebudete mít za zlé."

Paní Lorrimerová se mu zadívala zpříma do očí a zeptala se:

„Jedná se o profesionální návštěvu?"

„Přiznávám, že ano."

„Doufám, že chápete, pane Poirote, že i když pochopitelně poskytnu superintendantu Battleovi a policii všechny potřebné informace i pomoc, v žádném případě nejsem nucena totéž učinit pro neoficiálního detektiva."

„Toho jsem si plně vědom, madame. Ukážete-li mi dveře, bez okolků půjdu."

Paní Lorrimerová se pousmála.

„Taková extrémní opatření snad nebudou zapotřebí, pane Poirote. Mohu vám věnovat deset minut. Potom musím vyrazit na bridžový večírek."

„Deset minut mi bohatě postačí. Chtěl bych, madame, abyste mi popsala místnost, ve které jste hráli ten večer bridž — místnost, v níž by zabit pan Shaitana."

Paní Lorrimerová překvapeně pozdvihla obočí.

„To je ale podivná otázka! Vůbec nechápu, nač to potřebujete vědět."

„Madame, kdybyste hrála bridž a někdo se vás zeptal, proč jste vynesla to eso nebo proč jste hrála klukem, kterého vám soupeř přebije královnou, a ne králem, který by vám získal zdvih, bylo by vaše vysvětlení poněkud zdlouhavé a nudné, nemám pravdu?"

Paní Lorrimerová se sotva znatelně usmála.

„Chcete říct, že v této hře jste vy odborníkem a já pouhým laikem. Dobrá.“ Na chvíli se zamyslela. „Byl to veliký pokoj. A byla v něm spousta věcí.“

„Můžete některé z těch věcí popsat?“

„Bylo tam několik skleněných květin — moderní práce, velice krásná… A myslím, že tam byly nějaké čínské nebo japonské obrazy. Stála tam váza s miniaturními červenými tulipány — na ty je ještě nezvykle brzo.“

„Něco více?“

„Obávám se, že jsem si nevšímala podrobností.“

„Nábytek — pamatujete se, jakou barvu měly potahy?“

„Myslím, že to bylo nějaké hedvábí. Ale nepamatuji se.“

„Všimla jste si nějakých menších předmětů?“

„Je mi líto, ale nikoliv. Bylo jich tam tolik. Vím, že mi to připadalo jako nějaká sbírka.“

Na chvíli se rozhostilo ticho. Paní Lorrimerová s omluvným úsměvem řekla:

„Bojím se, že jsem vám příliš nepomohla.“

„Ještě je tu něco.“ Poirot vyndal bridžová skóre. „Tady jsou první tři robbery, které jste hráli. Napadlo mě, jestli byste s jejich pomocí nedokázala rekonstruovat průběh jednotlivých her.“

„Ukažte.“ V paní Lorrimerové se probudil profesionální zájem. Naklonila se nad lístky se skóre.

„Tohle byl první robber. Hrála jsem se slečnou Meredithovou proti oběma pánům. První závazek byly čtyři piky. Uhrály jsme ho s jedním nadzdvihem. Další hra byla čtyři kára a doktor Roberts v ní utržil jeden pád. Ve třetí hře se dost dlouho nabízelo, jak si vzpomínám. Slečna Meredithová pasovala. Major Despard nahlásil srdce. Já pasovala. Doktor Roberts skočil na tři trefy. Slečna Meredithová nabídla tři piky. Major Despard čtyři kára. Kontrovala jsem. Doktor Roberts zvedl na čtyři srdce. Skončili s jedním pádem.“

„*Epatant*“ prohlásil obdivně Poirot. „Tomu říkám paměť!“

Paní Lorrimerová si ho nevšímala a pokračovala:

„V další hře major Despard pasoval a já nabídla bez trumfů. Doktor Roberts nahlásil tři srdce. Moje partnerka nenabídla nic. Despard zvedl nabídku svého partnera na čtyři. Kontrovala jsem a

hra dopadla dvěma pády. Pak jsem rozdávala a pokračovali jsme závazkem čtyř pik.“

Vzala do ruky další skóre.

„Tohle je obtížné,“ poznamenal Poirot. „Major Despard používá při zápisu škrtání.“

„Myslím, že na začátku obě strany přišly o padesát bodů — pak doktor Roberts licitoval na pět kár, my jsme kontrovali a udělal jenom tři zdvihy. Potom jsme my uhráli tři trefy, ale hned vzápětí druhá strana dostala hru v pikách. Udělali jsme ještě jednu hru, v pěti trefách. Pak jsme přišli o sto bodů. Oni uhráli jedno srdce, my dvě bez trumfů a nakonec jsme vyhráli robber závazkem na čtyři trefy.“

Zdvihla poslední skóre.

„Tenhle robber byla skutečná bitva, vzpomínám si. Začátek byl pomalý. Major Despard a slečna Meredithová splnili jednosrdcový závazek. Pak jsme my dvakrát přišli o padesát bodů, když jsme se pokusili o čtyři srdce a čtyři piky. Pak oni dostali hru v pikách — nemělo cenu pokoušet se jim v tom zabránit. Potom jsme nesplnili ve třech hrách za sebou, ale nekontrovaných. Další hru jsme vyhráli, bez trumfů. Pak začala královská bitva. Obě strany střídavě prohrávaly. Doktor Roberts nabízel příliš vysoko, ale i když jsme jednou nebo dvakrát měli ošklivé pády, nakonec se mu to vyplatilo, protože zastrašil slečnu Meredithovou. Pak nahlásil dvě piky, já mu nabídla tři kára, on zvýšil na čtyři bez trumfů, já nabídla pět pik a on zničehonic skočil na sedm kár. Pochopitelně nás kontrovali. Byla to z jeho strany nesmyslná nabídka. Jakýmsi zázrakem jsme to uhráli. Sama jsem nevěřila, že to zvládnem, když vyložil na stůl karty. Kdyby major Despard se slečnou Meredithovou zahájili srdcem, skončili bychom se třemi pády. Ale naštěstí vynesli trefového krále a my jsme závazek splnili. To bylo vážně vzrušující.“

„*Je crois bien* — riskantní kontrovaný velký slem. Něco takového dokáže rozproudit emoce! Já sám, přiznávám, nemám nikdy odvahu zkusit slem. Spokojím se s hrou.“

„Ach, ale to byste neměl,“ zaníceně prohlásila paní Lorrimerová. „Musíte hrát jak se patří.“

„Myslíte riskovat?“

„Když správně licitujete, není to riskantní. Měla by v tom být matematická jistota. Bohužel, jen málo lidí umí dobře nabízet. Zvládají počáteční nabídky, ale potom ztratí hlavu. Nepoznají rozdíl mezi kartami, které jim zaručí výhru, a kartami, které jim zaručí, že neprohrají — ale nebudu vás unavovat přednáškou o bridži, pane Poirote.“

„Jsem si jist, že by to zlepšilo mou hru, madame.“

Paní Lorrimerová začala znovu zkoumat skóre.

„Po té vzrušující hře následovalo několik celkem nudných. Máte tu i čtvrté skóre? Ach, ano. Takové přehazování. Ani jedna strana nedokázala skoro vat pod čarou.“

„To se k závěru večera často stává.“

„Ano, začne se nudně a potom se vypracovávají karty.“

Poirot sesbíral skóre a uklonil se.

„Madame, blahopřeji. Vaše paměť na karty je fenomenální — opravdu fenomenální! Dalo by se říci, že si pamatujete každou kartu, která byla vynesena!“

„Myslím, že nejste daleko od pravdy.“

„Paměť je úžasný dar. Pokud ji máte, minulost se vám nikdy neztratí — hádal bych, madame, že vám se minulé události odvíjejí před očima do posledního detailu tak, jako by se staly včera. Nemám pravdu?“

Vrhla po něm rychlý pohled. Zorničky měla temné, rozšířené.

Trvalo jenom okamžik, nežli z ní opět byla ta sebevědomá žena jako předtím, ale Poirot neměl pochyb. Zásah trefil do černého.

Paní Lorrimerová vstala.

„Obávám se, že už budu muset vyrazit. Je mi líto — ale opravdu se nemohu zdržet.“

„Samozřejmě, samozřejmě že ne. Omlouvám se, že jsem vás připravil o čas.“

„Já se omlouvám, že jsem vám příliš nepomohla.“

„Ale pomohla jste mi nesmírně,“ odpověděl Hercule Poirot.

„To pochybuji,“ prohlásila rozhodně. „Ale ano. Řekla jste mi něco, co jsem potřeboval vědět.“

Nezeptala se, o co šlo.

Poirot napřáhl ruku.

„Děkuji vám, madame, za vaši trpělivost.“

Potřásla si s ním rukou a poznamenala:

„Jste zvláštní člověk, pane Poirote.“

„Jsem takový, jakého mě Bůh stvořil, madame.“

„To jsme asi všichni, řekla bych.“

„Všichni ne, madame. Někteří z nás se snaží Jeho dílo vylepšit. Například pan Shaitana.“

„Jak to myslíte?“

„Měl velmi dobrý vkus pokud jde o *objets de vertu* a *bric-à-brac* — býval by udělal dobře, kdyby se s tím spokojil. On ale namísto toho sbíral jiné věci.“

„Jaké věci?“

„Tedy — dalo by se říci — senzace?“

„A nemyslíte, že to bylo zcela *dans son caractère*?'

Poirot zachmuřeně zavrtěl hlavou.

„Příliš dobře hrál svou roli ďábla. Ale ďábel nebyl. *Au fond*, byl to hloupý člověk. A proto zemřel.“

„Protože byl hloupý?“

„To je hřích, který se nikdy neodpouští a vždy trestá, madame.“

Rozhostilo se ticho. Pak Poirot řekl:

„Odcházím. Tisíceré díky za přátelské přijetí, madame. Nebudu vás znovu obtěžovat, pokud pro mě sama nepošlete.“

Zdvihla obočí.

„Proč bych pro vás měla posílat, pane Poirote?“

„Byl to jen takový nápad. Možná budete chtít. Jestliže ano, přijdu. Nezapomeňte.“

Naposledy se uklonil a vyšel z pokoje.

Na ulici si sám pro sebe zabručel:

„Nemýlím se… Určitě se nemýlím… *Musí* to tak být!“

DVANÁCTÁ KAPITOLA

Anne Meredithová

Paní Oliverová se s určitými potížemi vyprostila zpoza volantu svého malého dvousedadlového automobilu. Zaprvé, konstruktéři moderních automobilů vycházejí z předpokladu, že za volant budou usedat pouze éterické bytosti se štíhlými kolínky. Navíc je v módě

umísťovat sedadla tak nízko, jak to jen jde. Následkem čehož musí žena středního věku a úctyhodných proporcí vynaložit značnou dávku nadlidského úsilí, aby sejí podařilo vysoukat se ven. Za druhé, na sedadle spolujezdce se vršilo několik cestovních map, kabelka, tři romány a velký sáček jablek. Paní Oliverová měla jablka ráda a bylo o ní všeobecně známo, že jich dokázala spořádat na posezení přes dva kilogramy, když promýšlela komplikovanou zápletku *Smrti ve stoce* — a probrala se s leknutím a s propukající bolestí břicha hodinu a deset minut poté, co měla být na důležitém obědě pořádaném na její počest.

S posledním odhodlaným zasténáním poté, co kolenem tvrdě narazila do vzpurných dvířek auta, skončila paní Oliverová poněkud prudčeji, než měla v úmyslu, na cestě před brankou Wendon Cottage, následována sprškou ohryzků.

Zhluboka si povzdechla, posunula si na hlavě slamák do neslušivého úhlu, s potěšením se zadívala na tvídové oblečení, které si pro cestu na venkov oblékla, a mírně se zamračila, když si všimla, že si bezmyšlenkovitě obula své městské kožené boty na podpatku. Otevřela branku Wendon Cottage a vyrazila po kamenné pěšince ke vstupním dveřím. Zazvonila na zvonek a rytmicky zabouchala klepadlem, které kdosi v žertovném úmyslu vytvaroval do podoby pitoreskní žabí hlavy.

Když se jí nedostalo odpovědi, akci zopakovala.

Po další minutě a půl čekání vyrazila paní Oliverová svižným krokem na průzkum kolem domu.

Na zadní straně stavení narazila na staromódní zahrádku s astrami a opršenými chryzantémami, za kterou se rozkládalo pole. Na druhé straně pole byla řeka. Slunce příjemně hřálo, na říjen bylo nezvykle teplo.

Přes pole se k domu blížila dvojice dívek. Když došly k zahradní brance, ta, která šla první, se zarazila.

Paní Oliverová jim vyšla vstříc.

„Jakpak se máte, slečno Meredithová? Pamatujete se na mě, doufám?“

„Ano — ano, jistě.“ Anne Meredithová jí spěšně podala ruku. V široce otevřených očích se jí zračilo zděšení. Za okamžik se uklidnila.

„Tohle je moje přítelkyně, bydlíme spolu — slečna Dawesová. Rhodo, tohle je paní Oliverová.“

Druhá z dívek byla vysoká, tmavovlasá, na pohled energická. Vzrušeně vyhrkla:

„Vy jste *ta* paní Oliverová? Ariadně Oliverová?“

„To jsem já,“ souhlasila paní Oliverová a směrem k Anne dodala: „Pojďme se někam posadit, zlatíčko, protože vám toho musím spoustu říct.“

„Ano, jistě. A dáme si čaj —“

„Čaj může počkat,“ přerušila ji paní Oliverová.

Anne je zavedla ke skupině značně zchátralých proutěných křesílek. Paní Oliverová, která s chatrným zahradním nábytkem měla své zkušenosti, si po chvíli rozmýšlení vybrala to, které vypadalo nejstabilněji.

„Tak půjdeme rovnou k věci, zlatíčko,“ spustila bryskně paní Oliverová. „Jde o tu vraždu. Musíme se dát do práce a něco s tím udělat.“

„Udělat?“ nechápala Anne.

„Zajisté,“ přikývla paní Oliverová. „Nevím, co si myslíte vy, ale já nemám nejmenších pochyb o tom, kdo to udělal. Ten doktor. Jak se jenom jmenoval? Roberts. To je ono! Roberts. Velšské jméno! Nikdy jsem Velšanům nedůvěřovala. Měla jsem velšskou chůvu a jednou mě vzala do Harrogate a úplně na mě zapomněla a vrátila se domů. Velice nezodpovědná osoba. Ale o ni nejde. Roberts to provedl — o to tu jde, a my musíme dát hlavy dohromady a dokázat mu to.“

Rhoda Dawesová se rozesmála — pak se zarazila a začervenala se.

„Omlouvám se. Jste totiž — úplně jiná, než jak jsem si vás představovala.“

„Předpokládám, že jste zklamaná,“ odpověděla nevzrušeně paní Oliverová. „Jsem na to zvyklá. Na tom nesejde. Musíme dokázat, že doktor Roberts spáchal tu vraždu!“

„To se nám nepovede!“ protestovala Anne.

„Ale Anne, nebuď taková pesimistka,“ zvolala Rhoda Dawesová. „Já myslím, že je paní Oliverová úžasná. Ví o těchhle věcech přece všechno. Prostě si bude počínat tak, jak by to udělal Sven Hjerson.“

Paní Oliverové stoupl při zmínce o jejím proslaveném finském detektivovi ruměnec do tváří. Řekla:

„Udělat se to musí, a já vám hned povím proč, děťátko. Nechcete přece, aby si lidé mysleli, že jste to spáchala vy?“

„Proč by si to měli myslet?“ zčervenala Anne.

„Však víte, jací jsou lidé!“ odpověděla paní Oliverová. „Ti tři nevinní budou stejně podezřelí jako vrah.“

Anne Meredithová se váhavě zeptala:

„Ale já stejně tak docela nechápu, proč jste přišla právě *za mnou*, paní Oliverová.“

„Protože ty druhé dva může pro mě za mě vzít klidně čert! Paní Lorrimerová je jedna z těch žen, co celé dny hrají po klubech bridž. Taková žena musí být obrněná proti všemu — dokáže se o sebe postarat! A navíc je stará. Je jedno, jestli si někdo bude myslet, že to udělala. Mladá dívka je něco jiného. Má život před sebou.“

„A major Despard?“ nadhodila Anne.

„Pff!“ odfrkla si paní Oliverová. „Je to mužský! S těmi já si starosti nedělám. Až moc dobře se o sebe umějí postarat. Major Despard si navíc v nebezpečí libuje. Tak si ho tentokrát užije doma a nemusí se kvůli němu trmácet někam do Tramtárie. Ne, ani jeden z těch dvou mi nedělá starosti.“

„To je od vás moc milé,“ odpověděla pomalu Anne.

„Je to strašlivé, že se něco takového muselo stát,“ postěžovala si Rhoda. „Chudák Anne se z toho úplně sesypala, paní Oliverová. Je hrozně citlivá. A souhlasím s vámi. Bude lepší, když začneme něco dělat, místo abychom tady seděly a přemýšlely o tom.“

„Samozřejmě, že ano,“ přikývla paní Oliverová. „Abych pravdu řekla, se skutečnou vraždou jsem se nikdy předtím nesetkala. A přiznám se, že opravdické vraždy nejsou ani tak moc můj obor. Jsem zvyklá tahat za drátky — jestli chápete, co mám na mysli. Ale ani mě nenapadne z toho vycouvat a nechat ty tři mužské, aby si užili všech-

nu legraci. Já vždycky říkám, že kdyby byla v čele Scotland Yardu žena —“

„Ano?“ Rhoda se předklonila s pootevřenou pusou. „Kdybyste vy byla v čele Scotland Yardu, co byste udělala?“

„Sebrala bych se a toho doktora bych okamžitě zatkla.“

„Opravdu?“

„Ale bohužel, v čele Scotland Yardu nejsem,“ vycouvala z nebezpečného území paní Oliverová. „Jsem soukromá osoba.“

„Ale ne, to nejste,“ složila jí zmatenou poklonu Rhoda.

„Sedíme tady,“ pokračovala paní Oliverová, „jako tři soukromé osoby — samé ženy. Pojďme dát hlavy dohromady, a třeba na něco přijdeme.“

Anne Meredithová zamyšleně přikývla. Pak se zeptala:

„Proč si myslíte, že to udělal doktor Roberts?“

„Je to ten typ člověka,“ odpověděla bez váhání paní Oliverová.

„Ale nemyslíte —“ Anne zaváhala. „Neudělal by doktor — chci říct, nebyl by pro něj jed nebo něco takového jednodušší?“

„Vůbec ne. Jed — jakákoli droga by přímo poukazovala na doktora. Jen si vzpomeňte, jak pořád zapomínají skříňky s léky v autech po celém Londýně a nechávají si je ukrást. Ne. Právě proto, že je to doktor, by se na hony vyhnul čemukoli, co by zavánělo medicínou.“

„Chápu,“ odpověděla nepřesvědčivě Anne.

Pak se zeptala:

„Ale jaký by měl podle vás důvod pana Shaitanu zabít? Napadá vás něco?“

„Jestli mě něco napadá? Já mám nápadů, že nevím, co s nimi. V tom je vlastně ten problém. Pořád s tím mám problémy. Nedokáži vymyslet jednu zápletku. Vždycky jich vymyslím aspoň pět a pak se mezi nimi nemohu zaboha rozhodnout. Napadá mě přinejmenším šest důvodů pro tu vraždu. Potíž je v tom, že nemám potuchy, který z nich je ten pravý. Pro začátek třeba pan Shaitana půjčoval na úrok. Vypadal na to až dost kluzce. Roberts se mu dostal do spárů a zabil ho, protože nedokázal sehnat dost peněz, aby splatil, co dluží. Nebo možná Shaitana přivedl na scestí jeho dceru nebo sestru. Neboje Roberts bigamista a Shaitana to věděl. Nebo se Roberts oženil se Shai-

tanovou sestřenicí z druhého kolena a ona zdědí všechny jeho peníze. Nebo — kolik to zatím máme?“

„Čtyři,“ odpověděla Rhoda.

„Nebo — a tenhle je vážně dobrý — co když Shaitana odhalil něco z Robertsovy minulosti? Možná jste si toho nevšimla, ale Shaitana řekl při večeři něco dost podivného — těsně před tím, než nastala taková nepříjemná odmlka.“

Anne se sehnula, aby pošimrala housenku. „Nevzpomínám si,“ pokrčila rameny.

„Co řekl?“ zajímala se Rhoda.

„Bylo to něco — co to jenom bylo? — něco o nehodě s jedy. Nepamatujete se?“

Anne sevřela levou rukou opěradlo křesla.

„Vzpomínám si, že něco takového říkal,“ odpověděla klidně.

Rhoda najednou prohlásila: „Měla by sis vzít kabát, Anne. Nezapomínej, že není léto. Dojdi si pro něj.“

Anne zavrtěla hlavou.

„Je mi docela teplo.“

Ale při řeči se podivně roztřásla.

„Víte, mám takovou teorii,“ pokračovala paní Oliverová. „Řekla bych, že některý z Robertsových pacientů se omylem otrávil, ale ve skutečnosti to byla pochopitelně doktorova práce. Řekla bych, že tak zabil spoustu lidí.“

Anne zrudla: „Podle vás mají lékaři potřebu vraždit své pacienty ve velkém? Nemělo by to poněkud politováníhodné důsledky pro jejich praxi?“

„Samozřejmě by musel mít důvod,“ vyhnula se přesnější odpovědi paní Oliverová.

„Myslím, zeje to absurdní nápad,“ odpověděla zostra Anne. „Naprosto absurdní a hloupý.“

„Ale Anne!“ zvolala omluvně Rhoda. Zadívala se na paní Oliverovou. Její oči, připomínající oči inteligentního kokršpaněla, jako by jí chtěly něco sdělit. „Pokuste se pochopit. Pokuste se pochopit,“ říkaly jí.

„Myslím, že je to vynikající nápad, paní Oliverová,“ prohlásila Rhoda nadšeně. „A doktor by si určitě mohl opatřit nějaký nevystopovatelný jed, nemám pravdu?“

„Jistě!“ vykřikla Anne.

Obě dvě se k ní otočily.

„Vzpomínám si ještě na něco,“ řekla. „Pan Shaitana se také zmínil o možnostech lékaře v laboratoři. Určitě tím chtěl něco naznačit.“

„To neříkal pan Shaitana,“ zavrtěla hlavou paní Oliverová. „To byl major Despard.“

Zvuk kroků přibližujících se po zahradní pěšince ji donutil ohlédnout se.

„Vida!“ zvolala. „My o vlku…“

Major Despard zrovna zahýbal kolem rohu stavení směrem k nim.

TŘINÁCTÁ KAPITOLA

Druhý návštěvník

Major Despard se zatvářil poněkud překvapeně, že se tu setkává s paní Oliverovou. Opálená tvář mu zrudla do temně cihlového odstínu. Rozpačitě vykročil k Anne.

„Omlouvám se, slečno Meredithová,“ oslovil ji. „Zvonil jsem, ale nikdo neodpovídal. Měl jsem cestu okolo. Říkal jsem si, že se za vámi zastavím.“

„Je mi líto, že jste se nemohl dozvonit,“ odpověděla Anne. „Nemáme služebnou — jenom paní, co nám chodí každé dopoledne uklízet.“

Představila ho Rhodě.

Rhoda vesele navrhla:

„Co takhle čaj? Začíná se ochlazovat. Měli bychom jít dovnitř.“

Zašli do domu a Rhoda zmizela v kuchyni. Paní Oliverová poznamenala:

„To je mi náhoda — že jsme se tu takhle sešli.“

Despard váhavě přisvědčil: „Ano, to je.“

Zamyšleně se na ni podíval, jako by chtěl odhadnout, proč tu je.

„Zrovna jsem povídala slečně Meredithové,“ pokračovala paní Oliverová, které se celá situace začínala líbit, „že bychom měli vymyslet nějaký plán. Co se týká té vraždy, pochopitelně. Samozřejmě, že to udělal ten doktor. Nemyslíte?“

„Těžko říci. Nemáme se čeho chytit.“

Paní Oliverová se zatvářila, jako by chtěla říci: „Ach, tihle muži!“

V místnosti zavládla rozpačitá nálada. Paní Oliverová to rychle vycítila. Když Rhoda přinesla čaj, vstala a omluvila se, že se musí vrátit zpátky do města. Ne, je to od nich velice milé, ale na čaj se nezdrží.

„Nechám vám tu svou vizitku,“ prohlásila. „Je na ní má adresa. Až budete mít cestu do města, zastavte se na návštěvu a můžeme všechno probrat. Třeba přijdeme na nějaký geniální nápad, jak to všechno vyřešit.“

„Doprovodím vás k brance,“ nabídla se Rhoda.

Když kráčely po pěšince směrem ke vstupní brance, doběhla je Anne Meredithová.

„Přemýšlela jsem o tom,“ vydechla.

V bledé tváři sejí zračilo nezvyklé odhodlání.

„Ano, zlatíčko?“

„Je to od vás neskutečně milé, paní Oliverová, že si děláte takové starosti. Ale já bych opravdu raději zůstala stranou. Totiž — celá ta věc byla tak hrozná. Chci na to všechno prostě zapomenout.“

„Má milá, otázka zní. bude vám dovoleno na to zapomenout?“

„Ach, moc dobře vím, že policie to nenechá být. Nejspíš sem přijedou a budou mít spoustu otázek. Na to jsem připravená. Ale osobně, sama za sebe, na to už nechci myslet — nechci si to připomínat. Jsem asi zbabělec, ale tohle je můj pohled na věc.“

„Ale Anne!“ zvolala Rhoda Dawesová.

„Chápu vaše pocity, má milá, ale nejsem si jistá, zda jednáte moudře,“ odpověděla paní Oliverová. „Když to necháme na policii, pravda nejspíš nikdy nebude odhalena.“

Anne Meredithová pokrčila rameny.

„A záleží na tom?“

„Jestli na tom záleží?“ vykřikla Rhoda. „Samozřejmě, že na tom záleží! Nemám pravdu, paní Oliverová?“

„Vskutku, řekla bych, že ano,“ poznamenala chápavě paní Oliverová.

„Nesouhlasím s vámi,“ trvala na svém Anne. „Nikdo, kdo mě zná, si nemůže myslet, že bych to udělala. Nechápu, proč bych se do toho měla plést. Je na policii, aby odhalila pravdu.“

„Ale Anne, ty v sobě nemáš ani špetku odvahy,“ povzdechla si Rhoda.

„Alespoň víte, co si o celé té věci myslím,“ uzavřela Anne a podala paní Oliverové ruku.

„Moc vám děkuji, paní Oliverová. Je od vás hezké, že jste se tak obtěžovala.“

„Samozřejmě, jestliže se na to díváte takto, nedá se nic dělat,“ odpověděla povzbudivě paní Oliverová. „Buď jak bud, já to jen tak nenechám. Na shledanou, zlatíčko. Kdybyste si to rozmyslela, stavte se za mnou v Londýně.“

Nasoukala se do auta, nastartovala, vesele oběma dívkám zamávala na rozloučenou a vyjela po cestě od domu.

Rhoda se najednou rozběhla za autem a vyskočila na stupátko u dveří.

„Když jste říkala, ať se za vámi zastavíme v Londýně,“ vyhrkla, „myslela jste jenom Anne, nebo i mě?“

Paní Oliverová dupla na brzdu.

„Myslela jsem pochopitelně vás obě.“

„Děkuji. Nezastavujte. Možná — možná se u vás někdy ukážu. Něco bych vám — ne, nezastavujte. Dovedu seskočit.“

Seskočila, ještě jednou zamávala a rozběhla se zpět k brance, před kterou stála Anne.

„Co to mělo být?“ začala Anne.

„Není roztomilá?“ zeptala se rozjařeně Rhoda. „Vážně se mi líbí. Měla takové divné punčochy, všimla sis? Určitě je hrozně chytrá. Musí být, když napsala tolik knih. To by byla legrace, kdyby vypátrala, jak to doopravdy bylo, když si s tím policie neví rady.“

„Proč přijela?“ zeptala se Anne.

Rhoda vyvalila oči.

„Ale zlato — řekla ti přece —“

Anne netrpělivě mávla rukou.

„Musíme dovnitř. Zapomněla jsem, že jsme ho tam nechaly úplně o samotě.“

„Majora Desparda? Anne, to je ale fešák, nemyslíš?“

„Asi ano.“

Společně vykročily k domu.

Major Despard stál před krbem s šálkem čaje v ruce.

Anne se mu začala omlouvat, ale on ji přerušil:

„Slečno Meredithová, rád bych vysvětlil, proč jsem si dovolil přijít bez ohlášení.“

„Ale —“

„Řekl jsem vám, že jsem náhodou projížděl kolem — jenže to není tak docela pravda. Přijel jsem k vám záměrně.“

„Ale kde jste vzal moji adresu?“ zeptala se váhavě Anne.

„Superintendant Battle mi ji dal.“

Když vyslovil to jméno, jako by se Anne nepatrně stáhla do sebe.

Rychle pokračoval:

„Battle je právě na cestě sem. Náhodou jsem ho viděl na Paddingtonském nádraží. Sedl jsem do auta a rozjel se za vámi. Věděl jsem, že vlak předjedu snadno.“

„Ale proč?“

Despard na okamžik zaváhal.

„Možná to ode mě bylo příliš troufalé — ale měl jsem pocit, že třeba nikoho nemáte.“

„Má mě,“ podotkla Rhoda.

Despard jí věnoval rychlý pohled. Její elegantní, chlapecká postava opřená o krbovou římsu, se mu líbila, i to, jak sledovala každé jeho slovo. Obě dívky byly velmi atraktivní.

„Jsem si jist, že oddanější společnici než jste vy, slečno Dawesová, by nenašla,“ odpověděl galantně. „Ale napadlo mě, že za daných okolností by možná rada někoho, kdo se vyzná ve světě, mohla přijít vhod. Upřímně řečeno, věc se má tak, že slečna Meredithová je podezřelá z vraždy. Totéž platí o mně a o dvou dalších lidech, kteří byli včera večer v té místnosti. Je to nepříjemná situace

— a jsou s ní spojeny další obtíže a nebezpečí, kterých si někdo tak mladý a nezkušený jako jste vy, slečno Meredithová, nemusí být vědom. Domnívám se, že byste se měla svěřit do rukou opravdu dobrého právníka. Nebo jste to už udělala?“

Anne Meredithová zavrtěla hlavou.

„Vůbec mě to nenapadlo.“

„Přesně, jak jsem si myslel. Znáte někoho dobrého — někoho v Londýně?“

Anne opět zavrtěla hlavou.

„Nikdy jsem vlastně právníka nepotřebovala.“

„Je tu pan Bury,“ poznamenala Rhoda. „Ale tomu je aspoň sto let a je dočista senilní.“

„Pokud vám mohu radit, slečno Meredithová, doporučoval bych, abyste se zastavila za panem Myhernem, to je můj právník. Firma se jmenuje Jacobs, Peel & Jacobs. Jsou prvotřídní a opravdu se vyznají.“

Anne se vytratila krev ze tváří. Posadila se.

„Je to opravdu nutné?“ zeptala se téměř neslyšně.

„Více než nutné, řekl bych. Existuje spousta právních kliček a pastí.“

„Je ta firma — drahá?“

„Na tom nezáleží,“ vložila se do toho Rhoda. „Bude to zcela v pořádku, majore Desparde. Naprosto s vámi souhlasím. Anne by se měla chránit.“

„Myslím, že jejich ceny jsou celkem rozumné,“ odpověděl Despard. Pak vážným hlasem dodal: „Opravdu se domnívám, že by to od vás byl moudrý krok, slečno Meredithová.“

„Dobrá,“ pomalu pronesla Anne. „Zachovám se podle vaší rady.“

„Výborně.“

Rhoda nadšeně dodala:

„Podle mě je to od vás ohromně milé, majore Desparde. Opravdu vážně milé.“

Anne řekla pouze: „Děkuji vám.“

Zaváhala a pak se zeptala:

„Říkal jste, že superintendant Battle je na cestě sem?“

„Ano, ale nenechte se tím vyděsit. Nedá se tomu vyhnout.“

„Ano, já vím. Po pravdě řečeno, jsem ho očekávala.“

Rhoda vyhrkla:

„Chudák Anne — je z celé té věci dočista na dně. Je to taková ostuda — taková nespravedlnost.“

Despard přikývl.

„Souhlasím. Je to pěkně ošklivá záležitost, zatáhnout

mladou dívku do něčeho takového. Jestli měl někdo zapotřebí vrazit do pana Shaitany nůž, mohl si k tomu vybrat jiné místo nebo čas.“

Rhoda se ho zpříma zeptala:

„Kdo si myslíte, že to udělal? Doktor Roberts. nebo ta paní Lorrimerová?“

Despardovi zahrál pod knírkem sotva znatelný úsměv.

„Jak můžete vědět, že jsem to nebyl já?“

„Ach ne,“ zvolala Rhoda. „Jsme si s Anne naprosto jisté, že vy jste to nebyl.“

Vlídně se na ně podíval.

Takové milé děti. Dojemně nevinné a důvěřivé. Ta malá slečna Meredithová je tak bojácná. Ale co na tom, Mytherne už ji dokáže prohlédnout. Ta druhá má kuráž. Pochyboval, že by se složila tak, jako její přítelkyně, být na jejím místě. Milé dívky. Rád by je poznal lépe.

To byly myšlenky, které mu probíhaly hlavou. Nahlas řekl: „Nikdy si nemůžete být jistá, slečno Dawesová. Pro mě nemá lidský život takovou hodnotu jako pro většinu ostatních. Třeba celý ten poprask kolem automobilových nehod. Člověk je neustále v nebezpečí — ohrožují ho automobily, bakterie, tisíc dalších věcí. Zemřít jedním nebo druhým způsobem — vyjde to nastejno. Ve chvíli, kdy se začneme sami o sebe bát a ‚Bezpečí především' se stane naším hlavním mottem, je to skoro, jako kdybychom už byli po smrti.“

„Naprosto s vámi souhlasím!“ zvolala Rhoda. „Myslím, že člověk by měl žít hrozně nebezpečně — alespoň když má tu možnost. Jenže život je většinou strašná nuda.“

„Ne vždy.“

„Pro vás ne. Jezdíte si všude po světě a útočí na vás tygři a střílíte šelmy a koušou vás moskyti a děláte spoustu dalších ohromně nepohodlných, ale vzrušujících věcí.“

„Inu, slečna Meredithová si také užila svůj díl vzrušení. Nestává se často, řekl bych, že jste *přímo v místnosti*, kde dojde k vraždě.“

„Prosím, přestaňte!“ vykřikla Anne.

Rychle se omluvil:

„Promiňte mi to.“

Ale Rhoda si povzdechla:

„To byla samozřejmě hrůza — ale zároveň to muselo být vzrušující! Anne to však nedokáže ocenit. Víte, řekla bych, že paní Oliverová je naprosto nadšená, že tam ten večer byla.“

„Paní Oliverová? Ach ano, vaše obtloustlá přítelkyně, co píše knihy o tom Finovi s nevyslovitelným jménem. Rozhodla se pustit do vyšetřování opravdické vraždy?“

„Chtěla by.“

„Inu, přejme jí, ať jí to vyjde. Bylo by zábavné, kdyby sejí podařilo převézt superintendanta Battlea a jeho lidi.“

„Jaký vůbec je superintendant Battle?“ zeptala se zvědavě Rhoda.

Major Despard vážným tónem odpověděl:

„Je to neobyčejně mazaný člověk. Velice schopný.“

„Ach!“ prohlásila překvapeně Rhoda. „Anne říkala, že vypadal dost přihlouple.“

„Řekl bych, že to je jedna z jeho největších výhod. Ale nenechte se zmýlit. Battle není hlupák.“

Zvedl se.

„Musím se vydat na cestu. Jenom bych ještě chtěl říct jednu věc.“

Anne také vstala.

„Ano?“ zeptala se, když mu podávala ruku.

Despard se na chvíli zarazil, zatímco vážil každé slovo. Vzal její ruku do své a zadíval se jí zpříma do velkých, krásných, šedých očí.

„Nevykládejte si to špatně,“ řekl. „Chtěl bych vás upozornit, že pokud existuje nějaké spojení mezi vámi a panem Shaitanou, které by nemělo vyjít najevo — nezlobte se na mě, prosím,“ cítil, jak se

instinktivně pokusila odtáhnout ruku, „máte zaručené právo odmítnout odpověď na jakoukoli Battleovu otázku, pokud nebude přítomen váš právník.“

Anne vytrhla ruku z jeho sevření. Oči měla doširoka otevřené, potemnělé vztekem.

„Žádné takové spojení neexistuje — *neexistuje*… téměř jsem toho strašlivého člověka neznala.“

„Omlouvám se,“ řekl major Despard. „Myslel jsem, že by bylo vhodné se o tom zmínit.“

„Je to naprostá pravda,“ přikývla Rhoda. „Anne se s ním skoro neznala. Neměla ho moc ráda, ale pořádal takové skvělé večírky.“

„To bylo také podle všeho jediné ospravedlnění existence pana Shaitany,“ doplnil zachmuřeně major Despard.

Anne chladným hlasem pokračovala:

„Superintendant Battle se mě může ptát, na co bude chtít. Nemám co skrývat — naprosto ne.“

Despard vlídně opakoval: „Promiňte mi to, prosím.“

Její zlost opadla. Mile se na něj usmála.

„Nic se nestalo,“ řekla. „Vím, že jste to myslel dobře.“

Znovu mu podala ruku. Přijal ji a odpověděl:

„Jsme na jedné lodi. Měli bychom držet spolu.“

Anne ho doprovodila k brance. Když se vrátila, našla Rhodu, jak se dívá z okna a pohvizduje si. Rhoda se k ní obrátila:

„Je to vážně fešák, Anne.“

„Je milý, že ano?“

„Víc než to… Jsem do něj dočista blázen. Proč jsem jenom nemohla být na té zatracené večeři místo tebe? Líbilo by se mi to vzrušení — síť stahující se okolo mě — stín šibenice nad mojí hlavou —“

„Ne, nelíbilo. Mluvíš hlouposti, Rhodo.“

Promluvila ostrým, netrpělivým hlasem. Potom mírněji dodala:

„Je od něj hezké, že se obtěžoval takovou dálku — kvůli někomu, koho vůbec nezná — koho potkal jenom jednou.“

„Zamiloval se do tebe. To je jasné. Muži nikdy nejednají zcela nezištně. Kdybys šilhala a měla na nose bradavici, ani by ho nenapadlo sem jezdit.“

„To si vážně myslíš?“

„Aby ne, hlupáčku. Paní Oliverová je rozhodně z těch dvou nezištnější.“

„Ale ona se mi nelíbí,“ skočila jí do řeči Anne. „Mám z ní takový divný pocit… Zajímalo by mě, proč sem ve skutečnosti přijela.“

„Obvyklá podezřívavost vůči vlastnímu pohlaví. Řekla bych, že major Despard tu měl více želízek v ohni než paní Oliverová.“

„To určitě není pravda!“ zvolala rozhořčeně Anne.

Pak, když se Rhoda rozesmála, zrudla.

ČTRNÁCTÁ KAPITOLA

Třetí návštěvník

Superintendant dorazil do Wallingfordu okolo šesté. Měl v úmyslu vyzvědět co nejvíce z místních drbů, než se vypraví navštívit slečnu Anne Meredithovou.

Jak se ukázalo, nebylo těžké sesbírat to málo informací, které mu místní mohli poskytnout. Aniž by o sobě řekl cokoliv přesnějšího, podařilo se mu v místních obyvatelích vzbudit hned několik různých přesvědčení o tom, čím je a jaké je jeho poslání.

Přinejmenším dva lidé by vám s naprostou jistotou řekli, že se jedná o londýnského stavitele, který do Wallingfordu přijel kvůli plánované přístavbě domku slečny Meredithové, od jiného z místních obyvatel byste se dozvěděli, že jde o „jednoho z těch lufťáků, co si chtějí pronajmout zařízený domek na víkendy“, a dva další by přísahali, že je z firmy zabývající se stavbou tenisových kurtů.

Informace, kterých se superintendantovi dostalo, vyzněly vesměs ve prospěch obou dívek.

„Wendon Cottage — jistě, ano — je to na Malbury Road. Nemůžete to minout. Ano, dvě mladé slečny. Slečna Dawesová a slečna Meredithová. Velice příjemné dívky. Takové tiché.

Několik let? Ne, tak dlouho tu nejsou. Jenom něco přes dva roky. Přistěhovaly se v září. Koupily ten domek od pana Pickersgilla. On v něm stejně moc nebydlel, co zemřela jeho paní.“

Informátor superintendanta Battlea netušil, že pocházejí z Northumberlandu. *On* se domníval, že jsou z Londýna. Jsou prý v okolí docela oblíbené, i když někteří staromódnější lidé si myslí, že by dvě

dívky neměly bydlet spolu samy. Ale jinak jsou to slušná děvčata. Ne takové ty coury, co by přijely na víkend a jenom popíjely koktejly. Slečna Rhoda, ta má panečku kuráž. Slečna Meredithová je spíš taková zamlklá. Ano, slečna Dawesová platí všechny účty. To ona má peníze.

Průzkum nakonec superintendanta Battlea zavedl neomylně k paní Astwellové, která se dívkám ve Wendon Cottage starala o domácnost.

Paní Astwellová byla hovorná.

„Ne, pane, nemyslím, že by to chtěly prodávat. Zatím určitě ne. Koupily to tu teprve před dvěma roky. Ano, chodím jim tam poklízet, co se přistěhovaly. Mezi osmou ráno a polednem. Jsou to moc milé, veselé slečny, vždycky mají po ruce nějaký ten žert. Vůbec nenosí nos nahoru.

Inu, já pochopitelně nevím, jestli je to *tatáž* slečna Dawesová, kterou jste znal — tedy, z té samé *rodiny*. Mám dojem, že pochází z Devonshiru. Občas si odtamtud nechává posílat smetanu, že prý jí to připomíná domov, tak počítám, že musí být odtamtud.

Jak říkáte, pane, je to smutek, že si dneska tolik mladých děvčat musí vydělávat na živobytí. Tyhle slečny nejsou zrovna bohaté, ale nežije se jim špatně. To slečna Dawesová má peníze, to se rozumí. Dalo by se říct, že slečna Anne jí takříkajíc dělá společnici. Domek patří slečně Dawesové.

To vážně nevím, odkud pochází slečna Anne. Slyšela jsem ji mluvit o ostrově Wight a vím, že nemá zrovna v lásce severní Anglii, a musela být se slečnou Rhodou v Devonshiru, protože jsem je slyšela mluvit o tamních kopcích a těch pěkných zátokách a plážích.“

Proud řeči pokračoval dál a dál. Občas si superintendant Battle něco v duchu zaznamenal. Později se tyto poznámky proměnily v tajemné zápisy v jeho notesu.

V půl deváté téhož večera vykročil po pěšince ke vstupním dveřím Wendon Cottage.

Otevřela mu vysoká, tmavovlasá dívka v oranžových plátěných šatech.

„Bydlí tu slečna Meredithová?“ otázal se superintendant Battle.

Nasadil svůj netečný úřední výraz.

„Ano, jistě.“

„Rád bych s ní hovořil, prosím. Superintendant Battle.“

Okamžitě byl odměněn pronikavým pohledem.

„Pojďte dál,“ vyzvala ho Rhoda Dawesová a odstoupila ode dveří.

Anne Meredithová seděla v pohodlném křesle u krbu a upíjela kávu. Na sobě měla vyšívané krepdešínové pyžamo.

„Přišel superintendant Battle,“ uvedla hosta Rhoda.

Anne vstala a vyšla mu vstříc s napřaženou rukou.

„Je trochu pozdě na návštěvu,“ pravil omluvně Battle. „Ale chtěl jsem mít jistotu, že vás zastihnu doma, a přes den bylo hezky.“

Anne se usmála.

„Dáte si trochu kávy, superintendante? Rhodo, podala bys ještě jeden šálek?“

„To je od vás velice milé, slečno Meredithová.“

„Myslím, že děláme celkem dobrou kávu,“ prohlásila Anne.

Posunkem mu nabídla židli a superintendant se posadil. Rhoda přinesla šálek a Anne mu nalila kávu. Oheň v krbu praskal a superintendant Battle si se zalíbením všiml několika váz s květinami.

Vládla tu příjemná domácká atmosféra. Anne působila klidně a vyrovnaně a druhá z dívek ho nepřestávala sledovat s upřímným zájmem.

„Očekávaly jsme vás,“ poznamenala Anne.

Tón, kterým to pronesla, byl téměř vyčítavý. Jako by chtěla říci: „Proč jste mě nechal čekat?“

„Omlouvám se, slečno Meredithová. Musel jsem vyřídit spoustu rutinní práce.“

„Nějaký pokrok?“

„Ani ne. Ale jsou to všechno věci, které je zapotřebí udělat. Obrátil jsem doktora Robertse takříkajíc naruby. Paní Lorrimerovou také. A teď přišla řada na vás, slečno Meredithová.“

Anne se usmála.

„Jsem připravena.“

„A co major Despard?“ vyzvídala Rhoda.

„Ani na něj nezapomenu, to vám mohu slíbit,“ odpověděl Battle.

Položil šálek s kávou a zadíval se na Anne. Anne se v křesle napřímila.

„Jsem zcela připravená, superintendante. Co byste si přál vědět?“

„Tedy, stručně řečeno, všechno o vás, slečno Meredithová.“

„Jsem naprosto bezúhonný člověk,“ odpověděla s úsměvem Anne.

„A vždycky vedla úplně bezúhonný život,“ dodala Rhoda. „Za to se vám mohu zaručit.“

„To je potěšitelné,“ zatvářil se spokojeně Battle. „Znáte se tedy se slečnou Meredithovou dlouho?“

„Chodily jsme spolu do školy,“ vysvětlila Rhoda. „Jak je to dlouho, Anne? Celou věčnost.“

„Tak dlouho, že už se ani nepamatujete, počítám,“ zasmál se Battle. „A teď, slečno Meredithová, obávám se, že vám budu připomínat formulář na žádost o cestovní pas.“

„Narodila jsem se —“ začala Anne.

„Chudým, ale počestným rodičům,“ navázala žertovně Rhoda.

Superintendant Battle zvedl ruku v mírně vyčítavém gestu.

„Ale no tak, slečno,“ řekl.

„Rhodo, zlatíčko,“ zachmuřila se Anne. „Tohle je vážná věc.“

„Omlouvám se,“ odpověděla Rhoda.

„Takže, slečno Meredithová, kde jste se narodila?“

„V Indii, to místo se jmenuje Quetta.“

„Ach, jistě. Jste z vojenské rodiny?“

„Ano — můj otec byl major John Meredith. Matka zemřela, když mi bylo jedenáct. Když mi bylo patnáct, odešel otec na odpočinek a přestěhovali jsme se do Cheltenhamu. Bylo mi osmnáct, když zemřel a nezbyly mi po něm skoro žádné peníze.“

Battle soucitně přikývl.

„Počítám, že to byl pro vás trochu šok.“

„Ano, celkem ano. Vždycky jsem věděla, že na tom nejsme zvlášť dobře, ale zjistit, že nemáte téměř nic — to je něco jiného.“

„Co jste tedy udělala, slečno Meredithová?“

„Musela jsem si najít práci. Neměla jsem žádné zvláštní vzdělání a nebyla jsem ani nijak moc chytrá. Neuměla jsem psát na stroji

ani těsnopis, nic. Jedna přítelkyně v Cheltenhamu mi pomohla sehnat práci u svých známých — starala jsem se jim o dva malé chlapce, kteří přijeli domů na prázdniny, a pomáhala kolem domu.“

„Jméno, mohu-li prosit?“

„Byla to paní Eldonová, Mezi modříny. Ventnor. Zůstala jsem tam dva roky a potom Eldonovi odjeli do zahraničí. Pak jsem přešla k jisté paní Deeringové.“

„To je moje teta,“ doplnila Rhoda.

„Ano, tu práci mi sehnala Rhoda. Byla jsem tam moc šťastná. Rhoda občas přijela a několik dnů se zdržela. Užily jsme si spoustu legrace.“

„Tam jste byla jako — společnice?“

„Ano. V podstatě ano.“

„Spíš pomocný zahradník,“ zašklebila se Rhoda.

Vysvětlila:

„Moje teta Emily je prostě blázen do kytiček. Anne strávila většinu času tím, že plela záhony nebo sázela cibule.“

„A od paní Deeringové jste odešla?“

„Zhoršilo sejí zdraví a musela k ní nastoupit školená ošetřovatelka.“

„Má rakovinu,“ dodala Rhoda. „Chudinka. Musí brát morfium a kdo ví, co ještě.“

„Byla ke mně vždycky velice hodná. Mrzelo mě, že musím odejít,“ pokračovala Anne.

„Hledala jsem si tou dobou domek,“ dodala Rhoda, „a chtěla jsem, aby tam někdo bydlel se mnou. Táta se znovu oženil — a s jeho novou ženou jsme si zkrátka nepadly do oka. Poprosila jsem Anne, aby se sem nastěhovala se mnou, a od té doby bydlí tady.“

„To opravdu zní jako naprosto bezúhonný život,“ poznamenal Battle. „Jenom bych si potřeboval ujasnit data. U paní Eldonové jste byla dva roky, říkáte. Mimochodem, kde bych ji teď našel?“

„Je v Palestině. Její muž je tam s nějakým posláním od vlády — nevím přesně, jakým.“

„Nic se neděje. Mohu si to snadno zjistit. A potom jste šla k paní Deeringové?“

„Byla jsem u ní tři roky," odpověděla rychle Anne. „Její adresa je Marsh Dene, Little Hembury, Devon."

„Jistě," přikývl Battle. „Takže teď vám je dvacet pět, slečno Meredithová. Potřeboval bych od vás ještě jednu věc — jméno a adresu dvou lidí v Cheltenhamu, kteří znali vás a vašeho otce."

Anne mu udala jména a adresy.

„Pokud jde o vaši cestu do Švýcarska — tu, co jste se při ní setkala s panem Shaitanou. Jela jste sama. nebo tam byla slečna Dawesová s vámi?"

„Jely jsme společně, ještě s několika dalšími. Bylo nás celkem osm."

„Povězte mi něco víc o svém prvním setkání s panem Shaitanou."

Anne zkrabatila čelo.

„Opravdu je stěží o čem povídat. Prostě tam byl. Znali jsme se s ním tak, jak se znáte s ostatními lidmi ve stejném hotelu. Vyhrál první cenu na maškarním plese. Šel za Mefistofela."

Superintendant Battle si povzdechl.

„Ano, to byla vždycky jeho oblíbená role."

„Byl vážně úžasný." vzpomínala Rhoda. „Skoro se nemusel líčit."

Superintendant se zadíval z jedné dívky na druhou.

„Která z vás se s ním znala lépe?"

Anne zaváhala. Rhoda ji předběhla s odpovědí.

„Ze začátku obě stejně. Totiž skoro vůbec. Chápejte, byli jsme tam všichni na lyžích a celé dny jsme byli venku v kopcích a večer jsme chodili tancovat. Ale potom našel Shaitana zalíbení v Anne. Víte, co myslím, skládal jí komplimenty a tak. Co jsme sejí kvůli tomu nazlobili!"

„Myslím, že to dělal jenom proto, aby mě zlobil," řekla Anne. „Protože se mi nelíbil. Nejspíš ho bavilo, když mě mohl uvádět do rozpaků." Rhoda se rozesmála.

„Dobírali jsme si Anne, jaká by to pro ni byla bohatá partie. Měl byste vidět, jak ji to rozčílilo."

„Mohl bych vás požádat," pokračoval Battle, „o jména ostatních lidí, kteří tam byli s vámi?"

„Vy nejste zrovna důvěřivý,“ poznamenala Rhoda. „To si myslíte, že vám povídáme samé lži?“

Superintendantovi Battleovi se zajiskřilo v očích. „Přinejmenším se hodlám přesvědčit, že tomu tak není,“ odpověděl.

„Vy *jste* ale podezřívavý.“

Napsala pod sebe na kus papíru několik jmen a seznam mu podala. Battle vstal.

„Moc vám děkuji, slečno Meredithová,“ pronesl. „Jak říká slečna Dawesová, zdá se, že jste opravdu vedla zcela bezúhonný život. Myslím, že si nemusíte dělat velké starosti. Udivuje mě ta změna v chování pana Shaitany vůči vám. Promiňte mi tu otázku, ale nenabídl vám sňatek, ani vás — ehm — neobtěžoval nějakými jinými návrhy?“

„Nepokoušel seji svést,“ přispěchala na pomoc Rhoda. „Pokud máte na mysli tohle.“ Anne zrudla.

„Nic takového,“ odpověděla. „Vždycky byl velice zdvořilý a — formální. Jenom ty jeho vybrané způsoby mě znervózňovaly.“

„A drobné náznaky v rozhovoru?“

„Ano — alespoň — ne. Nikdy nic nenaznačoval.“

„Omlouvám se. Tihle svůdníci to mívají ve zvyku. Inu, dobrou noc, slečno Meredithová. Moc vám děkuji. Káva byla vynikající. Dobrou noc, slečno Dawesová.“

„Vidíš,“ prohlásila Rhoda, když Anne zavřela za superintendantem Battlem dveře. „Máš to za sebou a ani to nebyla taková hrůza. Byl hodný, a jak se zdá, ani v nejmenším tě nepodezřívá. Šlo to všechno o hodně lépe, než jsem čekala.“

Anne se s povzdechem sesula do křesla.

„Opravdu to nebylo nic těžkého,“ přiznala. „Byla to ode mě hloupost, že jsem se nechala tak vynervovat. Myslela jsem, že se mě bude pokoušet napálit, jak se to píše v detektivkách.“

„Vypadá na rozumného člověka,“ pokračovala Rhoda. „Určitě je mu jasné, že nejsi ten správný typ, abys někoho zavraždila.“

Na chvíli zaváhala a pak se zeptala:

„Anne? Neřekla jsi mu, že jsi byla taky u Croftwayových. Zapomněla jsi na to?“

Anne zvolna odpověděla:

„Myslela jsem, že na tom nesejde. Byla jsem tam jenom pár měsíců. A nikoho se tam na mě nemůže zeptat. Jestli si myslíš, že je to důležité, napíšu mu o tom. Ale vážně bych řekla, že je to jedno."

„Dobře, jak myslíš."

Rhoda vstala a pustila rádio.

Chraplavý hlas oznámil:

„Právě jste slyšeli Černé Nubijce hrát *Proč mi lžeš, miláčku?*"

PATNÁCTÁ KAPITOLA

Major Despard

Major Despard vyšel z hotelu Albany, prudce zabočil do Regent Street a naskočil do autobusu.

V tuto denní dobu nebylo v autobuse mnoho pasažérů a horní patro bylo téměř prázdné. Despard prošel uličkou a posadil se najedno z předních sedadel.

Naskočil do autobusu za jízdy. Teď autobus zastavil, naložil cestující a opět se rozjel po Regent Street.

Po schodech vyšplhal další cestující, přešel do přední části autobusu a usadil se na sedadlo na druhé straně . uličky.

Despard si nově příchozího nevšiml, dokud ho nevyrušila nezávazně nadhozená poznámka:

„Odnikud není takový výhled na Londýn jako z horního patra autobusu, nemyslíte?"

Despard se překvapeně otočil, pak údiv v jeho obličeji vystřídalo poznání.

„Omlouvám se, pane Poirote. Nevšiml jsem si, že jste to vy. Ano, máte pravdu, odtud z výšky je opravdu hezký pohled. Bývalo to ale lepší, nežli zavedli tyhle zasklené klece."

Poirot vzdychl.

„*Tout de même*, když bylo vevnitř plno a pršelo, nebylo to vždycky příjemné. A v této zemi prší tak často."

„Déšť? Déšť ještě nikdy nikomu neublížil."

„V tom se mýlíte," odpověděl Poirot. „Často má za následek *fluxion de poitrine*."

Despard se usmál.

„Jak vidím, patříte k zastáncům teplého oblečení, pane Poirote.“

Poirot byl vskutku dobře vybaven proti záludnému podzimnímu počasí. Byl zabalen v zimníku a kolem krku měl omotanou šálu.

„Je to ale náhoda, takhle na vás narazit,“ poznamenal Despard.

Nevšiml si úsměvu, který Poirot dovedně skryl pod šálou. Na tomto setkání nebylo nic náhodného. Poirot odhadl, v jakou dobu bude Despard nejspíše odcházet z hotelu a počkal si na něj. Místo aby riskoval naskakování do autobusu, raději doběhl na příští zastávku a tam nastoupil.

„Máte pravdu. Neviděli jsme se od onoho večera u pana Shaitany,“ odpověděl.

„Vy se vyšetřování nezúčastníte?“ vyzvídal Despard.

Poirot se podrbal za uchem.

„Přemýšlím,“ odpověděl. „Hodně o tom přemýšlím. Nevyšetřuji, neběhám z místa na místo, to ne. Nesvědčí to mému věku, založení ani postavě.“

Despard reagoval překvapivě:

„Přemýšlíte? To není nejhorší. Dnes lidé pospíchají více, než je zdrávo. Kdyby počkali a pořádně si všechno rozmysleli, než se do něčeho pustí, bylo by na světě méně zmatků.“

„Vy sám se tou radou řídíte, majore Desparde?“

„Většinou,“ odpověděl prostě major. „Zjistit si výchozí postavení, vybrat si určitou cestu, zvážit výhody a nevýhody, rozhodnout se a u svého rozhodnutí setrvat — to je můj postup.“

Přísně sevřel rty.

„A potom vás už nic od vaší cesty neodvrátí?“ zeptal se Poirot.

„To netvrdím. Nemá cenu jít hlavou proti zdi. Když jste udělal chybuje nejlepší si to přiznat.“

„Ale předpokládám, že vy asi nechybujete příliš často, majore?“

„Všichni děláme chyby, pane Poirote.“

„Někteří z nás,“ opáčil chladně Poirot, kterému se nezamlouvalo použité množné číslo, „dělají méně chyb než ostatní.“

Despard se na něj zadíval a pousmál se:

„Copak vy se nikdy nemýlíte, pane Poirote?“

„Naposledy se mi to stalo před dvaceti osmi lety," odvětil důstojně Poirot. „A i tehdy to byly jen okolnosti — nikoliv podstata věci."

„To zní jako poměrně dobré skóre," uznale poznamenal Despard.

Pak dodal: „A co Shaitanova smrt? To se. předpokládám, nepočítá, když do toho nejste oficiálně zapojen."

„Nikoliv — nejsem do toho zapojen. Ale i tak to uráží *mon amour propre*. Považuji to za nestoudnost. chápete, když se mi odehraje vražda přímo před nosem — když se někdo odváží vysmívat se mým schopnostem!"

„Nejenom před *vaším* nosem," podotkl sarkasticky Despard. „Také před nosem Scotland Yardu."

„To byla nejspíš vážná chyba," odpověděl zachmuřeně Poirot. „Superintendant Battle možná vypadá, jako by ho vyřezal ze dřeva — ale v hlavě, v hlavě piliny nemá."

„Souhlasím," přikývl Despard. „Ten jeho tupý zevnějšek je jenom maska. Je to velice inteligentní a schopný muž."

„A myslím, že se v tomto případu dost angažuje."

„Jistě, až dost. Vidíte toho úředně vypadajícího chlápka na jednom ze zadních sedadel?"

Poirot se ohlédl.

„Nikdo kromě nás tu není."

„Tak to bude nejspíš dole. Nespouští mě z očí. Velice schopný chlapík. Občas dokonce změní převlek. Je náramně vynalézavý."

„Ach, ale vás to pochopitelně zmást nedokáže. Máte dobré pozorovací schopnosti."

„Nikdy nezapomínám obličeje — ani černé ne — a to je více, než může říct většina lidí."

„Jste přesně ten člověk, kterého potřebuji," odpověděl Poirot. „Jaká šťastná náhoda mi vás přivedla do cesty! Potřebuji někoho s dobrýma očima a dobrou pamětí. *Malheureusement* jen zřídka jdou tyto dvě vlastnosti ruku v ruce. Položil jsem určitou otázku doktoru Robertsovi, bez úspěchu, a tutéž otázku paní Lorrimerové. Chtěl bych teď vyzkoušet, zda mi vy dokážete říct, co potřebuji. Zkuste se

v duchu vrátit do té místnosti, ve které jste u pana Shaitany hrál karty, a popište mi vše, co si z ní pamatujete.“

Despard se zatvářil nechápavě.

„Nevím, jak to myslíte.“

„Potřeboval bych od vás popis místnosti — nábytku — předmětů.“

„Nevím, jestli vám v tomhle budu co platný,“ odpověděl váhavě Despard. „Byl to dost hrozný pokoj — podle mě. Spousta brokátu a hedvábí a tak. Takový pokoj, jaký byste li někoho Shaitanova typu čekal.“

„Můžete být trochu přesnější?“

Despard zavrtěl hlavou.

„Obávám se, že jsem se moc nerozhlížel… Měl tam pár slušných koberců, tři nebo čtyři opravdu dobré peršany. Celkem pěknou antilopí trofej — ne, ta byla v hale. Kupovanou, předpokládám.“

„Nedomníváte se, že by byl náš zesnulý pan Shaitana lovcem divoké zvěře?“

„Ten? Ani náhodou. Řekl bych, že se zaměřoval jenom na snadné terče. Co tam ještě bylo? Mrzí mě, že vás zklamu, ale opravdu vám příliš nepomohu. Válela se tam všude spousta drobností. Na stolech jich byly celé hromady. Jediné; čeho jsem si mezi nimi všiml, byla celkem pěkná soška — z Velikonočního ostrova, řekl bych. Leštěné dřevo. Moc se jich tady li nás nevidí. Také nějaké tretky z Malajsie. Ne, obávám se, že vám nebudu co platný.“

„To vůbec nevadí,“ zatvářil se zklamaně Poirot.

Pak pokračoval:

„Víte, paní Lorrimerová má naprosto neuvěřitelnou paměť na karty! Dokázala mi zopakovat závazek a výsledek pro skoro každou hru. Dočista ohromující.“

Despard pokrčil rameny.

„Některé starší ženy už jsou takové. Nejspíš proto, že celé dny jenom hrají karty.“

„Vy byste to nedokázal?“

Major Despard zavrtěl hlavou.

„Pamatuji se jenom na několik her. Jednou jsem mohl mít v kapse hru v kárech — ale Roberts blufoval. Sám pak závazek neudě-

lal, ale bohužel jsme ho nekontrovali. Také si vzpomínám na jednu hru bez trumfů. Nepříjemná záležitost — ani jedna karta nám nevyšla. Skončili jsme s dvěma pády — a měli jsme štěstí, že to nebylo víc.“

„Hrajete bridž často, majore?“

„Ne, jenom občas. Ale je to dobrá hra.“

„Dáváte přednost bridži před pokerem?“

„Osobně ano. Poker mi příliš zavání hazardem.“

Poirot zamyšleně poznamenal:

„Myslím, že pan Shaitana nehrál žádné hry — tedy, alespoň žádné karetní hry.“

„Shaitana se důsledně věnoval jenom jedné hře.“ přikývl zamračeně Despard.

„A to jaké?“

„Slídění.“

Poirot se na okamžik odmlčel, pak se zeptal:

„To víte jistě? Nebo si to jen myslíte?“

Despard zrudl.

„Chcete říct, že by člověk neměl takové věci vykládat, pokud nedokáže uvést, z jakého zdroje má informace? To je nejspíš pravda. Řekněme, že to nejsou jen dohady. Náhodou to vím. Ale neočekávejte, že vám povím, odkud. Informace, které mám, mi byly sděleny důvěrně.“

„Máte na mysli, že je do toho zapletena žena nebo ženy?“

„Ano. Shaitana byl podlý člověk a s oblibou se zaměřoval na ženy.“

„Myslíte, že byl vyděrač? To je zajímavé.“

Despard zavrtěl hlavou.

„Ne, nechápete mě. Shaitana byl svým způsobem vyděrač, ale v jiném smyslu slova. Nešlo mu o peníze. Byl to duševní vyděrač, pokud něco takového existuje.“

„A co z toho měl?“

„Měl z toho zábavu. Jinak se to nedá říci. Vzrušovalo ho, když se před ním lidé třásli strachy. Nejspíš si tak připadal víc jako chlap a míň jako krysa. A na ženy takový postoj působí. Stačilo mu naznačit, že všechno ví — a ony mu vyklopily spoustu věcí, které možná ani

nevěděl. To by zalichotilo jeho smyslu pro humor. Pak se mohl naparovat a hrát si na Mefistofela: Jsem vševědoucí! Jsem velký Shaitana!' Byl to šašek!“

„Takže vy si myslíte, že takhle zastrašil slečnu Meredithovou,“ navrhl rozvážně Poirot.

„Slečnu Meredithovou?“ zarazil se Despard. „Neměl jsem na mysli ji. Ona není ten typ, který by se musel Shaitany bát.“'

„*Pardon*. Měl jste tedy na mysli paní Lorrimerovou.“

„Ne, ne. Nerozumíte mi. Mluvil jsem všeobecně. Paní Lorrimerovou by nebylo snadné vyděsit. A nedovedu si představit, že by někdo jako ona skrýval nějaké tajemství. Ne, neměl jsem na mysli žádnou konkrétní osobu.“

„Mluvil jste pouze o metodě, kterou používal?“

„Přesné tak.“

„Není pochyb,“ zamyslel se Poirot, „že muži jako Shaitana se v ženách vyznají. Vědí, jak k nim přistupovat. Dovedou z nich vydolovat tajemství.“

Odmlčel se.

Despard ho netrpělivě přerušil:

„Je to absurdní. Byl to kašpar. Ale ženy se ho stejně bály. Nechápu to.“

Zničehonic vyskočil.

„Podívejme, přejel jsem. Nechal jsem se příliš unést diskusí. Na shledanou, pane Poirote. Podívejte se dolů a uvidíte, že za mnou vystoupí můj věrný stín.“

Spěšně přešel do zadní části autobusu a seběhl po schodech. Průvodčí zazvonil na zvonek. Ale ještě než dozněl, ozvalo se dvojí krátké zazvonění.

Poirot se zadíval na ulici pod sebou. Despard kráčel svižným krokem po chodníku, ale Poirot se nenamáhal hledat v davu postavu, která ho sledovala. Hlavou mu vrtalo něco jiného.

„Žádnou konkrétní osobu.“ zamumlal si pro sebe. „To mě tedy zajímá.“

ŠESTNÁCTÁ KAPITOLA

Svědectví Elsie Battové

Seržantu O'Connorovi jeho kolegové ze Scotland Yardu zlomyslně přezdívali Sen všech služtiček.

Byl to bezpochyby velice pohledný muž. Měl vysokou, vzpřímenou postavu s širokými rameny a přitahoval ženy ani ne tak svými pravidelnými rysy jako nezbednou jiskrou v oku. Nebylo pochyb o tom, že seržant O'Connor dosahoval výsledků a že jich dosahoval rychle.

Pouhé čtyři dny po smrti pana Shaitany už tedy seržant O'-Connor seděl v hledišti jedné z laciných londýnských revuí po boku slečny Elsie Battové, bývalé služebné u paní Craddockové v domě číslo 117 na North Audley Street.

Když si pečlivě připravil půdu. přešel seržant 0'Connor do útoku.

„Tohle mi připomíná," prohlásil, „jednoho z mých zaměstnavatelů. Nějakého Craddocka. Byl to pes."

„Hmm, Craddock," zamyslela se Elsie. „Kdysi jsem u nějakých Craddockových sloužila."

„To je mi ale náhoda! To by mě zajímalo, jestli to byla ta samá rodina."

„Bydleli tehda v North Audley Street," odpověděla Elsie.

„Ti moji se zrovna chystali stěhovat do Londýna, když jsem u nich končil," reagoval pohotově seržant O'Connor. „Myslím, že to *bylo* do North Audley Street. Tahle paní Craddocková, ta ale byla na mužské."

Elsie pohodila hlavou.

„Nemohla jsem jí vystát. Pořád si na něco stěžovala. Peskovala mě, ať jsem udělala cokoliv."

„Zkoušela to i na manžela, nemám pravdu?"

„V jednom kuse si stěžovala, zeji zanedbává — že prý jí nerozumí. A pořád naříkala a fňukala, jak je na tom špatně se zdravím. Vůbec nic jí přitom nescházelo, to vám povídám."

Seržant 0'Connor se plácl dlaní do stehna.

„Jasně! Nebylo tam něco mezi ní a nějakým doktorem? Však víte, něco ne tak úplně akorát.“

„Myslíte doktora Robertse?To byl moc hodný džentlmen, opravdu milý člověk.“

„Děvčata jsou všechna stejná.“' odpověděl seržant 0'Connor. „Jakmile je chlápek mizera, hned se na něj všechna lepí. Takové jako on znám moc dobře.“

„To tedy neznáte, a úplně se v něm pletete. Vůbec nebyl takový. Nebyla to přece jeho vina, že pro něj paní Craddocková v jednom kuse posílala. Co má doktor dělat? Jestli chcete vědět, co si myslím, ani trochu ho nezajímala. Jenom jako pacientka. To všechno ona. Ne a ne ho nechat na pokoji.“

„No dobrá, Elsie. Můžu vám doufám říkat Elsie? Připadá mi, jako bych vás znal celý život.“

„To mě tedy neznáte! Elsie, to tak!“

Pohodila hlavou.

„Tak dobře, slečno Battová.“ mrkl na ni. „Jak jsem říkal, dobrá, ale manžel jí stejně nakonec udělal scénu, ne?“

„Jednou na ni křičel.“ přiznala Elsie. „Ale, to vám povídám, nebylo mu tehda dobře. Krátce nato umřel, víte.“

„Vzpomínám si — umřel na něco divného, nemám pravdu?“

„Myslím, že to bylo něco z Japonska — z nové holicí štětky, co dostal. Je to hrůza, že si nedávají větší pozor, co? Od té doby si na nic japonského nepotrpím.“

„Já vždycky říkám, že nad anglické zboží není.“ prohlásil rozhodně seržant 0'Connor. „Takže on se s doktorem chytl?“

Elsie potěšené přikývla při vzpomínce na někdejší skandál.

„Lítaly hromy a blesky,“ pokračovala. „Tedy aspoň pán zuřil. Doktor Roberts byl docela potichu, říkal jenom: ‚Nesmysl.' a ‚Co jste si to vzal do hlavy?'„

„To bylo, předpokládám, u Craddockových?“

„Ano. Poslala pro něj. A potom na sebe začali s pánem křičet, a do toho přišel doktor Roberts a pán se do něj pustil taky.“

„O co přesně šlo?“

„No, samozřejmě, že jsem neměla poslouchat. Celé se to odehrálo u paní v ložnici. Myslela jsem, že se něco děje, tak jsem vzala prachovku a začala leštit zábradlí. Nemohla jsem si to nechat ujít.“

Seržant 0'Connor se s její zvědavostí s radostí ztotožnil a neubránil se myšlence, že to byl dobrý nápad vyslechnout Elsie neoficiálně. Při oficiálním výslechu, kdy by seděla naproti seržantu O'Connorovi ze Scotland Yardu, by samozřejmě na svou čest přísahala, že neslyšela ani slovo.“

„Jak povídám,“ pokračovala Elsie. „Doktor Roberts byl docela potichu — to pan Craddock křičel.“

„Co říkal?“ pokusil se seržant 0'Connor vrátit k tomu nejdůležitějšímu.

„Pořádně si ho podával,“ odpověděla se zadostiučiněním Elsie.

„Jak to myslíte?“

Copak se to děvče nikdy nedostane k tomu, aby zopakovalo přesně, co se dělo?

„No, spoustě z toho jsem nerozuměla,“ přiznala Elsie. „Používal spoustu dlouhých slov, ‚neprofesionální přístup' a .zneužívání pozice' a takové věci — a slyšela jsem, jak hrozil, že nechá doktora Robertse vyškrtnout z — lékařského registru, je to tak správně? Něco takového.“

„To by sedělo.“ přikývl O‘Connor. „Stížnost na lékařskou komoru.“

„Ano, něco takového povídal. A paní začala být úplně hysterická a pustila se do něj: ‚Nikdy ti na mně nezáleželo. Zanedbáváš mě. Nechal jsi mě samotnou.‘ A také říkala, že doktora Robertse jí seslalo samo nebe. tak hodný že na ni byl.

A potom doktor s pánem přešli do šatny a doktor zavřel dveře ložnice a docela zpříma mu povídá:

‚Milý pane, nevidíte, že je vaše žena docela hysterická? Neví, co povídá. Mám-li vám říci pravdu, byl to velmi složitý a náročný případ a už dávno bych se ho s radostí vzdal, kdybych si myslel, že to neodporuje lékařskému ko — nějaké cizí slovo to bylo, kodexu — ano, to je ono — lékařskému kodexu.‘ Přesně tak to řekl. Taky povídal něco, že by nikdy nepřekročil hranice mezi doktorem a pacientem. To pána trochu uklidnilo a doktor mu ještě řekl:

„Podívejte, přijdete pozdě do práce. Měl byste raději jít. V klidu si to všechno promyslete. Určitě poznáte, že je to všechno jenom humbuk. Když dovolíte, umyji si ruce a vydám se k dalšímu pacientovi. Pořádně si to promyslete. Ujišťuji vás, že celá ta věc se zrodila v rozhárané mysli vaší ženy.'

A pán nato: ‚Nevím, co si o tom myslet.“ A vyšel z pokoje — já samozřejmě leštila ostošest — ale on si mě ani nevšiml. Později mě napadlo, že vypadal nemocně. Doktor si myl ruce v šatně, kde tekla teplá i studená voda, a docela vesele si pohvizdoval. A pak vyšel ven s brašnou v ruce a jako vždycky mě moc hezky pozdravil a vesele, jako by se nic nestalo, seběhl se schodů. Takže chápete, proč vám říkám, že s tím neměl nic společného. Za všechno mohla ona.“

„A potom dostal pan Craddock tu sněť?“

„Ano. Myslím, že už musel být tenkrát nemocný. Paní se o něj moc oddaně starala, ale stejně nakonec umřel. Takové pěkné věnce měl na pohřbu.“

„A potom? Chodil k vám doktor Roberts ještě?“

„Ne, nechodil. Vy jste ale zvědavý! Určitě proti němu něco máte. Ale já vám říkám, nic v tom nebylo. Kdyby ano, přece by si ji po smrti pana Craddocka vzal, ne? A to se nikdy nestalo. Nebyl takový blázen. Moc dohřeji odhadl. Volala mu, to ano, ale on nikdy nebyl doma. A pak prodala dům a my jsme všichni dostali padáka a ona odjela do Egypta.“

„A za tu dobu jste už doktora Robertse ani jednou neviděla?“

„Ne. *Ona* se s ním ještě viděla, protože k němu šla na tohle — jak se to jenom jmenuje? — očkování proti tyfové horečce. Když se vrátila, měla od toho bolavou celou ruku. Jestli chcete co vědět, musel jí dát bez obalu najevo, že nemá šanci. Už mu pak nevolala a docela vesele odjela, s plnými kufry nových šatů — samé světlé barvy, i když to bylo uprostřed zimy, ale povídala, že tam prý bude spousta sluníčka a horko.“

„To je pravda,“ přikývl seržant O'Connor. „Slyšel jsem, že tam bývá pořádné horko. Umřela tam, to ale nejspíš víte.“

„Ne, to jsem nevěděla. No považte! Možná jí přece jenom nebylo tak dobře, jak jsem myslela, chuděře.“

Povzdechla si:

„To by mě zajímalo, co jenom udělali se všemi těmi krásnými šaty. Žijí tam samí černoši, ti je určitě nosit nemohli.“

„Počítám, že jste je znala lépe než vlastní,“ poznamenal seržant O'Connor.

„Že se nestydíte!“ ohradila se Elsie.

„Inu, nebudu vás už déle obtěžovat svými nestydatostmi,“ odpověděl seržant 0'Connor. „Musím vyřídit nějakou práci pro firmu.“

„Budete pryč dlouho?“

„Možná budu muset jet do ciziny,“ přikývl seržant.

Elsie protáhla obličej.

I když neznala verše lorda Byrona o lásce k prchavé gazele, byla by se s nimi v tu chvíli ztotožnila. V duchu si pomyslela:

„Je to zvláštní, že z těch opravdu hezkých nikdy nic není. No co, vždycky je tu ještě Fred.“

Což je potěšitelné, neboť to ukazuje, že náhlý vpád seržanta O'-Connora do Elsiina života nezanechal trvalé následky. Dost možná na tom Fred i vydělal!

SEDMNÁCTÁ KAPITOLA

Svědectví Rhody Dawesové

Rhoda Dawesová vyšla z obchodního domu Debenhanťs a zamyšleně se zastavila na chodníku. V obličeji se jí zračila nejistota. Měla citlivé rysy, které se rychle měnily s každým záchvěvem pocitu či nálady.

Právě nyní její tvář naprosto zřetelně říkala: „Mám, nebo nemám? Chtěla bych… Ale možná to není nejlepší nápad…“

Uniformovaný vrátný se k ní s nadějí v hlase obrátil: „Taxi, slečno?“

Rhoda zavrtěla hlavou.

Tlustá, balíčky ověšená žena s dychtivým výrazem člověka nakupujícího předčasně na Vánoce do ní neurvale vrazila, ale Rhoda se nehýbala z místa. Snažila se rozhodnout.

V mysli jí zmateně vířila nesčetná pro a proti.

„Koneckonců, proč bych nemohla? Požádala mě o to — ale třeba to říkala jen tak, třeba to říká každému… Nemyslela to vážně…

Anne nakonec taky nechtěla. Dala jasně najevo, že raději půjde s majorem Despardem k jeho právníkovi sama… A proč by nemohla? Byla bych tam přebytečná, třeba chtějí být sami… A ani mi do toho nic není… Nijak zvlášť netoužím majora Desparda vidět… Stejně je ale sympatický… Určitě se do Anne zamiloval. Muži se nikdy tolik nestarají, pokud v tom něco není… Chci říct, nikdy to u nich není jen nezištná laskavost…“

Vrazil do ní poslíček a vyčítavým hlasem se omluvil: „Promiňte, slečno.“

„No tak,“ pomyslela si Rhoda. „Nemůžu tady přece stát celý den. Jenom proto, že se nedokážu rozhodnout… Ten baloňák se sukní vypadají moc hezky. I když možná hnědá barva by byla praktičtější než zelená. Ne, určitě ne. No tak, mám, nebo nemám? Půl čtvrté je docela dobrá doba — totiž, nebude to vypadat, jako že jsem přišla na jídlo nebo tak. Možná bych to mohla jít zkusit.“

Přeběhla ulici, zahnula vpravo, další ulicí vlevo a pokračovala po Hailey Street, až se zastavila před činžákem, který jim paní Oliverová popsala.

„Však mě neukousne,“ pomyslela si Rhoda a statečně vešla do budovy.

Byt paní Oliverové se nacházel v nejvyšším poschodí. Uniformovaný zřízenec ji vyvezl výtahem nahoru a vyložil ji na zbrusu nové rohožce před jasně zelenými dveřmi.

„Tohle je hrůza,“ uvažovala Rhoda. „Horší než u zubaře. Ale teď už to přece nevzdám.“

S tváří zčervenalou studem zazvonila na zvonek.

Otevřela jí postarší služebná.

„Je — mohla bych — je paní Oliverová doma?“ vykoktala ze sebe Rhoda.

Služebná ustoupila ode dveří, Rhoda vešla a byla uvedena do neuklizeného přijímacího pokoje. Služebná se zeptala:

„Koho mám ohlásit, prosím?“

„Ach — ano — jsem slečna Dawesová — slečna Rhoda Dawesová.“

Služebná odešla. Po chvíli, která Rhodě připadala jako sto let, ale ve skutečnosti trvala přesně minutu a pětačtyřicet vteřin, se vrátila:

„Šla byste za mnou. slečno?“

Rhoda ji následovala, s tvářemi planoucími studem. Šly chodbou, pak zabočily a služebná otevřela dveře. Rhoda váhavě vstoupila a ocitla se — nebo to tak jejím překvapeným očím připadalo — přímo uprostřed afrického pralesa!

Všude okolo ní se proplétali mezi listovím tropického pralesa ptáci — spousta povědomých ptáků, papoušků, rajek i jiných, ornitologii neznámých. Uprostřed této záplavy si Rhoda povšimla otlučeného kuchyňského stolu s psacím strojem, stohů popsaných stránek rozházených všude po podlaze a paní Oliverové s divoce rozcuchanými vlasy, která se zvedala z rozvrzané židle, aby ji přivítala.

„Jak ráda vás zase vidím, zlatíčko,“ podala jí paní Oliverová ruku začerněnou od kopírovacího papíru, zatímco se druhou rukou marně snažila upravit si vlasy.

Loktem shodila papírový sáček umístěný na rohu stolu a po celé podlaze se rozsypala jablka.

„To nic, zlatíčko, nedělejte si starosti. Někdo je někdy posbírá.“

Rhoda. neschopna slova, se zvedla ze země s pěti jablky v ruce.

„Ach, děkuji vám — ne, nedávejte je zpátky do toho sáčku, myslím, že je v něm díra. Položte je na krbovou římsu. Děkuji. Tak, a teď se posaďte a spusťte.“

Rhoda přijala nabízenou židli a pokusila se zaostřit pohled na hostitelku.

„Totiž, moc se omlouvám. Doufám, že nevyrušuji, nebo snad — ?“ zeptala se téměř bez dechu.

„Tedy, ano i ne,“ odpověděla paní Oliverová. „Jak vidíte, zrovna pracuji. Ale ten můj hrozný Fin to zase pěkně zmotal. Udělal náramně chytrou dedukci z misky zelených fazolek a zrovna před chvílí objevil smrtelný jed v cibulové nádivce se šalvěji, která se měla podávat s husou na svátek svatého Michala, jenže já jsem si právě uvědomila, že na svatého Michala už jsou zelené fazolky dávno pryč.“

Rhoda. vzrušená pohledem do zákulisí detektivní literatury, se nesměle pokusila navrhnout: ..Mohly být z konzervy.“

„To by samozřejmě mohly," souhlasila pochybovačně paní Oliverová. „Ale to by docela pokazilo pointu. Vždycky se zamotám do botanických nebo jiných detailů. Pak mi lidé píší, že mi v knihách kvetou květiny naprosto nesmyslně všechny najednou. Jako by na tom záleželo — a tak jako tak, v květinářství je mají taky všechny najednou."

„Samozřejmě, že na tom nezáleží," prohlásila loajálně Rhoda. „Ach, paní Oliverová, to musí být tak úžasné, psát knihy."

Paní Oliverová si začerněnými prsty promnula čelo a zeptala se:

„Proč?"

„Ach," Rhodu ta otázka překvapila. „Protože prostě musí. Musí být skvělé jen tak si sednout a napsat celou knihu."

„Tak to zrovna nebývá," opravila ji paní Oliverová. „Člověk musí ve skutečnosti *přemýšlet*, víte? A přemýšlení je vždycky nuda. A musíte si všechno naplánovat. A potom se každou chvíli zaseknete a máte pocit, že se z toho zmatku už nikdy v životě nevymotáte — ale musíte! Psaní není velká zábava. Je to práce jako každá jiná."

„Mně to jako práce nepřipadá," bránila se Rhoda.

„Ne, *vám* ne," povzdechla si paní Oliverová. „Protože to nemusíte dělat! Mně to připadá jako až dost práce. Jsou dny, kdy se dokážu udržet u psaní jenom tak, že si pořád dokola opakuji, kolik peněz dostanu za další knížku. To člověka motivuje, víte. Stejně tak vás motivuje, když vidíte, o kolik jste přečerpala bankovní účet."

„Nikdy mě nenapadlo, že si své knihy píšete na stroji sama," řekla Rhoda. „Myslela jsem, že budete mít sekretářku."

„Mívala jsem sekretářku, které jsem se pokoušela diktovat. Ale byla tak schopná, že mě to deprimovalo. Bylo mi jasné, že toho ví o anglické gramatice a tečkách a čárkách o tolik víc než já, že jsem z toho měla komplex méněcennosti. Pak jsem si zkusila najmout naprosto neschopnou sekretářku, ale to pochopitelně také moc dobře nefungovalo."

„Musí to být úžasné, mít tolik nápadů," nedala se odradit Rhoda.

„Nápadů mám spousty," odpověděla šťastně paní Oliverová. „Ale nebaví mě je psát. Vždycky si myslím, že už jsem na konci, a když to pak spočítám, zjistím, že jsem napsala jenom třicet tisíc slov

místo šedesáti tisíc, a pak musím přidat další vraždu a nechat hrdinku znova unést. Je to hrozná nuda.“

Rhoda neodpověděla. Zírala na paní Oliverovou s obdivem, který mladí lidé cítí vůči celebritám — s obdivem mírně zabarveným zklamáním.

„Líbí se vám ta tapeta?“ zeptala se paní Oliverová a neurčitě mávla rukou ve směru džungle pokrývající stěny. „Mám hrozně ráda ptáky. Má to být tropický prales. Vždycky si tu připadám jako uprostřed léta, i když mrzne. Nemůžu pracovat, když je mi zima. Ale Sven Hjerson musí každé ráno rozbíjet led na umyvadle!“

„Myslím, zeje úžasná,“ odpověděla Rhoda. „A od vás je vážně milé, když říkáte, že vás nevyrušuji.“

„Dáme si kávu a toasty,“ navrhla paní Oliverová. „Černou kávu a horké toasty. To já můžu kdykoliv.“

Přešla ke dveřím, otevřela je a cosi zavolala. Pak se vrátila a zeptala se Rhody:

„Co vás přivádí do města? Nákupy?“

„Ano, byla jsem trochu nakupovat.“

„Slečna Meredithová přijela také?“

„Ano, šla s majorem Despardem k právníkovi.“

„K právníkovi?“

Paní Oliverová tázavě zvedla obočí.

„Ano. Totiž, major Despard jí řekl, že by měla mít právníka. Byl moc milý — opravdu.“

„Já jsem se také snažila,“ odpověděla paní Oliverová. „Ale moc velký úspěch jsem nezaznamenala, nemyslíte? Spíš mi přijde, že vaší přítelkyni nebyla moje návštěva příliš po chuti.“

„Ach, to ne — opravdu, tak to nebylo.“ Rhoda se rozpačitě zavrtěla na židli. „To je vlastně jeden z důvodů, proč jsem se rozhodla za vámi dneska zastavit — abych vám všechno vysvětlila. Totiž, bylo mi jasné, že jste to pochopila špatně. Anne se chovala velice nezdvořile, ale nemyslela to tak. Chci říct, nebylo to proto, že jste přijela. Bylo to kvůli něčemu, co jste řekla.“

„Kvůli něčemu, co jsem *řekla*?“

„Ano. Vy jste to samozřejmě nemohla vědět. Byla to jenom nešťastná shoda okolností.“

„A co jsem řekla?“

„Nejspíš si to ani nebudete pamatovat. Bylo to jenom tím, jak jste to podala. Řekla jste něco o nehodě a otravě jedem.“

„Vážně?“

„Věděla jsem, že si asi nevzpomenete. Ano. Víte, Anne se jednou přihodilo něco moc ošklivého. Byla v domě, kde se jedna paní nešťastnou náhodou otrávila — myslím, že se omylem napila barvy na klobouky. A umřela. Pro Anne to byl pochopitelně hrozný šok. Vůbec na to nedokáže myslet nebo o tom mluvit. A to, co jste řekla, jí tu nehodu připomnělo a celá se stáhla do sebe a začala se chovat divně. Viděla jsem, že jste si toho všimla. Ale před ní jsem nemohla nic říct, a přitom jsem vám chtěla vysvětlit, že to není, jak si myslíte. Anne není nevděčná.“

Paní Oliverová se zadívala do Rhodina dychtivě zčervenalého obličeje. Zvolna pronesla:

„Chápu.“

„Anne je hrozně citlivá,“ pokračovala Rhoda. „A neumí — neumí se postavit věcem tváří v tvář. Když ji něco rozruší, raději o tom odmítá mluvit, i když to k ničemu nevede — nebo si alespoň myslím, že ne. Událost nezmizí, když o ní budete odmítat mluvit. Předstírat, že něco neexistuje, to je podle mě jenom útěk před skutečností. Já sama bych tisíckrát raději všechno vyklopila, i když by to bylo nepříjemné.“

„Ano,“ odpověděla paní Oliverová. „Jenže vy, zlatíčko, vy máte kuráž. Ta Anne schází.“

Rhoda se začervenala.

„Anne je moc hodná.“

Paní Oliverová se usmála.

„Neříkám, že není. Řekla jsem pouze, zejí chybí vaše odvaha.“

Povzdechla si a pak se docela nečekaně zeptala:

„Věříte na pravdu, zlatíčko, nebo ne?“

„Samozřejmě, že věřím,“ odpověděla nechápavě Rhoda.

„Ano, jistě, tvrdíte to — ale možná jste o tom nikdy pořádně nepřemýšlela. Pravda někdy bolí — a ničí iluze.“

„Stejně dávám přednost pravdě,“ trvala na svém Rhoda.

„Já také. Ale občas si nejsem jistá, jestli je to moudré.“

Rhoda naléhavým tónem dodala:

„Neříkejte, prosím, Anne, co jsem vám dneska pověděla. Rozrušilo by ji to.“

„To by mě pochopitelně ani ve snu nenapadlo. Jak je to dávno?“

„Bylo to asi před čtyřmi lety. Není to divné, jak se některým lidem dějí podobné věci pořád dokola? Měla jsem tetu, která kdykoliv jela někam lodí, tak ztroskotala. Stejně jako se Anne zapletla do dvou náhlých smrtí — akorát že tentokrát je to samozřejmě o hodně horší. Vražda je příšerná věc, nemyslíte?“

„Ano, to jistě.“

V tu chvíli se před nimi objevila káva a teplé toasty s máslem.

Rhoda jedla a pila s téměř dětinskou chutí. Připadalo jí vzrušující takto sdílet soukromé pohoštění se známou spisovatelkou.

Když dojedly, vstala a obrátila se k paní Oliverové:

„Doufám, že jsem vás moc nevyrušila od práce. Vadilo by vám — totiž, neobtěžovalo by vás moc — kdybych vám poslala jednu z vašich knih, abyste mi ji podepsala?“

Paní Oliverová se zasmála.

„Usnadním vám práci.“ Otevřela jednu ze skříní na druhém konci místnosti. „Kterou byste chtěla? Já osobně mám nejraději *Případ druhé zlaté rybky*. Není to takový škvár jako ty ostatní.“

Rhodu mírně šokovalo, když slyšela takové hodnocení vlastních knih z úst autorky, ale nadšeně přijala. Paní Oliverová vyndala knihu ze skříně, otevřela ji, vzletným rukopisem vepsala své jméno a podala výtisk Rhodě.

„Tady máte.“

„Mockrát vám děkuji. Bylo to příjemné odpoledne. Opravdu vám nevadí, že jsem přišla?“

„Přála jsem si, abyste se tu zastavila,“ odpověděla paní Oliverová.

Po chvilce ticha dodala:

„Jste milé děvče. Na shledanou. Dávejte na sebe pozor, zlatíčko.“

„Proč jsem to řekla?“ podivila se sama pro sebe, když se za Rhodou zavřely dveře.

Zavrtěla hlavou, rukou si prohrábla vlasy a vrátila se ke Svenu Hjersonovi, jeho mistrovským dedukcím a cibulové nádivce se šalvěji.

OSMNÁCTÁ KAPITOLA

Pozvání na čaj

Paní Lorrimerová vyšla ze dveří jednoho z domů na Harley Street.

Na chvíli se zastavila nad schody, pak po nich pomalu sešla na chodník.

Ve tváři měla zvláštní výraz — směs pevného odhodlání a podivné nerozhodnosti. Mírně pokrčila čelo, jako by se snažila soustředit na nějaký důležitý problém.

Právě v tu chvíli si povšimla Anne Meredithové na protějším chodníku.

Anne stála bez hnutí a upřeně pozorovala vysoký činžák na rohu ulice.

Paní Lorrimerová na chvilku zaváhala a potom přešla ulici.

„Dobré odpoledne, slečno Meredithová."

Anne se polekaně ohlédla.

„Ach, dobré odpoledne."

„Ještě jste pořád v Londýně?" oslovila ji paní Lorrimerová.

„Ne. Přijela jsem jen najeden den. Vyřídit nějaké právní záležitosti."

Pohledem opět zabloudila k domu na rohu.

Paní Lorrimerová se zeptala:

„Stalo se něco?"

Anne sebou provinile trhla.

„Cože? Ne, jistěže ne, co by se mělo dít?"

„Vypadáte, že vám něco dělá starosti."

„Ne, nedělá — tedy, dělá, ale není to nic důležitého, úplná hloupost." Krátce se zasmála.

„Jenom mi přišlo, že jsem viděla svou přítelkyni — dívku, s kterou bydlím —, jak zašla támhle do toho domu na rohu, a napadlo mě, jestli nešla za paní Oliverovou," vysvětlila.

„Paní Oliverová bydlí tady? To jsem nevěděla.“

„Ano. Přijela nás navštívit, dala nám svou adresu a pozvala nás, ať se u ní někdy zastavíme. Zajímalo by mě, jestli to byla Rhoda, koho jsem viděla, nebo ne.“

„Chcete jít nahoru a přesvědčit se?“

„Ne, raději ne.“

„Tak tedy pojďte, dáme si spolu čaj,“ navrhla paní Lorrimerová. „Znám příjemnou kavárnu kousek odtud.“

„To je od vás moc milé,“ zaváhala Anne.

Bok po boku vykročily po ulici a po chvíli zabočily do menší postranní uličky. V malé kavárně si objednaly čaj a rozinkový koláč.

Téměř nemluvily. Zdálo se, že jim oběma vzájemné mlčení vyhovuje.

Anne se najednou zeptala:

„Stavovala se u vás paní Oliverová?“

Paní Lorrimerová zavrtěla hlavou.

„Nebyl za mnou nikdo kromě pana Poirota.“

„Nemyslela jsem —“ načala větu Anne.

„Ne? Já myslela, že ano,“ odpověděla paní Lorrimerová.

Dívka vzhlédla — rychle, vyděšeně se na paní Lorrimerovou podívala. Cosi ve tváři paní Lorrimerové jako by ji uklidnilo.

„Za mnou nebyl,“ pronesla váhavě.

Chvilku bylo ticho.

„Superintendant Battle u vás také nebyl?“ zeptala se Anne.

„Ach ano, jistě,“ přikývla paní Lorrimerová.

Anne zaváhala.

„Na co se vás vyptával?“

Paní Lorrimerová si unaveně povzdechla.

„Takové ty běžné věci, řekla bych. Rutinní otázky. Snažil se být velice milý.“

„Počítám, že vyslechl všechny?“

„To se dá předpokládat.“

Následovala další chvilka ticha.

Anne promluvila:

„Paní Lorrimerová, myslíte — že někdy přijdou na to, kdo to udělal?“

Oči měla sklopené do talíře. Nevšimla si, jak zvědavě se na ni její společnice dívá.

Paní Lorrimerová tiše odpověděla:

„To nevím…“

Anne zamumlala:

„Je to ošklivá věc — nemyslíte?“

Dostalo se jí dalšího zvědavého pohledu, tentokrát smíšeného se soucitem. Paní Lorrimerová se zeptala:

„Kolik vám je let, slečno Meredithová?“

„Co — cože?“ vykoktala ze sebe Anne. „Je mi dvacet pět.“

„A mně šedesát tři,“ řekla paní Lorrimerová.

Pomalu pokračovala:

„Máte před sebou většinu života…“ ¦

Anne se zachvěla.

„Možná mě cestou domů porazí autobus,“ namítla.

„Ano, to jistě. A možná také ne.“

Ve způsobu, jakým to pronesla, bylo něco zvláštního. Anne se na ni udiveně podívala.

„Život je složitá věc,“ pokračovala paní Lorrimerová. „Zjistíte to, až se dožijete mého věku. Je k němu zapotřebí nekonečně mnoho odvahy a vytrvalosti. A nakonec si člověk říká: ‚Stálo to vůbec za to?'„

„Tak *nemluvte*“ protestovala Anne.

Paní Lorrimerová se zasmála. Zdála se být opět ve své kůži.

„Vést pesimistické řeči o životě dokáže každý,“ mávla rukou.

Přivolala servírku a zaplatila.

Když vyšly na ulici, zastavila paní Lorrimerová projíždějící taxi.

„Mohu vás někam svézt?“ zeptala se. „Já mířím na jih od parku.“

Anne se usmála.

„Ne, děkuji vám. Vidím támhle na rohu svou přítelkyni. Mockrát vám děkuji, paní Lorrimerová. Na shledanou.“

„Na shledanou a hodně štěstí,“ popřála jí starší žena.

Taxi se rozjelo a Anne spěšně vykročila po ulici.

Rhoda se rozzářila, když ji uviděla přicházet, vzápětí se však zatvářila poněkud provinile.

„Rhodo, ty jsi byla u paní Oliverové?“ vyjela Anne.

„Tedy, vlastně ano.“

„A já jsem tě přistihla.“

„Nevím, co tím myslíš. Pojď, támhle můžeme chytit autobus. Ty sis zmizela někam za svými záležitostmi s majorem. Myslela jsem, že tě aspoň pozve na čaj.“

Anne mlčela — v uších jí zněla Despardova slova:

„Co kdybychom někde vyzvedli vaši přítelkyni a dali si všichni společně čaj?“

A její ukvapená odpověď, jak vyhrkla bez přemýšlení:

„Je to od vás milé, ale už jsme domluveny na čaj s přáteli.“

Lež — a úplně hloupá lež k tomu. Plácla první nesmysl, který jí přišel na jazyk, místo aby si dala chvilku na rozmyšlenou. Mohla docela snadno říct: „Je to od vás milé, ale moje přítelkyně už má něco domluveno.“ Totiž, pokud by nechtěla — a ona nechtěla — aby se k nim Rhoda připojila.

Je to zvláštní, že tam Rhodu nechtěla, napadlo ji. Chtěla mít majora Desparda jenom a jenom pro sebe. Žárlila. Žárlila na Rhodu. Rhoda je tak chytrá, tak pohotová, tak plná nadšení a života. Ten večer u nich to vypadalo, že se majorovi Rhoda docela líbí. Ale přijel přece za ní, za Anne Meredithovou. Rhoda byla zkrátka taková. Nedělala to schválně, ale vždycky člověka zatlačila do pozadí. Ne, Anne rozhodně nechtěla, aby jim Rhoda dnes dělala společnost.

Ale nechala se zpanikařit a celé to úplně zvrtala. Kdyby to byla zvládla lépe, mohla teď sedět s majorem Despardem v jeho klubu a pít čaj.

Ano, rozhodně se na Rhodu zlobila. Rhoda jí vždycky všechno zkazí. A co vůbec dělala u paní Oliverové?

Pak řekla nahlas:

„Proč jsi šla za paní Oliverovou?“

„Pozvala nás přece.“

„To ano, ale neřekla bych, že to myslela vážně. Nejspíš to říká každému.“

„Myslela to vážně. Byla ohromně milá — ohromně. A dala mi jednu ze svých knížek, podívej.“

Rhoda pyšně předvedla svůj úlovek.

Anne se podezřívavě zeptala:

„O čem jste spolu mluvily? O mně?“

„Páni, nemáš o sobě trochu vysoké mínění?“

„Ne, ale mluvily jste o mně? Mluvily jste o té — vraždě?“

„Mluvily jsme o jejích vraždách. Píše teď zrovna jednu, kde je jed v cibulové nádivce. Chovala se tak úplně normálně — a povídala mi, jak je spisovatelství těžká práce a jak se vždycky zamotá do zápletek, a pozvala mě na černou kávu a teplé toasty s máslem,“ vychrlila Rhoda triumfálně.

Pak ji napadlo:

„Ale Anne, ty jsi ještě neměla čaj.“

„Neboj, měla. S paní Lorrimerovou.“

„S paní Lorrimerovou? Není to ta — však víš, co tam taky byla?“

Anne přikývla.

„Kde jsi na ni narazila? Šla jsi ji navštívit?“

„Ne. Potkala jsem ji v Hailey Street.“

„Jaké to bylo?“

Anne zaváhala s odpovědí.

„Nevím. Chovala se tak — divně. Docela jinak než tehdy večer.“

„Ještě pořád si myslíš, že to byla ona?“ vyzvídala Rhoda.

Anne chvíli mlčela. Pak řekla:

„Já nevím. Pojďme se bavit o něčem jiném, Rhodo. Víš, jak tohle téma nesnáším.“

„Jak chceš. Jaký byl ten právník? Úřednický suchar?“

„Spíš takový čilý a šikovný.“

„To nezní špatně.“ Chvíli se odmlčela, nežli se zeptala:

„A co major Despard?“

„Byl moc milý.“

„Je do tebe blázen, Anne. Docela určitě.“

„Rhodo, neplácej nesmysly.“

„No, však uvidíš.“

Rhoda si začala potichu pobrukovat. Myslela si přitom:

„Samozřejmě, že je do ní blázen. Anne je tak úžasně hezká. Kdyby jenom nebyla taková padavka… Ta s ním nikdy do divočiny

cestovat nebude. Začala by ječet, jakmile by uviděla prvního hada… Muži se vždycky zakoukají do těch špatných žen.“

Pak řekla nahlas:

„Tímhle autobusem se můžeme svézt na Paddington. Ještě chytneme vlak ve čtyři čtyřicet osm.“

DEVATENÁCTÁ KAPITOLA

Porada

V Poirotově pokoji zazvonil telefon a ozval se uctivý hlas.

„U telefonu seržant 0'Connor. Superintendant Battle nechá pozdravovat a ptá se, zda by pan Hercule Poirot mohl přijít na půl dvanáctou do Scotland Yardu.“

Poirot odpověděl kladně a seržant 0'Connor zavěsil.

Bylo na minutu přesně půl dvanácté, když Poirot vystupoval z taxíku před vchodem do New Scotland Yardu — a téměř okamžitě se stal kořistí paní Oliverové.

„Pane Poirote! To je vynikající! Můžete mě zachránit?“

„*Enchanté*, madame. Co pro vás mohu udělat?“

„Zaplatit za mě taxi. Nevím, jak se to stalo, ale popadla jsem nejspíš kabelku, ve které mám peníze na cestování, a řidič odmítá vzít franky, liry nebo marky!“

Poirot galantně nabídl potřebné mince a společně s paní Oliverovou pak vešel do budovy.

Byli uvedeni přímo do kanceláře superintendanta Battlea. Superintendant seděl za stolem a tvář měl ještě strnulejší než obvykle. „Docela jako nějaká moderní socha,“ pošeptala Poirotovi paní Oliverová.

Battle vstal, potřásl si s oběma na přivítanou rukou a pokynul jim, ať se posadí.

„Říkal jsem si, že je načase, abychom se všichni sešli,“ vysvětlil Battle. „Vás bude nejspíš zajímat, jaký jsem udělal pokrok, a já bych zase rád věděl, co jste zjistili vy. Počkáme jenom na plukovníka Racea a pak —“

V tu chvíli se otevřely dveře a vešel plukovník osobně.

„Omlouvám se za to zpoždění, Battle. Jak se vám daří, paní Oliverová? Dobrý den, Poirote. Je mi líto, že jsem vás nechal čekat. Ale zítra odjíždím a musel jsem zařídit spoustu věcí.“

„Kam máte namířeno?“ zeptala se paní Oliverová.

„Trochu si zastřílet — jedu do Balúčistánu.“

Poirot s ironickým úsměvem poznamenal:

„Není v těch končinách zrovna teď trochu rušno? Měl byste být opatrný.“

„To také budu,“ odpověděl plukovník — ale v očích mu přitom zajiskřilo.

„Máte pro nás něco, plukovníku?“ zeptal se Battle.

„Sehnal jsem vám informace ve věci Despard. Tady to máte.“

Posunul přes stůl svazek papírů.

„Je tam spousta míst a dat. Většina z nich nejspíš naprosto zbytečných. Nic, co by svědčilo proti němu. Solidní chlapík. Záznamy bez poskvrnky. Potrpí si na disciplínu. Domorodci ho mají všude rádi a důvěřují mu. V Africe, kde si v takových jménech libují, mu na jednom místě říkají ‚Muž, který mlčí a soudí spravedlivě'. Podle mínění bílé rasy je Despard pukka sáhib. Džentlmen. Dobrý střelec. Hned tak ho něco nerozhází. Podle všeobecného soudu předvídavý a spolehlivý.“

Na superintendanta Battlea ten chvalozpěv nezapůsobil. Zeptal se:

„Narazil jste ve spojení s ním na nějaká náhlá úmrtí?“

„Na to jsem kladl pochopitelně zvláštní důraz. Má na kontě jednu záchranu života. Jeho společníka napadl lev.“

Battle si povzdechl.

„Mně nejde o záchrany života.“

„Vy jste ale neodbytný, Battle. Podařilo se mi vyhrabat jenom jeden incident, který by se vám mohl pro vaše účely hodit. Cesta do vnitrozemí Jižní Ameriky. Despard doprovázel profesora Luxmora, toho známého botanika, a jeho manželku. Profesor zemřel na horečku a byl pohřben někde na horním toku Amazonky.

„Na horečku?“

„Ano, na horečku. Ale budu s vámi hrát poctivě. Jeden z domorodých nosičů (shodou okolností ho propustili, protože kradl) vyklá-

dá, že profesor ve skutečnosti nezemřel na horečku, ale byl zastřelen. Nikdo tu pomluvu nikdy nebral vážně.“

„Možná by bylo načase s tím začít.“

Race zavrtěl hlavou.

„Poskytl jsem vám fakta. Požádal jste mě o ně a máte na ně právo, ale osobně mi přijde velice nepravděpodobné, že by to byl zrovna Despard, kdo spáchal tuhle vaši vraždu. Je to poctivý člověk, Battle.“

„Myslíte, že není schopen vraždy?“

Plukovník Race zaváhal.

„Není schopen toho, co já si pod slovem vražda představuji — ano,“ odpověděl.

„Ale byl by schopen zabít člověka, kdyby mu připadalo, že pro to má dostatečně dobré důvody? Tak jste to myslel?“

„Kdyby k tomu došlo, jeho důvody by *skutečně* byly dostatečně dobré.“

Battle zavrtěl hlavou.

„Žádná lidská bytost nemá právo soudit druhé a brát spravedlnost do vlastních rukou.“

„Stává se to, Battle — stává se to.“

„Nemělo by se to stávat — a to je moje práce. Co vy si o tom myslíte, Poirote?“

„Souhlasím s vámi, superintendante. Nikdy jsem s vraždami nesouhlasil.“

„To jste řekl úžasně,“ ozvala se paní Oliverová. „Jako by to byly hony na lišku nebo zabíjení vyder na kožichy. Nemyslíte, že někteří lidé si zaslouží být zavražděni?“

„To je dost možná pravda.“

„Tedy?“

„Nerozumíte mi. Osobně mi nejde ani tak moc o oběť. Jde mi o působení takového činu na povahu toho, kdo zabil.“

„A co války?“

„Ve válce nejednáte podle svého vlastního úsudku. V *tom* je to největší nebezpečí. Jakmile člověk nabyde dojmu, že ví, kdo by měl žít a kdo ne — je na půl cesty k tomu, aby se stal tím nejnebezpečnějším typem vraha, který známe — arogantním vrahem, který neza-

bíjí pro zisk, ale pro ideu. Uzurpuje si pro sebe pravomoci, které by měly náležet pouze *le bon Dieu*.“

Plukovník Race se zvedl:

„Je mi líto, ale nemohu se tu s vámi zdržet. Mám příliš mnoho práce. Rád bych viděl, jak celá tahle věc skončí. Nepřekvapilo by mě, kdybychom se nikdy pořádného konce nedobrali. I když zjistíte, kdo to udělal, bude potíž cokoliv dokázat. Dal jsem vám fakta, o která jste žádal, ale podle mého nejlepšího úsudku Despard není váš vrah. Nevěřím, že kdy spáchal vraždu. Shaitana nejspíš j slyšel nějaké pověsti ohledně smrti profesora Luxmora, ale nedomnívám se, že by na těch řečech bylo co pravdy. Despard je poctivec, a ne vrah. To je můj názor. A v lidech se vyznám docela dobře.“

„Co je zač ta paní Luxmorová?“ zeptal se Battle.

„Žije v Londýně, tak se můžete jít sám přesvědčit. Adresu najdete mezi těmi papíry. Je to někde v jižním Kensingtonu. Ale říkám vám. Despard to nebyl.“

Plukovník Race opustil kancelář lehkým a tichým krokem lovce.

Když se za ním zavřely dveře, Battle pomalu, zamyšleně přikývl.

„Nejspíš má pravdu,“ připustil. „Plukovník Race má na lidi čich. Ale stejně to budeme muset prověřit.“

Prolistoval stoh listin, který plukovník Race zanechal na stole, a občas si tužkou něco poznamenal do notesu.

„A co vy, superintendante, nepovíte nám, co jste dělal?“ vyzvídala paní Oliverová.

Battle k ní vzhlédl a nepřístupný výraz zmizel v pobaveném úsměvu.

„Toto není běžný policejní postup, paní Oliverová. To si, doufám, uvědomujete.“

„Nesmysl,“ mávla rukou paní Oliverová. „Nikdy jsem nepředpokládala, že byste nám řekl něco, co nechcete.“

Battle zavrtěl hlavou.

„Ne.“ prohlásil rozhodně. „Karty na stole. To je naše heslo v této záležitosti. Budu hrát podle pravidel.“

Paní Oliverová si přisunula židli blíž.

„Tak nám to povězte,“ žadonila.

Superintendant Battle rozvážně odpověděl:

„Zaprvé bych chtěl říct tolik: pokud jde o vlastní vraždu pana Shaitany, nejsem ani o trochu moudřejší. V jeho dokumentech jsme nenašli ani jedinou stopu. Pokud jde o ty čtyři, nechal jsem je pochopitelně sledovat, ale bez výsledku. Takže, jak správně řekl pan Poirot, máme jedinou naději — hledat v minulosti. Zjistit, jakých zločinů — tedy, pokud vůbec nějakých, Shaitana si koneckonců mohl vymýšlet, aby udělal dojem na pana Poirota — se tito lidé dopustili, a to nám snad pomůže odhalit, kdo spáchal tuto vraždu.“

„A zjistil jste tedy něco?“

„U jednoho z nich jsem získal vodítko.“

„U koho?“

„Doktora Robertse.“ ; Paní Oliverová na něm visela napjatým pohledem.

„Jak tady pan Poirot ví, vyzkoušel jsem několik různých teorií. Vím celkem jistě, že nikoho z jeho blízkých příbuzných nepotkala náhlá smrt. Prozkoumal jsem všechny možnosti a nakonec mi zbyla jediná, a ani ta nevypadá jako žádné velké terno. Před několika lety se Roberts dopustil přinejmenším indiskrétnosti s jednou svou pacientkou. Možná to bylo docela nevinné — ale spíše ne. Byla to taková ta hysterka, co si libuje v cituplných scénách a manžel si buď domyslel, co se děje, nebo se ona ‚přiznala'. Ať tak nebo tak, náš doktor se ocitl v nesnázích. Rozzuřený manžel mu hrozil, že si na něj bude stěžovat u lékařské komory — což by nejspíše zruinovalo jeho profesionální kariéru.“

„A co se stalo?“ Paní Oliverová téměř nedýchala.

„Zdá se, že se Robertsovi podařilo onoho rozzuřeného džentlmena dočasně uklidnit — a ten téměř vzápětí zemřel na antrax, sněť slezinnou.“

„Sněť slezinnou? Není to choroba dobytka?“

Superintendant Battle se zašklebil.

„Naprosto správně, paní Oliverová. Není to zrovna nevystopovatelný šipkový jed jihoamerických indiánů! Možná si vzpomenete na skandál, který tou dobou vypukl kolem zásilky nakažených lacinách štětek na holení. Ukázalo se, že i v tomto případě se pan Craddock nakazil od vlastní holicí štětky.“

„Doktor Roberts ho léčil?“

„Nikoliv. Na to měl příliš za ušima. Craddock by ho nejspíš stejně ani nechtěl. Jediný důkaz, který máme — a není to mnoho — je, že mezi doktorovými pacienty se v té době vyskytl případ antraxu.“

„Chcete říct, že doktor infikoval tu holicí štětku?“

„Přesně to nás napadlo. Upozorňuji, zeje to pořád jenom nápad. Nemáme se čeho chytit. Jsou to všechno dohady. Ale mohlo by to tak být.“

„Oženil se potom s paní Craddockovou?“

„To vůbec ne. Počítám, že city tu byly vždy jenom na její straně. Podle toho, co jsem slyšel, to vypadalo, že bude vyvádět, ale nakonec odjela v zimě zničehonic docela spokojeně do Egypta. Zemřela tam. Na nějakou záhadnou otravu krve. Má to dlouhé cizí jméno, ale to by vám stejně asi moc neřeklo. U nás se to téměř nevyskytuje, ale v Egyptě to prý není nic zvláštního.“

„Takže nepřichází v úvahu, že by ji doktor otrávil?“

„Nevím,“ odpověděl zvolna Battle. „Mluvil jsem o tom s jedním svým přítelem, který je bakteriolog — ale tihle vědci vám nikdy nedají přímou odpověď. Nedokáží říct ano nebo ne. Vždycky je to jenom ‚za určitých podmínek by to přicházelo v úvahu' — ‚záleželo by na patologickém stavu příjemce' — ‚podobné případy se vyskytly' — Je to otázka individuální reakce' — takové nesmysly. Ale podařilo se mi z něj vytáhnout jedno — bakterie mohly být vpraveny do krve před odjezdem z Anglie. Chvíli trvá, nežli se příznaky projeví.“

Poirot se zeptal:

„Byla paní Craddocková před odjezdem z Anglie očkována proti tyfu? Předpokládám, že většina lidí se očkovat nechává.“

„Bod pro vás, Poirote.“

„A očkování provedl doktor Roberts?“

„Přesně tak. Tady to zase máte — nemůžeme vůbec nic dokázat. Prošla dvojím očkováním, jako každý. A podle toho, co víme, se klidně mohlo jednat o naprosto běžná a nevinná očkování proti tyfu. A nebo mohla být jedna injekce očkování a ta druhá — něco jiného. To nevíme a nikdy vědět nebudeme. Celé to je jenom hypotéza. Můžeme pouze říct, že se to tak mohlo odehrát.“

Poirot zamyšleně přikývl.

„To velice dobře odpovídá některým narážkám pana Shaitany. Obdivoval úspěšné vrahy — takové, kterým jejich zločiny nikdy nemohou být dokázány.“

„Odkud o tom ale věděl pan Shaitana?“ zeptala se paní Oliverová.

Poirot pokrčil rameny.

„To se nikdy nedozvíme. Byl také alespoň jednou v Egyptě. To víme, protože se tam setkal s paní Lorrimerovou. Třeba zaslechl místního lékaře, jak se zmiňuje o podivných okolnostech případu paní Craddockové — například o nejasnostech, pokud jde o zdroj infekce. Při jiné příležitosti mohl narazit na nějaké klepy ohledně doktora Robertse a paní Craddockové. Možná prohodil pár nejasných poznámek při rozhovoru s doktorem a povšiml si jeho polekaného výrazu — ale to se můžeme jenom

dohadovat. Někteří lidé mají zvláštní dar vytušit, když ostatní něco tají. Pan Shaitana patřil mezi ně. Nic nám po tom není. Můžeme jen říci, že hádal. Hádal však správně?“

„Tedy, osobně bych řekl, že ano,“ zamyslel se Battle. „Něco mi říká, že náš žoviální doktor by si přílišné servítky nebral. S pár takovými, jako je on, jsem měl tu čest — je zvláštní, jak jsou si lidé určitého typu podobní. Podle mého je docela pravděpodobné, že je to vrah. Zabil Craddocka. Možná se zbavil i paní Craddockové, pokud to vypadalo, že udělá skandál. *Ale zabil Shaitanu?* To je otázka. A když srovnám ty zločiny, celkem o tom pochybuji. V případě Craddockových se u obou držel lékařského postupu. Obě smrti vypadaly jako přirozená úmrtí. Podle mě, kdyby se rozhodl zabít Shaitanu, provedl by to podobně. Použil by bakterie, ne dýku.“

„Nikdy jsem si nemyslela, že to udělal on.“ prohlásila paní Oliverová. „Ani na chvilku. Byl prostě až *příliš* podezřelý.“

„Tak to bychom měli Robertse,“ zabručel Poirot. „A co ostatní?“

Battle netrpělivě mávl rukou.

„Skoro nic nemám. Paní Lorrimerová je už dvacet let vdovou. Většinu té doby žila v Londýně, jen občas odjela na zimu do ciziny. Na samá civilizovaná místa — na Riviéru, do Egypta a podobně.

Nenalezl jsem ve spojení s ní žádné podezřelé úmrtí. Podle všeho prožila docela obyčejný počestný život — všichni si jí váží a mají to nejvyšší mínění o jejích mravních zásadách. To nejhorší, co mi o ní dokázali říct, bylo, že nemůže vystát hlupáky! Bez obalu přiznávám, že tady jsem byl poražen. A přece tam něco *musí* být! Shaitana si to alespoň myslel.“

Sklíčeně si povzdechl.

„Potom tu máme slečnu Meredithovou. Mám její historii docela jasně zmapovanou. Nic neobvyklého. Dcera vojenského důstojníka. Zanechána téměř bez prostředků. Musela si vydělávat na živobytí. Žádné zvláštní vzdělání. Prověřil jsem si její začátky v Cheltenhamu. Opět nic zvláštního. Všem bylo té chudinky líto. Nejdříve byla u nějakých Eldonových na ostrově Wight — něco mezi vychovatelkou a pomocnicí v domácnosti. Žena. u které sloužila, je teď v Palestině, ale mluvil jsem s její sestrou, a podle ní měla paní Eldonová tu dívku ráda. Rozhodně tam nebyla žádná nevysvětlená smrt ani nic podobného. Když paní Eldonová odjela do zahraničí, přestěhovala se slečna Meredithová do Devonshiru, kde dělala společnici tetě jedné své spolužačky. Té samé dívky, se kterou teď bydlí — slečny Rhody Dawesové. Byla u její tety přes dva roky, ale potom se tetě přihoršilo a musela k ní nastoupit kvalifikovaná zdravotní sestra. Rakovina, myslím. Ještě žije, ale moc dobře na tom není. Řekl bych, že většinu času bude pod vlivem morfia. Mluvil jsem s ní. Pamatovala se na ‚Anne' a charakterizovala ji jako milé děvče. Také jsem zapředl hovor s její sousedkou, říkal jsem si, že si bude asi lépe pamatovat na všechno, co se v posledních pár letech v sousedství zběhlo. V celé farnosti nezaznamenali za tu dobu jediné úmrtí, kromě jednoho nebo dvou starších vesničanů. Ani jeden z nich, pokud jsem byl schopen odhalit, nikdy s Anne Meredithovou nepřišel do styku.

Potom byly ve Švýcarsku. Myslel jsem si, že bych tam mohl narazit na stopu nějaké smrtelné nehody, ale nikde nic. A ve Wallingfordu také ne.“

„Takže Anne Meredithová je z toho venku?“ zeptal se Poirot.

Battle zaváhal.

„To bych neřekl. Musí tam něco být… Nevěřím, že to její vyděšené chování je jenom důsledek šoku ze Shaitanovy smrti. Je jako na

jehlách. Pořád ve střehu. Přísahal bych, že za tím *něco* je. Ale jak vidíte — vedla naprosto počestný život.“

Paní Oliverová se zhluboka — a s gustem — nadechla.

„A přece,“ prohlásila, „byla Anne Meredithová přítomna v domě, když se jeho majitelka omylem napila jedu a zemřela.“

Na účinek svých slov si opravdu nemusela stěžovat.

Superintendant Battle se otočil na židli a zůstal na ni udiveně zírat.

„Je to pravda, paní Oliverová? Odkud to víte?“

„Trochu jsem pátrala,“ odpověděla paní Oliverová. „S mladými děvčaty to umím. Jela jsem ty dvě navštívit a napovídala jsem jim smyšlenou historku o tom, jak podezírám doktora Robertse. Slečna Rhoda byla velice vstřícná — a také jsem na ni udělala dojem, protože mě považuje za celebritu. Slečna Meredithová z mojí návštěvy radost neměla a dávala mi to dost jasně najevo. Byla podezřívavá. Proč by k tomu měla mít důvod, jestli nic neudělala? Oběma jsem jim nabídla, aby se za mnou někdy zastavily v Londýně na návštěvu. Slečna Rhoda přišla. A celé mi to vyklopila. Prý ke mně byla Anne tak nezdvořilá proto, že jsem řekla něco, co jí připomnělo nepříjemnou nehodu, které byla svědkem. A pak mi tu nehodu vylíčila.“

„Zmínila se, kdy a kde k tomu došlo?“

„Před třemi lety v Devonshiru.“

Superintendant nespokojeně zabručel a naškrabal si cosi do notesu. Jeho zatvrzelá netečnost byla otřesena.

Paní Oliverová si užívala svého triumfu. Pro ni to byl okamžik ohromného zadostiučinění.

„Smekám před vámi klobouk, paní Oliverová,“ prohlásil Battle. „Tentokrát jste nám to natřela. Je to velice hodnotná informace. A ukazuje nám, jak snadno můžeme něco přehlédnout.“

Zamračil se.

„Ať už to bylo kdekoliv, nemohla tam být dlouho. Nejvýše dva měsíce. Muselo to být mezi ostrovem Wight a paní Dawesovou. Ano, to by odpovídalo. Sestra paní Eldonové si pochopitelně jenom pamatovala, že slečna Meredithová odjela kamsi do Devonshiru — nevzpomíná si; kam přesně nebo ke komu.“

„Povězte mi," promluvil Poirot, „byla tahle paní Eldonová nepořádná žena?"

Battle se na něj zvědavě zadíval.

„Je zvláštní, že to říkáte, Poirote. Nechápu, jak to můžete vědět. Ta její sestra byla celkem přímočará. Vzpomínám si, že mi řekla něco jako: ‚Moje sestra je takový lajdák, že jednou někde zapomene vlastní hlavu.' Ale jak jste na to přišel vy?"

„Protože potřebovala pomoc s dětmi," navrhla paní Oliverová.

Poirot zavrtěl hlavou.

„Ne, nikoliv, v tom to nebylo. Nezáleží na tom. Jenom mě to napadlo. Pokračujte, superintendante."

„A stejně tak jsem i já považoval za samozřejmé," pokračoval Battle, „že šla z ostrova Wight přímo k paní Dawesové. Je to mazaná holka. Vodila mě za nos. Celou tu dobu lhala."

„Lež není vždy důkazem viny," poznamenal Poirot.

„To moc dobře vím, Poirote. Existují lháři od přírody. Řekl bych, že ona mezi ně patří. Vždycky tvrdí to, co jí zní nejlépe. Ale tak jako tak to bylo velice riskantní, takhle zatajovat fakta."

„Nemohla tušit, že víte o těch starých zločinech," ozvala se paní Oliverová.

„Tím spíš neměla důvod takovou drobnost tajit. Museli to tenkrát vzít jako bona fide případ náhodné smrti, takže se neměla čeho obávat, tedy *pokud to neměla na svědomí.*"

„Pokud neměla na svědomí tu smrt v Devonshiru, ano," přikývl Poirot.

Battle se k němu obrátil.

„Ano, jistě, já vím. I kdyby se ukázalo, že ta náhodná smrt nebyla tak docela náhodná, *ještě to nemusí znamenat, že zabila Shaitanu*. Ale ty staré vraždy jsou stále vraždami. Pokud má někdo na svědomí zločin, chci mu ho dokázat."

„Podle pana Shaitany je to nemožné," podotkl Poirot.

„V Robertsově případě ano. Uvidíme, jak je tomu u slečny Meredithové. Zítra se rozjedu do Devonu."

„Budete vědět, kam?" zeptala se paní Oliverová. „Nechtělo se mi vyzvídat na Rhodě příliš podrobností."

„Ne, to od vás bylo moudré. Neměl bych mít potíže. Muselo dojít k ohledání mrtvoly. Najdu si to v koronerových záznamech. To je rutinní policejní práce. Budou to pro mě mít všechno zjištěné zítra ráno.“

„A co major Despard?“ nadhodila paní Oliverová. „Zjistil jste o něm něco?“

„Čekal jsem na zprávu plukovníka Racea. Nechal jsem majora pochopitelně sledovat. Jediná zajímavá informace je, že jel navštívit slečnu Meredithovou do Wallingfordu. Jestli se pamatujete, tvrdil, že se s ní nikdy před oním večerem nesetkal.“

„Je to ovšem velice hezké děvče,“ zabručel Poirot.

Battle se zasmál.

„Ano, počítám, že víc za tím není. Mimochodem, Despard nenechává nic náhodě. Už se radil s právníkem. To vypadá, jako by očekával potíže.“

„Je to prozíravý člověk,“ odpověděl Poirot. „Chce být připraven na všechny možnosti.“

„A proto není typem člověka, který by do někoho ve spěchu vrazil dýku,“ povzdechl si Battle.

„Pouze pokud by mu nezbývala jiná možnost,“ přikývl Poirot. „Pamatujte, že dokáže jednat rychle.“

Battle se na něj přes stůl zadíval.

„Tak, pane Poirote, co vaše karty? Ještě jste nevyložil na stůl svůj list.“

Poirot se usmál.

„Nejsou tam žádná esa. Myslíte, že před vámi tajím informace? Nikoliv. Nezjistil jsem mnoho fakt. Mluvil jsem s doktorem Robertsem, s paní Lorrimerovou, s majorem Despardem (se slečnou Meredithovou jsem ještě neměl tu čest hovořit) — a co jsem zjistil? Že doktor Roberts má mimořádně dobré pozorovací schopnosti, zatímco paní Lorrimerová se dokáže neuvěřitelně dobře soustředit, aleje díky tomu téměř slepá ke svému okolí. Má ovšem ráda květiny. Major Despard si všímá pouze věcí, které ho nějakým způsobem zajímají — koberců, loveckých trofejí. Nevyznačuje se ani tím, čemu říkám vnější zrak (vnímáním detailů ve svém okolí — není to takříkajíc pozorný člověk), ani vnitřním zrakem — koncentrací, schopností

soustředit mysl na jediný předmět či problém. Jeho zrak je záměrně omezený, či spíše vymezený. Vidí pouze to, co je v souladu s jeho vnímáním světa.“

„Takže tomu vy říkáte fakta?“ zeptal se nedůvěřivě Battle.

„Jsou to fakta, i když možná ne příliš převratná.“

„A co slečna Meredithová?“

„Nechal jsem si ji na konec. Ale i jí se zeptám, co si z té místnosti pamatuje.“

„Váš přístup je zvláštní,“ zamyslel se Battle. „Čistě psychologický. Co když vás vodí za nos?“

Poirot s úsměvem zavrtěl hlavou.

„Ne, to je nemožné. Ať už se snaží mi vyjít vstříc nebo ne, nutně při tom odhalí svůj *způsob uvazování*.“

„Na tom bezpochyby něco je,“ souhlasil uvážlivě Battle. „Já sám bych tak ovšem pracovat nemohl.“

Poirot se znovu usmál.

„Připadá mi, že jsem toho ve srovnání s vámi a paní Oliverovou — a s plukovníkem Racem — příliš neudělal. Karty, které jsem tu dnes vyložil na stůl, nejsou vysoké.“

Battleovi se zajiskřilo v očích.

„Pokud jde o nízké karty, pane Poirote, trumfová dvojka není vysoká karta, ale bere kterékoli ze zbývajících tří es. I tak vás však hodlám požádat o pomoc v jedné praktické záležitosti.“

„V jaké to?“

„Chtěl bych, abyste šel vyslechnout vdovu po profesoru Luxmorovi.“

„Proč to neuděláte sám?“

„Protože, jak jsem před chvílí řekl, odjíždím do Devonshiru.“

„Proč to ale neuděláte sám?“ opakoval Poirot.

„Vy se jen tak snadno nedáte, co? Dobrá, povím vám pravdu. Myslím, že toho z ní dostanete více, než by se podařilo mně.“

„Protože mé metody nejsou tak přímočaré?“

„Když to tak chcete říci,“ zazubil se superintendant. „Inspektor Japp o vás prohlašuje, že máte pokřivenou mysl.“

„Jako náš zesnulý pan Shaitana?“

„Myslíte, že on by z ní dokázal dostat informace?“

Poirot zvolna odpověděl:

„Dokonce si myslím, že to *opravdu* dokázal!“

„Co vás k té domněnce vede?“ zeptal se příkře Battle.

„Náhodná poznámka majora Desparda.“

„Prozradil se, co? To mu není příliš podobné.“

„Drahý příteli, je nemožné se *neprozradit* — tedy pokud se nerozhodnete do smrti neotevřít ústa! Řeč je ten největší zrádce.“

„I když lidé nemluví vždycky pravdu?“ namítla paní Oliverová.

„Ano, madame, protože je ihned jasné, že lžete *určitým způsobem.*

„Jsem z vás celá nesvá,“ postěžovala si paní Oliverová a vstala.

Superintendant Battle ji doprovodil ke dveřím a potřásl si s ní rukou.

„Moc jste nám pomohla, paní Oliverová,“ rozloučil se s ní. „Jste mnohem lepší detektiv, než ten váš vyčouhlý Laponec.“

„Fin,“ opravila ho paní Oliverová. „Samozřejmě zeje to hlupák. Ale lidé ho mají rádi. Na shledanou.“

„Já se také vypravím,“ zvedl se Poirot.

Battle naškrabal na kousek papíru adresu a podal ji Poirotovi.

„Tu máte. Proklepněte mi ji.“

Poirot se usmál.

„A co vám u ní mám zjistit?“

„Pravdu o smrti profesora Luxmora.“

„*Mon cher* Battle! Copak někdo zná pravdu? O černali?“

„Já se pustím do vyšetřování té věci v Devonshiru,“ rozhodně ho přerušil superintendant.

Když odcházel, Poirot si sám pro sebe zabručel:

„To jsem tedy zvědav.“

DVACÁTÁ KAPITOLA

Svědectví paní Luxmorové

Služebná, která otevřela dveře na adrese paní Luxmorové v jižním Kensingtonu, si Poirota nedůvěřivě změřila od hlavy k patě. Zdálo se, že nemá v nejmenším úmyslu vpustit ho dovnitř.

Poirot jí nevzrušeně podal vizitku.

„Dejte to své paní. Myslím, že mě přijme.“

Použil jednu ze svých okázalejších vizitek. V jednom rohu měla vytištěna slova „Soukromý detektiv“. Nechal si je speciálně vytisknout pro případy, kdy potřeboval hovořit s příslušnicemi něžného pohlaví. Téměř žádná žena. ať vinná či nevinná, neodolala pokušení vidět na vlastní oči skutečného soukromého detektiva a zjistit, co od ní chce.

Zatímco potupně čekal na rohožce, měřil si Poirot znechuceným pohledem nevyleštěné klepadlo na vstupních dveřích.

„Co by tady dokázala trocha cídidla a kus hadru!“ povzdechl si sám pro sebe.

Služebná se vrátila a hlasem zadýchaným vzrušením ho vyzvala, ať vstoupí.

Byl uveden do pokoje v prvním patře — zšeřelé místnosti slabě páchnoucí zvadlými květinami a nevyprázdněnými popelníky. Všude se povalovaly hedvábné podušky v exotických barvách, které volaly po vyčištění. Stěny měly smaragdově zelenou barvu a strop byl vyveden v nápodobě mědi.

Před krbem stála vysoká, celkem pohledná žena. Vykročila mu vstříc a hlubokým zastřeným hlasem ho oslovila:

„Pan Hercule Poirot?“

Poirot se uklonil. Choval se poněkud jinak než obvykle. Jeho způsoby byly výrazně kontinentální, jeho gesta bezpochyby obřadná. Vzdáleně, velice vzdáleně jeho chování připomínalo chování zesnulého pana Shaitany.

„O čem jste si přál se mnou hovořit?“

Poirot opět odpověděl úklonou.

„Mohl bych se posadit? Bude to chvilku trvat.“

Netrpělivým posunkem mu pokynula směrem k jedné z židlí a sama se usadila na okraj pohovky.

„Takže?“

„Věc se má tak, madame, že provádím pátrání — soukromé pátrání, chápete?'„

Čím déle ji nechával čekat, tím byla netrpělivější.

„Ano — jistě?“

„Pátrám po okolnostech smrti profesora Luxmora.“

Zalapala po dechu. Bylo vidět, zeji to ohromilo.

„Ale proč? Jak to myslíte? Co vy s tím máte vůbec společného?“

Poirot šiji chvíli prohlížel, než pokračoval:

„Totiž, abyste mi rozuměla, jeden spisovatel pracuje na knize. Na životopise vašeho slavného manžela. A chce mít pochopitelně v pořádku všechna fakta. Například o smrti vašeho manžela —“

Skočila mu do řeči:

„Můj manžel zemřel na horečku — u Amazonky.“

Poirot se na židli zaklonil. Zvolna, velmi zvolna zavrtěl hlavou ze strany na stranu — záměrně monotónním, znervózňujícím pohybem.

„Madame — madame —“ namítl.

„Ale já to vím! Byla jsem tenkrát s ním.“

„Ano, zajisté. *Byla* jste tam. V tom moje informace souhlasí.“

Trhla sebou.

„Jaké informace?“

Poirot, s očima upřenýma na její obličej, odpověděl:

„Informace, které mi poskytl nedávno zesnulý pan Shaitana.“

Odtáhla se, jako by ji šlehl bičem.

„Shaitana?“ vydechla.

„Člověk,“ vysvětloval Poirot, „který měl ohromné množství vědomostí. Pozoruhodný člověk. Znal mnoho tajemství.“

„To asi ano,“ zašeptala paní Luxmorová a jazykem si přejela vyschlé rty.

Poirot se předklonil. Diskrétně jí poklepal na koleno.

„Například věděl, že váš manžel ve skutečnosti nezemřel na horečku.“

Zůstala na něj zírat. Oči měla rozšířené zoufalstvím a údivem.

Poirot se opřel a sledoval účinek svých slov.

S trochou úsilí sejí podařilo uklidnit se.

„Nevím — nevím, co tím myslíte.“

Neznělo to příliš přesvědčivě.

„Madame,“ pronesl Poirot. „Nebudu před vámi nic skrývat. Vyložím, takříkajíc,“ dodal s úsměvem, „karty na stůl. Váš muž nezemřel na horečku. *Byl zastřelen!*“

„Ach!“ zvolala.

Zakryla si rukama obličej. Začala se kývat dopředu a dozadu. Byla zoufalá. Ale jakási skrytá část její bytosti si v tom pocitu libovala. Tím si byl Poirot docela jistý.

„A proto," pokračoval věcným tónem, „mi můžete rovnou říci, jak se to sběhlo."

Odkryla obličej a odpověděla:

„Vůbec to nebylo, jak si myslíte."

Poirot se k ní znovu předklonil a šetrněji poklepal na koleno.

„Nechápete mě — vůbec mě nechápete," zavrtěl hlavou. „Moc dobře vím, že jste ho nezastřelila vy. Byl to major Despard. Ale vy jste byla důvodem, proč k tomu došlo."

„Nevím. Vážně nevím. Nejspíše ano. Bylo to všechno tak hrozné. Je to, jako by mě celý život pronásledovalo nějaké prokletí."

„Jaká hluboká pravda!" zvolal Poirot. „Kolikrát jsem se s tím sám setkal! Některé ženy jsou takové. Kam se hnou, pronásleduje je neštěstí. Není to jejich vina. Nemohou to nijak ovlivnit."

Paní Luxmorová se zhluboka nadechla.

„Rozumíte mi. Vidím, že mi rozumíte. Všechno se to zběhlo tak přirozeně."

„Cestovali jste společně do vnitrozemí, nemám pravdu?"

„Ano. Můj manžel psal knihu o vzácných rostlinách. Majora Desparda nám představili jako muže, který se vyzná v místních podmínkách a pomůže nám zajistit vše nezbytné pro expedici. Manželovi se velice zamlouval. Vyrazili jsme na cestu."

Rozhostilo se ticho. Poirot ho nechal asi minutu a půl působit, než si — jakoby pro sebe — zamumlal:

„Ano, je snadné si to představit. Pomalu tekoucí řeka — tropická noc — bzučení hmyzu — silný, odvážný muž — překrásná žena…"

Paní Luxmorová vzdychla.

„Manžel byl pochopitelně o hodně starší než já. Když jsem se vdala, byla jsem ještě dítě a nevěděla jsem pořádně, co dělám…"

Poirot smutně potřásl hlavou.

„Já vím. Já vím. Stává se to tak často."

„Ani jeden z nás si nechtěl přiznat, co se děje," pokračovala paní Luxmorová. „John Despard nikdy neřekl ani slovo. Jeho čest mu to nedovolila."

„Ale žena to vždy vycítí," nadhodil Poirot.

„Máte naprostou pravdu… Ano. ženy to vycítí… Ale nikdy jsem mu nedala najevo, že to vím. Byli jsme jeden pro druhého major Despard a paní Luxmorová až do konce… Oba jsme byli odhodláni tu hru hrát."

Odmlčela se, přemožena obdivem nad tou ušlechtilostí.

„Máte pravdu," uvažoval nahlas Poirot. „Každou hru je nutno dohrát do konce, jako kriket. Jak přiléhavě praví jeden z vašich básníků: ‚Nemohl bych tě, lásko, tolik milovat, bych nemiloval kriket víc.'„

„Čest, svou čest," opravila ho zamračeně paní Luxmorová.

..Jistě — samozřejmě — čest. .Bych nemiloval svou čest víc."„

„Ta slova mohla být psána pro nás dva," dodala paní Luxmorová s povzdechem. „Bez ohledu na vlastní utrpení jsme byli pevně odhodláni nikdy nepronést to osudové slovo. A potom —"

„A potom —" pobídl ji Poirot.

„Ta strašlivá noc," otřásla se paní Luxmorová.

„Ano?"

„Nejspíš se museli pohádat — John a Timothy, myslím. Vyšla jsem ze stanu… Vyšla jsem ze stanu…"

„Ano? Co potom?"

Paní Luxmorová před sebe zírala temnýma, doširoka otevřenýma očima. Jako by před sebou znovu viděla onu scénu.

„Vyšla jsem ze stanu," opakovala. „John a Timothy byli — ach!" zachvěla se. „Rozmazává se mi to v paměti. Vstoupila jsem mezi ně… .Ne — ne, to není pravda!' vykřikla jsem. Timothy jako by neslyšel. Vyhrožoval Johnovi. John musel vystřelit — v sebeobraně. Ach!" vzlykla a zakryla si obličej rukama. „Byl mrtvý — docela mrtvý — trefil ho přímo do srdce."

„To pro vás musela být hrozná chvíle, madame."

„Nikdy na to nezapomenu. John se zachoval čestně. Chtěl se odevzdat do rukou spravedlnosti. Odmítla jsem cokoliv takového poslouchat. Hádali jsme se celou noc. ‚Udělejte to pro mě,' prosila

jsem ho pořád dokola. Nakonec to pochopil. Nemohl mě pochopitelně nechat trpět. Taková veřejná ostuda. Představte si ty titulky v novinách. *Dva muži a žena v džungli. Primitivní vášně.*

Vysvětlila jsem to Johnovi. Nakonec mi vyhověl. Nosiči nic neviděli ani neslyšeli. Timothy měl v té době záchvat horečky. Řekli jsme jim. že na ni zemřel. Pochovali jsme ho tam na břehu Amazonky.“

Vydala hluboký, utrápený vzdech.

„A potom — návrat zpátky do civilizace — a navždy se rozloučit.“

„Bylo to nutné, madame?“

„Ano. ano. Po smrti mezi námi Timothy stál tak, jako zaživa — ještě víc. Rozloučili jsme se — navždy. Občas Johna Desparda potkávám — ve společnosti. Usmějeme se, prohodíme pár zdvořilých slov — nikdo by nemohl

hádat, že se mezi námi kdy něco odehrálo. Ale vidím v jeho očích — a on v mých — že nikdy nezapomeneme…“

Rozhostilo se dlouhé ticho. Poirot nechal oponu spadnout bez vyrušování.

Paní Luxmorová vyndala pudřenku a přepudrovala si nos — kouzlo bylo zlomeno.

„Taková tragédie,“ poznamenal Poirot téměř všedním tónem.

„Jak vidíte, pane Poirote,“ obrátila se k němu naléhavě paní Luxmorová, „pravda nesmí nikdy vyjít najevo.“

„Bylo by to bolestivé.“

„Bylo by to kruté. Ten váš přítel, ten spisovatel — nechtěl by přece zničit život zcela nevinné ženy?“

„Nebo poslat na šibenici zcela nevinného muže?“ poznamenal Poirot.

„Také to tak vidíte? Jsem ráda. Opravdu byl nevinný. Zločin z lásky není skutečným zločinem. Ať tak či onak, bylo to v sebeobraně. *Musel* střílet. Chápete tedy, pane Poirote, že svět musí zůstat v domnění, že Timothy zemřel na horečku?“

Poirot zabručel.

„Spisovatelé dokáží být někdy bezcitní.“

„Váš přítel nesnáší ženy? Přeje si, abychom trpěly? To přece nemůžete připustit. Já to nepřipustím. Bude-li to nezbytné, vezmu vinu na sebe. Řeknu, že jsem Timothyho zastřelila *já*.“

Vstala s bradou hrdě vztyčenou.

Poirot se také zvedl.

„Madame,“ stiskl jí ruku. „Takové sebeobětování nebude zapotřebí. Udělám, co bude v mých silách, aby skutečná fakta nevyšla nikdy najevo.“

Paní Luxmorové se rozzářil obličej sladkým úsměvem. Pozdvihla ruku, takže Poirotovi nezbylo, než ji políbit, ať chtěl nebo ne.

„Přijměte díky nešťastné ženy, pane Poirote,“ řekla.

Bylo to poslední slovo osudem pronásledované královny k oblíbenému dvořanovi — jasný náznak, že je čas odejít. Poirot bez odporu vyhověl.

Venku na ulici se zhluboka nadechl čerstvého vzduchu.

DVACÁTÁ PRVNÍ KAPITOLA

Major Despard

„*Quelle femme*,“ promluvil sám k sobě Poirot. „*Ce pauvre Despard! Ce qu'il a dû souffrir*! *Quel voyage épouvantable!*“

Zničehonic se rozesmál.

Kráčel teď po Brompton Road. Zastavil se, vytáhl hodinky a v duchu cosi počítal.

„Ale ano. Mám ještě čas. Nic se nestane, když chvíli počká. Mohu teď vyřídit ještě další maličkost. Jak byla ta písnička, kterou zpívával můj přítel od anglické policie — jak je to dlouho, čtyřicet let? ‚Na ptáčka polič trochou cukru.‘ “

Hercule Poirot si pobrukoval dávno zapomenutou melodií, když vstupoval do luxusního obchodu s ženským oblečením a dalšími zkrášlovacími prostředky. Uvnitř si to namířil k pultu s punčochami.

Pečlivě si vybral příjemně a nepříliš povýšeně vypadající prodavačku a seznámil ji se svými požadavky.

„Hedvábné punčochy? Jistě, máme tu velice hezkou řadu. Stoprocentní hedvábí.“

Poirot jen mávl rukou a ještě jednou popustil stavidla své výřečnosti.

„Francouzské hedvábné punčochy? S tím clem jsou dost drahé, chápete.“

Na pultě se objevily další krabice.

„Velice pěkné, mademoiselle, ale představoval jsem si něco jemnějšího.“

„Tyhle mají sto smyček. Máme pochopitelně ještě nějaké extra jemné, ale obávám se, že ty stojí pětatřicet šilinků za pár. A samozřejmě nic nevydrží. Jako pavučinka.“

„*C‘est ça. C‘est ça, exactement*.“ Prodavačka se tentokrát vzdálila na delší dobu. Konečně se vrátila.

„Obávám se, že ve skutečnosti stojí sedmatřicet šilinků šest pencí pár. Ale jsou překrásné, nemyslíte?“

Láskyplně je vysunula z tenkého obalu — pár punčoch jemných a vzdušných jako přízrak.

„*Enfin* — to je přesně ono!“

„Nejsou nádherné? Kolik si budete přát párů, pane?“

„Chtěl bych — dejme tomu devatenáct párů.“ Mladá žena za pultem neměla daleko k mdlobám, ale dlouholetý výcvik v pohrdání zákazníky ji nakonec udržel na nohou.

„Při koupi dvou tuctů poskytujeme slevu,“ pokusila se navrhnout.

„Ne, vezmu si devatenáct párů. V různých odstínech, prosím.“

Dívka punčochy poslušně vybrala, zabalila je a vyplnila účtenku.

Když Poirot s balíčkem pod paží odcházel, ozvala se dívka u vedlejšího pultu:

„To by mě zajímalo, kdo je ta šťastná. Pěkný starý chlípník. Jak se zdá, má ho docela omotaného kolem prstu. Punčochy za sedmatřicet šilinků, to mě podrž!“

Poirot zatím, v blažené nevědomosti o tom, jak nízké mínění o něm mají prodavačky z obchodu Harvey Robinson, směřoval domů.

Asi půl hodiny po jeho příchodu se ozval zvonek u dveří. O chvilku později vstoupil do místnosti major Despard.

Bylo na něm vidět, že se jen stěží ovládá. „Co jste k čertu pohledával u paní Luxmorové?“ zeptal se.

Poirot se usmál.

„Chtěl jsem zjistit pravdu o smrti profesora Luxmora.“

„Pravdu? Myslíte, že ta ženská dokáže mluvit o čemkoliv pravdu?“ pustil se do něj rozhořčeně Despard.

„*Eh bien*, chvílemi mě to také napadalo,“ přiznal Poirot.

„To bych řekl. Ta ženská je blázen.“

Poirot nesouhlasil.

„Nikoliv. Je to pouze romanticky založená žena.“

„Jděte mi k čertu s romantikou. Je to chorobná lhářka. Někdy si říkám, jestli těm svým lžím sama nevěří.“

„To je docela dobře možné.“

„Je to příšerná ženská. Vydržet tam s ní bylo úplné peklo.“

„I v tom vám naprosto věřím.“

Despard se energicky posadil.

„Podívejte, pane Poirote, povím vám pravdu.“

„Chcete říci, že mi předložíte svou verzi toho, co se stalo?“

„Moje verze je pravdivá.“

Poirot neodpověděl.

Despard odevzdaně dodal:

„Je mi naprosto jasné, že mi neslouží ke cti, že s tím vycházím na světlo až ted. Povím vám pravdu, protože v tuto chvíli se nic jiného dělat nedá. Nechám na vás, zda mi uvěříte, nebo ne. Nemohu nijak dokázat, že se to opravdu odehrálo tak, jak vám řeknu.“

Na okamžik se odmlčel a pak se pustil do líčení události.

„Zařizoval jsem pro Luxmorovy tu expedici. Luxmore byl sympatický stařík, celý blázen do kytiček a mechů a kdoví čeho ještě. Ona byla — zkrátka, byla taková, jakou jste ji bezpochyby viděl i vy! Celá ta expedice byla zlý sen. Ona se mi nelíbila, co by se za nehet vešlo — po pravdě řečeno mi byla dost nesympatická. Byla takový ten oduševnělý typ, co všechno moc prožívá, nikdy nevím, jak se k takovým ženám chovat. Prvních čtrnáct dní proběhlo hladce. Potom jsme všichni dostali horečku. Ona a já jsme byli celkem při smyslech. Starý Luxmore na tom byl dost špatně. Jednou večer — teď mě, prosím, pozorně poslouchejte — jsem seděl před stanem.

Najednou jsem o kus dál uviděl Luxmora, jak se potácí mezi keři u řeky. Byl v deliriu a vůbec nevěděl, co dělá. Ještě chvilku a spadl by do řeky — a v těch místech by to pro něj znamenalo smrt. Bez šance na záchranu. Nebyl čas k němu běžet — mohl jsem udělat jedinou věc. Jako vždy jsem měl u ruky pušku. Popadl jsem ji. Jsem docela dobrý střelec. Byl jsem si jistý, že ho dokážu zastavit — když ho střelím do nohy. A pak, zrovna když jsem zmáčkl spoušť, se na mě odněkud vrhla ta bláznivá ženská a křičela: ‚Nestřílejte! Pro Krista, nestřílejte!' Chytla mě za ruku a strhla ji, zrovna když vyšel výstřel — kulka ho zasáhla do zad a byl na místě mrtev!

To vám povídám, byla to hrozná chvíle. A ta potřeštěná ženská vůbec nechápala, co způsobila. Místo aby jí došlo, že je zodpovědná za smrt svého manžela, byla přesvědčená, že jsem se ho pokoušel chladnokrevně zastřelit — z lásky k ní, prosím vás! Hrozně jsme se pohádali — trvala na tom. abychom řekli, že zemřel na horečku. Bylo mi jí líto, když jsem viděl, že vůbec nechápe, co udělala. Kdyby se ta věc rozkřikla, musela by to pochopit. A to, jak pevně věřila, že jsem do ní blázen, mě šokovalo. Kdyby to začala všude rozhlašovat, ještě z toho mohla být pěkná polízanice. Nakonec jsem souhlasil, abychom se zachovali tak, jak chtěla — přiznávám, že také proto, abych od ní už měl pokoj. Řekl jsem si, že na tom koneckonců nesejde. Horečka nebo nehoda. A nechtělo se mi zatahovat ženu do nějakých nepříjemností — i když byla naprosto bláznivá. Druhý den jsem oznámil, že profesor zemřel na horečku, a pohřbili jsme ho. Nosiči pochopitelně věděli, co se stalo, ale byli mi oddaní a věděl jsem. že budou přísahat na cokoliv, co jim řeknu — bude-li to zapotřebí. Pohřbili jsme tedy chudáka Luxmora a vrátili se do civilizace. Od té doby se jí vyhýbám jako čert kříži.“

Odmlčel se a potom potichu uzavřel: „To je moje verze, pane Poirote.“ Poirot zvolna odpověděl:

„To byla ta nehoda, kterou měl při večeři na mysli pan Shaitana, nebo jste si to alespoň myslel?“ Despard přikývl. „Musel se o tom doslechnout od paní Luxmorové.

Dostat to z ní nemohlo být moc těžké. Něco takového by Shaitanu potěšilo.“

„V rukou někoho, jako byl Shaitana, to pro vás mohlo představovat nebezpečí“

Despard pokrčil rameny.

„Neměl jsem ze Shaitany strach.“

Poirot neodpověděl.

Despard potichu dodal:

„Na to ovšem máte opět pouze moje slovo. Je asi pravda, počítám, že jsem měl motiv pro zabití Shaitany. Inu, teď znáte pravdu — můžete mi věřit a nemusíte.“

Poirot mu podal ruku.

„Věřím vám, majore Desparde. Nemám pochyb, že se ta věc v Jižní Americe odehrála přesně tak, jak jste mi popsal.“

Obličej majora Desparda se rozjasnil.

„Děkuji vám,“ odpověděl prostě.

A vřele Poirotovi stiskl pravici.

DVACÁTÁ DRUHÁ KAPITOLA

Svědectví z Comberacre

Superintendant Battle seděl na policejní stanici v Comberacre.

S poněkud zrudlým obličejem mu místní inspektor Harper rozvláčným a příjemným devonským přízvukem vykládal:

„Tak se to sběhlo, pane. Všechno vypadalo nad slunce jasnější. Doktor byl spokojený. Všichni jsme byli spokojení. Proč také ne?“

„Jenom mi, prosím, zopakujte, jak to bylo s těmi dvěma lahvičkami. Chci v tom mít jasno.“

„V té lahvičce byl fíkový sirup na zažívání. Podle všeho ho brala pravidelně. A pak tam byla ta barva na klobouky, kterou používala — nebo ji spíš používala ta mladá slečna, její společnice. Vylepšovala jí vycházkový klobouk. Ještě jí potom dost barvy zbylo, a když omylem rozbila lahvičku, paní Bensonová jí sama navrhla: ‚Přelijte to do té prázdné lahvičky od fíkového sirupu.' Přesně tak to bylo, slyšelo to ostatní služebnictvo. Ta slečinka — slečna Meredithová — i obě služebné se na tom shodly. Přelila barvu do prázdné lahvičky od fíkového sirupu a lahvičku postavila na horní polici v koupelně, mezi ostatní.“

„Nepřepsala nálepku?“

„Ne. Byla to pochopitelně nedbalost, jak poznamenal i koroner.“

„Pokračujte.“

„Ten večer šla zesnulá do koupelny, nalila si z lahvičky fíkového sirupu poctivou dávku a vypila ji. Poznala, co se stalo, a hned poslali pro doktora. Byl zrovna u pacienta a chvíli trvalo, nežli ho sehnali. Dělali, co se dalo, ale nepřežila to.“

„Ona sama věřila, že šlo o nehodu?“

„Ano, jistě — všichni si to mysleli. Je jasné, že se lahvičky musely nějak pomíchat. Někdo navrhoval, že to nejspíš udělala služebná, když utírala prach, ale ona přísahá, že ne.“

Superintendant Battle se ponořil do zamyšleného mlčení. Je to tak jednoduché. Vzít lahvičku z horní police a vyměnit ji. Je těžké vystopovat, kdo takovou chybu zavinil. Nejspíš pracovala v rukavicích, ale poslední otisky by stejně patřily paní Bensonové. Ano — tak jednoduché, tak prosté. Ale i tak jde o vraždu! Dokonalý zločin.

Ale proč? To ještě stále nechápal — proč?

„Tahle mladá společnice, slečna Meredithová, nezdědila po paní Bensonové nějaké peníze?“ zeptal se.

Inspektor Harper zavrtěl hlavou.

„Ne. Byla v domě jenom šest týdnů. Nebylo to nejspíš moc příjemné zaměstnání. Žádná mladá dívka tam dlouho nevydržela.“

Battle to stále nechápal. Žádná společnice tam nevydržela dlouho. S paní Bensonovou nejspíš nebylo snadné vyjít. Ale jestli se v tom místě Anne Meredithové nelíbilo, mohla prostě odejít jako ty ostatní. Nemusela vraždit — pokud nešlo o nesmyslnou pomstychtivost. Zavrtěl hlavou. To neznělo pravděpodobně.

„Kdo po paní Bensonové dědil?“

„To nevím, pane. Myslím, že měla nějaké synovce a neteře. Ale nemohlo jít o moc peněz — rozhodně ne, když se to rozdělilo. Slyšel jsem, že většina jejích příjmů pocházela z renty.“

Takže zase nic. Ale paní Bensonová zemřela. A Anne Meredithová mu zamlčela, že byla v Comberacre.

Nedávalo to smysl.

Podnikl další pečlivá šetření. Doktor se vyjádřil docela jasně a důrazně. Nebyl důvod se domnívat, že nešlo o nehodu. Slečnu — na

jméno se nepamatoval, bylo to milé děvče, i když celkem zmatené — ta věc hodně rozrušila. Pak tu byl vikář. Ano, pamatoval se na poslední společnici paní Bensonové — hodná, skromně vypadající dívka. Chodila vždycky s paní Bensonovou do kostela. Paní Bensonová nebyla nepříjemná — ale k mladým lidem byla trochu moc přísná. Nesmlouvavá křesťanka.

Battle zkusil promluvit ještě s jedním nebo dvěma lidmi, ale nic hodnotného se nedozvěděl. Na Anne Meredithovou se téměř nepamatovali. Žila mezi nimi jen pár měsíců a její osobnost nebyla tak výrazná, aby v nich zanechala déletrvající dojem. Všichni ji popisovali jako milou, nesmělou dívku.

Paní Bensonová vyšla z rozhovorů o něco jasněji. Upjatá, přísná žena, která na své společnice kladla vysoké nároky a často měnila služebnictvo. Nepříjemná žena — ale to bylo všechno, co zjistil.

I tak však superintendant Battle odjížděl z Devonshi-ru pevně přesvědčen, že z neznámých důvodů Anne Meredithová promyšleně a chladnokrevně zavraždila svou zaměstnavatelku.

DVACÁTÁ TŘETÍ KAPITOLA

Svědectví páru hedvábných punčoch

Zatímco superintendant Battle seděl ve vlaku uhánějícím na východ anglickou krajinou, v Poirotově přijímacím pokoji se usadily Anne Meredithová s Rhodou Dawesovou.

Anne přijala pozvání, které dorazilo ranní poštou, jen neochotně, ale nakonec dala na Rhodinu radu.

„Anne — jsi zbabělec — ano. zbabělec. Nemá cenu schovávat hlavu do písku jako pštros. Stala se vražda a ty jsi mezi podezřelými — i když jsi nejspíš ze všech nejméně podezřelá —“

„To by bylo přesně to nejhorší,“ přerušila ji s náznakem humoru Anne. „Vždycky je vrahem ta nejméně podezřelá osoba.“

„Ale stejně jsi podezřelá,“ nenechala se vyrušit Rhoda. „A nemá smysl ucpávat si nos, jako kdyby vražda byla jenom nějaký nepříjemný zápach, který s tebou nemá nic společného.“

„Také že se mnou *nemá* nic společného," odpověděla tvrdohlavě Anne. „Totiž, jsem ochotná odpovědět na otázky, které mi položí policie, ale tenhle Hercule Poirot, co mu do toho vůbec je?"

„A co si bude myslet, když se z toho zkusíš vykroutit? Bude si myslet, že něco skrýváš."

„Samozřejmě, že nic neskrývám," ohradila se uraženě Anne.

„Drahoušku, to já vím. Ty bys nikoho zabít nedokázala, ani kdybys chtěla. Ale tihle cizinci jsou ukrutně podezřívaví. Myslím, že bychom k němu měly hezky zajít. Nebo se rozjede sem k nám a bude se pokoušet vytáhnout něco ze služebnictva."

„Nemáme žádné služebnictvo."

„Máme paní Astwellovou. Sama víš, jak ráda si poklepe. No tak, Anne, pojedem. Uvidíš, že to nakonec bude legrace."

„Nechápu, proč se mnou chce mluvit," trvala na svém Anne.

„Aby ukázal policii, že je lepší, pochopitelně," ztrácela trpělivost Rhoda. „Vždycky to tak s těmihle amatéry chodí. Myslí si, že Scotland Yard je banda tupců."

„Myslíš, že je ten pan Poirot chytrý?"

„Na žádného génia nevypadá," uvažovala Rhoda. „Nejspíš kdysi býval docela dobrý. Teď už je samozřejmě senilní. Musí mu být aspoň šedesát. No tak, Anne, pojedeme toho starouška navštívit. Třeba nám poví něco hrozně skandálního o těch ostatních."

„Tak dobrá." souhlasila Anne. „Nechápu, jak tě celá ta věc může tak *bavit*, Rhodo."

„Nejspíš proto, že mi do toho vlastně nic není," odpověděla Rhoda. „Jsi vrták, Anne, že jsi v pravou chvíli nezvedla hlavu od bridže. Kdybys to udělala, mohlas vraha vydírat a do konce života si žít jako královna."

Tentýž den ve tři hodiny odpoledne tedy Rhoda Dawesová a Anne Meredithová spořádaně seděly v Poirotově salonu a usrkávaly ze starožitných sklenek ostružinové víno, které jim ani trochu nechutnalo, ale slušné vychování jim nedovolilo je odmítnout.

„Je od vás velice laskavé, že jste přijala mé pozvání, mademoiselle," uvítal je Poirot.

„Bude-li to v mých silách, s radostí vám pomohu," odpověděla neurčitě Anne.

„Je to otázka paměti.“

„Paměti?“

„Ano. Už jsem tytéž otázky položil paní Lorrimerové, doktoru Robertsovi i majoru Despardovi. Nikdo z nich mi. bohužel, nebyl schopen poskytnout uspokojivou odpověď.“

Anne se na něj tázavě zadívala.

„Chtěl bych, mademoiselle. abyste se v duchu vrátila k tomu večeru u pana Shaitany.“

Anne přeběhl po obličeji utrápený stín. Copak se té noční můry nikdy nezbaví?

Poirot si jejího výrazu povšiml.

„*Cest pénible, n'est ce pas?* Chápu vás. Vy, taková mladá dívka, a poprvé v životě jste byla přímým svědkem takové hrůzy. Nikdy předtím jste nejspíš násilnou smrt nezažila.“

Rhoda se rozpačitě zavrtěla. .'¦:¦¦

„Co po mně tedy chcete?“ zeptala se Anne.

„Vraťte se v duchu k tomu večeru. Můžete mi říci, co si pamatujete ze zařízení onoho pokoje?“

Anne mu věnovala podezřívavý pohled.

„Nechápu, jak to myslíte.“'

„Ale jistě. Židle, stolky, ozdobné předměty, tapety, závěsy, krbové náčiní. To všechno jste viděla. Nemůžete mi je popsat?“

„Ach, rozumím.“ Anne zamyšleně nakrčila čelo. „Je to těžké. Nevím, jestli si dokáži vzpomenout. Na tapetu se nepamatuji. Myslím, že zdi byly vymalované. Nějakou nenápadnou barvou. Na podlaze byly koberce. Stálo tam piáno.“ Zavrtěla hlavou. „Vážně vám víc nedokáži říct.“

„Ale vy se nesnažíte, mademoiselle. Na něco se přece pamatovat musíte, nějaký předmět, dekoraci, jakoukoli drobnost.“

„Vzpomínám si. že tam byla kazeta s egyptskými šperky,“ odpověděla zvolna Anne. „Pod oknem.“

„Ano, jistě, na opačném konci pokoje, nežli stolek, na kterém ležela ta dýka.“

Anne se na něj podívala.

„Nikdo mi neřekl, na kterém stolku ta věc byla.“

„*Pas si bête*“ poznamenal v duchu Poirot. „Na druhou stranu, Hercule Poirot také ne! Kdyby mě znala lépe, věděla by, že bych nikdy nenastražil tak neohrabanou past!“

Nahlas pronesl:

„Kazeta s egyptskými šperky, říkáte?“

Anne nadšeně přikývla.

„Ano — některé z nich byly moc hezké. Modrý a červený smalt. Byly tam jeden nebo dva krásné prsteny. A pár skarabů — ale ty mít nemusím.“

„Pan Shaitana byl nadšený sběratel,“ zamumlal Poirot.

„Ano, to určitě,“ souhlasila Anne. „Ten pokoj byl přecpaný vším možným. Člověk ani nevěděl, kam se podívat dřív.“

„Takže na nic dalšího, co by vás tam zaujalo, si nevzpomenete?“

Anne se pousmála:

„Jenom na vázu s chryzantémami, která by bývala potřebovala dolít vodu.“

„Ach ano. jistě. Služebnictvo na to často zapomíná.“

Poirot se na okamžik odmlčel.

Anne nesměle dodala:

„Obávám se, že jsem si nevšimla toho, co jste asi potřeboval.“

Poirot jí věnoval shovívavý úsměv.

„Na tom nezáleží, *mon enfant*. Ani jsem v to vlastně nedoufal. Povězte mi, viděla jste se někdy poslední dobou s naším majorem Despardem?“

Všiml si, zejí zrůžověly tváře. Odpověděla: :

„Říkal, že se u nás zase brzy zastaví.“

Rhoda vyhrkla:

„On to ale určitě neudělal! Jsme si tím s Anne docela jisté!“

Poirotovi pobaveně zajiskřilo v očích.

„Má to ale štěstí, že dokázal přesvědčit o své nevině dvě tak okouzlující mladé dámy.“

„No páni,“ napadlo v duchu Rhodu. „Teď na nás začne zkoušet francouzské způsoby, a to mě vždycky uvede do rozpaků.“

Vstala ze židle a začala si prohlížet několik rytin na zdi pokoje.

„Máte tu úžasně dobré obrázky,“ poznamenala.

„Nejsou nejhorší.“ připustil Poirot.

Zaváhal, než se znovu obrátil k Anne.

„Mademoiselle," pronesl nakonec. „Chtěl jsem vás požádat ještě o jednu laskavost — ne, nemá to tenkrát nic společného s tou vraždou. Jde o čistě osobní a soukromou věc."

Anne se zatvářila překvapeně. Poirot, zjevně na rozpacích, pokračoval:

„Totiž, chápete, blíží se Vánoce. Musím nakoupit dárky pro své neteře a praneteře. A je pro mě poněkud obtížné vybrat něco, co by se líbilo dnešním mladým dívkám. Můj vkus je bohužel poněkud staromódní."

„Ano?" zeptala se vlídně Anne.

„Hedvábné punčochy, co myslíte — uvítaly by jako dárek hedvábné punčochy?"

„Ale jistě. Punčochy jsou vždycky dobrý dárek."

„To se mi ulevilo. Chtěl bych vás o něco požádat. Nakoupil jsem různé odstíny. Myslím, že je to celkem patnáct nebo šestnáct párů. Byla byste tak hodná a podívala se na ně a pomohla mi vybrat několik párů, které jsou podle vás nejhezčí?"

„Samozřejmě," zasmála se Anne a vstala.

Poirot ji zavedl ke stolku v okenním výklenku — ke stolku, jehož obsah byl ve zvláštním rozporu s obvyklou pořádkumilovností Hercule Poirota. V nepořádných hromadách se na něm vršily hedvábné punčochy, několik párů rukaviček s kožešinou, diáře a bonboniéry.

„Mám ve zvyku dárky posílat *à l'avance*," vysvětlil Poirot. „Vidíte, mademoiselle, tady jsou ty punčochy. Vyberte mi z nich, prosím vás, šest párů."

Obrátil se a zastavil Rhodu, která přišla za nimi.

„A tady pro slečnu mám něco zvláštního — něco, co by vás, mademoiselle Meredithová, myslím nezajímalo."

„Co je to?" zvědavě vyhrkla Rhoda.

Poirot ztišil hlas.

„Nůž, mademoiselle, kterým kdysi dvanáct lidí ubodalo jednoho muže. Dostal jsem ho jako suvenýr od Compagnie Internationale des Wagons Lits."

„To je příšerné!" zvolala Anne.

„Ach, ukažte mi ho!“ naléhala Rhoda.

Zatímco ji vedl do vedlejšího pokoje, Poirot výřečně vysvětloval:

„Dostal jsem ho od Compagnie Internationale des Wagons Lits, protože —“

Zmizeli za dveřmi.

O tři minuty později se vrátili. Anne jim vyšla vstříc.

„Myslím, že těchto šest bude nejlepších, pane Poirote. Tyto dva páry mají moc hezký odstín na večerní nošení a tady ty světlejší přijdou vhod v létě, až bude večer světlo.“

„*Mille remercîments, mademoiselle*.“

Nabídl jim ještě sklenku ostružinového nápoje, který s díky odmítly, a nakonec je s dalším žoviálním tlacháním doprovodil ke dveřím.

Když odešly, namířil si to rovnou ke stolku ve výklenku. Punčochy na něm stále ležely v neuspořádané hromádce. Poirot spočítal šest vybraných párů a pak se jal počítat ostatní.

Koupil devatenáct párů. Teď jich bylo pouze sedmnáct.

Zvolna si sám pro sebe přikývl.

DVACÁTÁ ČTVRTÁ KAPITOLA

Vyloučení tří vrahů?

Po příjezdu do Londýna zamířil superintendant Battle přímo k Poirotovi. Anne a Rhoda byly tou dobou už přes hodinu pryč.

Bez větších okolků superintendant Poirotovi vylíčil výsledky svého pátrání v Devonshiru.

„Jsme na správné stopě — o tom není pochyb,“ uzavřel. „To měl Shaitana na mysli, když mluvil o nehodách. Ale nechápu motiv. Proč by chtěla tu ženu zabít?“

„Myslím, že v tom vám mohu pomoci.“

„Povídejte, Poirote.“

„Dnes odpoledne jsem provedl malý experiment. Pozval jsem mademoiselle i s přítelkyní, aby mě navštívily. Položil jsem jí svou obvyklou otázku týkající se zařízení oné místnosti.“

Battle se na něj zvědavě podíval.

„Na tu otázku si potrpíte.“

„Ano, je užitečná. Hodně se z ní dozvím. Mademoiselle Meredithová byla podezřívavá — velmi podezřívavá. Ta mladá dáma je opatrná. Takže ten starý pes Hercule Poirot provede jeden ze svých nejlepších kousků. Nastraží neohrabanou amatérskou past. Mademoiselle se zmínila o kazetě se šperky. Zeptal jsem se jí, zda nebyla na opačné straně pokoje nežli stolek s dýkou. Mademoiselle se nenechá tak snadno nachytat. Chytře odhalí léčku. A potom je tak spokojená sama se sebou, že polevív ostražitosti. Odhalila Poirotův záměr donutit ji. aby přiznala, že si dýky všimla a věděla, kde je! Domnívá se, že mě převezla, a to jí podstatně zlepšilo náladu. Docela

bez zábran se rozpovídala o těch špercích. Všimla si na nich mnoha podrobností. Na nic dalšího z místnosti se nepamatuje, kromě vázy s chryzantémami, která potřebovala vyměnit vodu.“

„Je to důležité?“ zeptal se Battle.

„Inu, ano, je to důležité. Představte si, že bychom o té dívce nic nevěděli. Její odpověd by nám prozradila něco o její povaze. Všimla si květin. Znamená to, že má květiny ráda? Ne, protože si nepovšimla veliké vázy s ranými tulipány, která by okamžitě upoutala každého milovníka květin. Nikoliv. Mluví z ní zvyk placené společnice — dívky, mezi jejíž povinnosti patří měnit květinám vodu — a k tomu jde o dívku, která má v oblibě šperky. Nenaznačuje nám to něco?“

„Aha,“ zamyslel se Battle. „Začínám chápat, kam asi míříte.“

„Přesně tak. Jak jsem vám nedávno řekl, vykládám karty na stůl. Když jste nám vylíčil její životopis a paní Oliverová přišla se svým překvapivým odhalením, napadlo mě něco důležitého. Slečna Meredithová nemohla spáchat vraždu ze zištných důvodů, protože si i potom musela vydělávat na živobytí. Proč tedy? Zamyslel jsem se nad povahou slečny Meredithové, jak se mi jevila na první pohled. Nesmělá mladá dívka, chudá, ale dobře oblečená, dívka, která má ráda hezké věci… To neodpovídá povaze vražedkyně, ale spíše *zlodějky*. Okamžitě jsem se zeptal, jestli byla paní Eldonová pořádná. Odpověděl jste, že nikoliv. Utvořil jsem si hypotézu. Předpokládejme, že Anne Meredithová má určitou charakterovou slabost — slabost, která ji nutí brát maličkosti ve velkých obchodních domech. Předpokládejme, že taková chudá dívka se slabostí pro hezké drobnosti si jed-

nou či dvakrát něco vypůjčila od své zaměstnavatelky. Třeba brož, pár drobných, nebo náhrdelník. Bezstarostná, nepořádná žena jako paní Eldonová by jejich zmizení připsala vlastní nepozornosti. Ani by ji nenapadlo podezírat tu milou pomocnici v domácnosti. Ale co kdyby jiná zaměstnavatelka — zaměstnavatelka, která si takových věcí *všímá* — obvinila Anne Meredithovou z krádeže? To by mohl být motiv pro vraždu. Jak jsem se jednou zmínil, slečna Meredithová by dokázala spáchat vraždu pouze ze strachu. Ví, že by jí zaměstnavatelka mohla krádež dokázat. Může ji zachránit pouze jediná věc: smrt staré paní. Vymění proto lahvičky, a paní Bensonová opravdu zemře — je ironie, že byla přesvědčena, že se jednalo o její vlastní chybu a neměla ani stín podezření, že by v tom mohlo mít prsty to ustrašené děvče."

„Je to možné," souhlasil Battle. „Jedná se jenom o hypotézu, ale mohlo to tak být."

„Není to pouze možné, příteli. Víc než to, je to dokonce pravděpodobné. Protože dnes odpoledne jsem nastražil malou past s neodolatelnou návnadou — tedy skutečnou past, poté, co ta falešná byla odhalena. Jestli je moje podezření správné, slečna Meredithová za žádnou cenu nedokáže odolat opravdu drahým hedvábným punčochám! Požádám ji tedy, aby mi s něčím pomohla. Dám jí pečlivě najevo, že nemám tušení, kolik párů punčoch je vlastně na stolku, odejdu z místnosti a nechám ji o samotě — v důsledku čehož teď mám, příteli, namísto devatenácti párů punčoch pouze sedmnáct. Dva páry tedy zmizely v kabelce Anne Meredithové."

„Páni!" hvízdl obdivně superintendant Battle. „Bylo to ale riskantní."

„*Pas du tout*. Z čeho si ona myslí, že ji podezřívám? Z vraždy. Co tedy riskuje, když ukradne pár hedvábných punčoch nebo dva? Nehledáme zloděje. A navíc, zloději a kleptomani jsou vždy stejní — jsou přesvědčeni, že jim to projde."

Battle přikývl.

„To je pravda. Jsou v tom neuvěřitelně hloupí. Tak dlouho se chodí se džbánem… Tedy, mezi námi si myslím, že jsme se dostali blízko k pravdě. Anne Meredithová byla přistižena při krádeži. Anne Meredithová zaměnila lahvičky. Víme, že to byla vražda — ale divil

bych se, kdyby se nám to podařilo někdy dokázat. Dokonalý zločin číslo dvě. Robertsovi to prošlo. Anne Meredithové jakbysmet. Ale co Shaitana? Zabila Anne Meredithová Shaitanu?“

Na okamžik se zamyšleně odmlčel, pak zavrtěl hlavou.

„To nesedí,“ přiznal neochotně. „Nepatří k lidem, kteří by tolik riskovali. Vyměnit jednu lahvičku za jinou, to ano. Věděla, zejí to nikdo nebude moci dokázat. Bylo to naprosto bezpečné — protože to mohl udělat kdokoliv! Pochopitelně to nemuselo vyjít. Paní Bensonová si mohla záměny všimnout, než se napila, nebo nemusela být otrava smrtelná. Nezbývalo jí, než doufat. Mohlo to vyjít, ale nemuselo. Nakonec to vyšlo. Ale se Shaitanou, to bylo něco jiného. To byla uvážená, drzá, záměrná vražda.“

Poirot přikývl.

„Souhlasím s vámi. Nejedná se o stejný typ zločinu.“

Battle se podrbal na nose.

„Takže se zdá, že pokud jde o Shaitanu, je z toho slečna Meredithová venku. Robertse i tu dívku můžeme škrtnout. Co Despard? Měl jste s tou paní Luxmorovou štěstí?“

Poirot mu vylíčil své odpolední dobrodružství.

Battle se ušklíbl.

„Ten typ znám. Nikdy nemůžete říct, co si opravdu pamatují a co je výplod jejich fantazie.“

Poirot pokračoval ve vyprávění. Popsal Despardovu návštěvu včetně toho, co se od něj dozvěděl.

„Věříte mu?“ zeptal se příkře Battle.

„Ano, věřím.“

Battle si povzdechl.

„Já také. Není to typ, který by zastřelil člověka, protože by se zamiloval do jeho ženy. Co je špatného na rozvodovém soudu? Dneska je to v módě. A Despard nemá zaměstnání, které by taková věc mohla ohrozit. Ne, domnívám se, že náš oplakávaný pan Shaitana střelil vedle. Vrah číslo tři nakonec vůbec vrahem nebyl.“

Zadíval se na Poirota.

„Takže zbývá —“

„Paní Lorrimerová,“ doplnil Poirot.

Zazvonil telefon. Poirot vstal, aby ho zvedl. Promluvil do sluchátka několik slov, chvíli mlčel, pak znovu promluvil. Zavěsil a vrátil se k superintendantovi.

Ve tváři měl vážný výraz.

„To byla paní Lorrimerová," oznámil. „Chce, abych ji přijel navštívit — teď hned."

Vyměnili si s Battlem pohled. Superintendant zavrtěl pomalu hlavou.

„Mýlím se?" zeptal se. „Nebo jste něco podobného očekával?"

„Sám nevím," přiznal Hercule Poirot. „Nebyl jsem si jistý."

„Měl byste se vydat na cestu," vyzval ho Battle. „Třeba se vám konečně podaří zjistit pravdu."

DVACÁTÁ PÁTÁ KAPITOLA

Paní Lorrimerová promluví

Ten den bylo pod mrakem a v pokoji paní Lorrimerové panovalo ponuré šero. I ona sama působila dojmem šedi a vypadala o mnoho starší, než při Poirotově poslední návštěvě.

Přivítala ho však i tak se svým obvyklým sebejistým úsměvem.

„Je od vás neobyčejně milé, že jste přišel tak rychle. pane Poirote. Vím, že nemáte času nazbyt."

„K vašim službám, madame," naznačil úklonu Poirot.

Paní Lorrimerová stiskla tlačítko zvonku u krbu.

„Nechám přinést čaj. Nevím jak vy, ale já se vždy domnívala, zeje chyba řešit důvěrné otázky bez příslušného občerstvení."

„Máte tedy v úmyslu řešit důvěrné otázky, madame?"

Paní Lorrimerová neodpověděla, protože v tentýž okamžik se objevila služebná. Když obdržela pokyny a opět téměř neslyšně zmizela, paní Lorrimerová promluvila:

„Pokud si vzpomínáte, při své poslední návštěvě jste řekl, že pokud pro vás pošlu, přijdete. Myslím, že jste věděl, co by mě mohlo k něčemu takovému přimět."

To bylo pro tu chvíli vše. Objevil se před nimi tác s čajem. Zatímco paní Lorrimerová sobě i Poirotovi nalévala, stočila rozhovor na nezávazná témata.

Poirot využil přestávky, aby se zeptal:

„Slyšel jsem, že jste byla nedávno na čaji s mademoiselle Meredithovou.“

„Ano, byla. Setkal jste se s ní poslední dobou?“

„Dnes odpoledne.“

„Je tedy ještě v Londýně, nebo jste za ní jel do Wallingfordu?“

„Nikoliv. Ona i její přítelkyně mě velice laskavě přijely navštívit.“

„Ach, její přítelkyně. Neměla jsem bohužel tu čest se s ní setkat.“

Poirot se pousmál.

„Zdá se mi, že tato vražda je zároveň rapprochement. Vy a mademoiselle Meredithová jste spolu byly na čaji. I major Despard se stýká se slečnou Meredithovou. Pouze doktor Roberts zatím zůstává stranou.“

„Potkala jsem ho nedávno na bridži,“ pokrčila rameny paní Lorrimerová. „Vypadal stejně vesele jako kdykoliv jindy.“

„Ještě pořád je tak nadšený hráč?“

„Ano — a ještě stále licituje nestydatě vysoko — a velmi často mu to vyjde.“

Na okamžik se odmlčela a pak položila Poirotovi otázku:

„Viděl jste se poslední dobou se superintendantem Battlem?“

„Rovněž dnes odpoledne. Byl u mě, když jste telefonovala.“

Paní Lorrimerová si jednou rukou zaclonila obličej před ohněm a zeptala se:

„Jak pokračuje pátrání?“

Poirot zachmuřeně odpověděl:

„Náš milý Battle není z nejrychlejších. Postupuje k cíli pomalu, ale nakonec se tam dostane, madame.“

„Tojsem zvědavá.“ Rty sejí zkřivily v mírně ironickém úsměvu.

Mluvila dál:

„Věnoval mi spoustu pozornosti. Předpokládám, že propátral celý můj život od dětství. Vyslýchal mé přátele, mluvil s mými služebnými — těmi současnými, i jinými, které u mě pracovaly dříve. Nevím, co doufal, že objeví, ale určitě to neobjevil. Docela dobře se mohl spokojit s tím, co jsem mu řekla já. Řekla jsem mu pravdu.

Znala jsem pana Shaitanu jen povrchně. Potkala jsem se s ním v Luxoru, jak jsem také pověděla superintendantovi, a naše známost nikdy nepřerostla v přátelství. To jsou fakta, před nimiž superintendant Battle neunikne."

„Možná, že ne," odpověděl Poirot.

„A co vy, pane Poirote? Vy jste žádná pátrání nepodnikl?"

„Co se vás týká, madame?"

„Ano, to jsem měla na mysli."

Zavrtěl zvolna hlavou.

„Nepřineslo by to žádný výsledek."

„Co tím přesně myslíte, pane Poirote?"

„Budu k vám upřímný, madame. Od samého začátku mi bylo jasné, že z těch čtyř lidí, kteří byli toho večera s panem Shaitanou v místnosti, máte nejlepší mozek a nejlogičtější mysl vy, madame. Kdybych si měl vsadit na jednoho z těch čtyř. že úspěšně naplánuje a provede vraždu, vsadil bych všechno, co mám, na vás."

Paní Lorrimerová zvedla obočí.

„To má být kompliment?" otázala se sarkasticky.

Poirot nevěnoval její otázce pozornost a pokračoval:

„Má-li být zločin proveden úspěšně, je většinou nutné předem promyslet každou podrobnost. Vzít v úvahu všechny možné eventuality. Události dokonale *načasovat*. Pečlivě vybrat to pravé *místo*. Doktor Roberts by zločin nejspíš uspěchal nebo zpackal přemírou sebedůvěry. Majoru Despardovi by pravděpodobně opatrnost a uvážlivost nedovolily se zločinu dopustit. Slečna Meredithová by asi ztratila hlavu a prozradila se. Vy, madame, byste se žádné z těch chyb nedopustila. Postupovala byste klidně, s chladnou hlavou. Máte dostatek rozhodnosti. Kdybyste se upjala k nějaké myšlence, byla byste ochotna přemoci svou opatrnost. A nepatříte k lidem, kteří by jen tak ztratili hlavu."

Paní Lorrimerová seděla chvíli tiše, s pobaveným úsměvem na rtech. Nakonec promluvila:

„Takže toto je váš názor na mě, pane Poirote. Jsem podle vás žena, která by dokázala spáchat dokonalý zločin."

„Přinejmenším je od vás laskavé, že tu myšlenku nezavrhujete."

„Připadá mi velice zajímavá. Takže se domníváte, že já jsem jediná osoba, která mohla Shaitanu úspěšně zavraždit?“

Poirot zaváhal s odpovědí:

„Má to jeden háček, madame.“

„Opravdu? Jaký?“

„Možná jste si všimla, že jsem před chvilkou řekl jednu větu. Bylo to asi takto: ‚Má-li být zločin úspěšný, je většinou nutné předem pečlivě promyslet každou podrobnost.' Upozorňuji na výraz ‚většinou'. Protože existuje i jiný druh úspěšného zločinu. Zkusila jste někdy někomu zničehonic říci: ‚Vezmi kámen a zkus se trefit tam do toho stromu‘ — a ta osoba bez rozmýšlení poslechla — a opravdu se. zcela překvapivě, do stromu trefila? Ale když se pak pokusí to zopakovat, už to není tak jednoduché, protože začne *přemýšlet*. ‚Takovou silou — ne, větší — trochu víc doprava — víc doleva.‘ V prvním případě se jednalo o téměř nevědomý čin, kdy tělo poslouchá mysl jako tělo zvířete. *Eh bien*, madame, existuje takový typ zločinu, zločin spáchaný během okamžiku — z náhlého popudu — bez času na rozmyšlenou. A přesně takový, madame, byl zločin, který stál pana Shaitanu život. Okamžitá nutkavá potřeba, záblesk inspirace, bleskurychlé uskutečnění.“

Zavrtěl hlavou.

„A takový zločin, madame, neodpovídá vaší povaze. Kdybyste zabila Shaitanu vy, jednalo by se o předem promyšlenou vraždu.“

„Chápu.“ Rukou si ovívala obličej, na který sálalo horko z krbu. „A pochopitelně o promyšlenou vraždu nešlo, takže jsem ho nemohla zabít já — tak to myslíte, pane Poirote?“

Poirot odpověděl úklonou.

„Přesně tak, madame.“

„A přece —“ Předklonila se a ruka, kterou se ovívala, se zastavila ve vzduchu. „*Přece jsem Shaitanu zabila já, pane Poirote*…“

DVACÁTÁ ŠESTÁ KAPITOLA

Pravda

Rozhostilo se ticho — dlouhé ticho.

V místnosti se začínalo šeřit. Světlo z krbu blikavě poskakovalo po stěnách.

Paní Lorrimerová a Poirot se nedívali jeden na druhého, upřeně pozorovali oheň. Jako by se v místnosti na chvíli zastavil čas.

Potom se Poirot se vzdychem pohnul.

„Takže tak to bylo — celou tu dobu… *Proč* jste ho zabila, madame?“

„Myslím, že víte, proč, pane Poirote.“

„Protože na vás něco věděl — něco, co se odehrálo kdysi dávno?“

„Ano.“

„A to něco se týkalo — jiné smrti, madame?“

Sklonila hlavu.

Poirot se účastně zeptal:

„Proč jste se mi to rozhodla říci? Proč jste mě sem dnes pozvala?“

„Sám jste mi řekl, že to jednou udělám.“

„Ano — totiž, doufal jsem… Věděl jsem, že pokud jde o vás, existuje jediná možnost, jak se dozvědět pravdu — a tou možností bylo, že se sama rozhodnete mi ji říci. Kdybyste nechtěla, mlčela byste a nenechala byste se odhalit. Ale byla tu možnost — že byste mohla sama chtít promluvit.“

Paní Lorrimerová přikývla.

„Bylo od vás chytré, že jste to předvídal — tu únavu — to osamění —“

Hlas jí vypověděl službu.

Poirot se na ni zvědavě zadíval.

„Takže tak to bylo? Ano, chápu to…“

„Osamění — naprosté osamění,“ pokračovala paní Lorrimerová. „Nikdo nemůže vědět, jaké to je, pokud neprožil život jako já, s vědomím toho, co spáchal.“

Poirot vlídně promluvil:

„Považovala byste za nevhodné, madame, kdybych vám vyjádřil svou účast?“

Mírně sklopila hlavu.

„Děkuji vám, pane Poirote.“

Nastala další odmlka, potom se Poirot znovu ozval, tentokrát veselejším hlasem:

„Pochopila jste tedy, madame, slova pana Shaitany při večeři jako přímou hrozbu namířenou proti vám?“

Přikývla.

„Bylo mi hned jasné, že záměrně mluví tak, aby mu jeden z přítomných rozuměl. Byla jsem to já. Jeho poznámka o jedu jako ženské zbrani byla namířena na mě. On to *věděl*. Měla jsem podobné podezření už jednou předtím. Zavedl hovor na jistý slavný soudní proces a já si všimla, že ze mě nespouští oči. Měl takový neskutečně vědoucí výraz. Ale ten večer už jsem si byla pochopitelně jistá.“

„A byla jste si jistá i jeho úmysly?“

Paní Lorrimerová s náznakem sarkasmu odpověděla:

„Těžko jsem mohla považovat přítomnost superintendanta Battlea a vás samotného za náhodu. Pochopila jsem, že má Shaitana v úmyslu oslnit společnost svým důvtipem a vám dvěma ukázat, že odhalil něco, o čem nikdo předtím neměl ani podezření.“

„V jakém okamžiku jste se rozhodla k činu, madame?“

Paní Lorrimerová na okamžik zaváhala.

„Nepamatuji se přesně, v kterou chvíli mě to napadlo,“ odpověděla. „Té dýky jsem si všimla už před večeří. Když jsme se pak vraceli do salonu, nenápadně jsem ji sebrala a zastrčila do rukávu. Nikdo mě při tom neviděl. Na to jsem si dala pozor.“

„Nepochybuji, že jste to udělala obratně, madame.“

„Potom jsem si přesně rozmyslela, jak to udělám. Zbývalo to jen provést. Možná to bylo riskantní, ale připadalo mi, že za pokus to stojí.“

„Tady vstupuje do hry vaše klidná hlava a schopnost zvážit riziko. Ano, dovedu si to představit.“

„Začali jsme hrát bridž,“ pokračovala paní Lorrimerová klidným, nevzrušeným hlasem. „Nakonec přišla moje příležitost. Byla jsem tichý hráč. Přešla jsem na druhý konec místnosti ke krbu. Shaitana klimbal v křesle. Podívala jsem se na ostatní. Byli ponořeni do hry. Sklonila jsem se a — a udělala jsem to —“

Hlas se jí sotva patrně zachvěl, ale vzápětí pokračovala, už opět lhostejným tónem:

„Promluvila jsem na něj. Napadlo mě, že by mi to mohlo poskytnout jakési alibi. Prohodila jsem cosi o ohni v krbu, předstírala jsem, že mi odpověděl, a řekla něco jako .Ano, souhlasím s vámi. Také nemám ráda radiátory.'„

„Vůbec nevykřikl?“

„Ne. Myslím, že trochu zachrčel — ale to bylo všechno. Z dálky to bylo možné považovat za řeč.“

„A potom?“

„Potom jsem se vrátila k bridžovému stolu. Právě hráli poslední zdvih.“

„A vy jste si sedla a pokračovala ve hře?“

„Ano.“

„S takovým zájmem a pozorností, že jste mi byla o dva dny později schopná zopakovat téměř každý závazek a hru?“

„Ano,“ odpověděla prostě paní Lorrimerová.

„*Epatant!*“ zvolal Hercule Poirot.

Opřel se v židli a několikrát si sám pro sebe přikývl. Potom zavrtěl hlavou.

„Aleje tu ještě něco, madame, co tak docela nechápu.“

„Ano?“

„Mám pocit, že tu je ještě nějaký faktor, který mi unikl. Vy jste žena, která všechno pečlivě uváží. Z nějakého důvodu se rozhodnete podstoupit neobyčejně velké riziko. Podstoupíte ho tedy — as úspěchem. A potom, o dva týdny později, si to rozmyslíte. Popravdě řečeno, madame, mi to připadá nepravděpodobné.“

Na rtech jí zahrál pobavený úsměv.

„Máte naprostou pravdu, pane Poirote. Je tu jeden faktor, o kterém nevíte. Řekla vám slečna Meredithová, kde jsme se tenkrát potkaly?“

„Říkala, myslím, že to bylo nedaleko od bytu paní Oliverové.“

„To je nejspíš pravda. Ale myslela jsem jméno té ulice. Potkala jsem se s Anne Meredithovou v Harley Street.“

„Ach!“ pozorně se na ni podíval. „Myslím, že začínám chápat.“

„Ano, říkala jsem si, že to pochopíte. Byla jsem tam u lékaře. Potvrdil mi něco, co jsem sama už napůl předpokládala.“

Rozjasnil sejí obličej. Její úsměv už nebyl sarkastický ani hořký.

„Moc dlouho už hrát bridž nebudu, pane Poirote. Tak to přesně neřekl, i když toho namluvil až dost. Trochu tu pravdu zabalil. S dobrou péčí a tak dále a tak dále, mohu žít ještě několik let. To není můj styl.“

„Ano, ano, začínám to chápat,“ přikývl Poirot. „Rozumějte, to změnilo moje rozhodnutí. Měsíc, možná dva — víc ne. A potom, zrovna když jsem odešla z ordinace, jsem potkala slečnu Meredithovou. Pozvala jsem ji na čaj.“

Odmlčela se, pak pokračovala: „Nejsem nakonec skrz naskrz zkažená. Celou tu dobu, co jsme spolu seděly u čaje, jsem přemýšlela. Tím, co jsem ten večer udělala, jsem nepřipravila pouze Shaitanu o život (to se stalo a nemůže se odestát), ale zároveň jsem, do různé míry, nepříznivě ovlivnila životy tří dalších lidí. To, co jsem provedla, přineslo doktoru Robertsovi, majoru Despardovi a Anne Meredithové mnoho nepříjemností a mohlo je to i ohrozit. Alespoň to jsem ale mohla ovlivnit. Nedá se říci, že bych si dělala přílišné výčitky svědomí kvůli doktoru Robertsovi nebo majoru Despardovi — i když oba mají před sebou pravděpodobně delší kus života než já. Jsou to muži a do určité míry se o sebe mohou postarat sami. Ale když jsem se podívala na Anne Meredithovou —“ Zaváhala, pak pomalu pokračovala:

„Anne Meredithová je jenom mladá dívka. Má před sebou celý život. Ta hrozná záležitost by ji mohla nadosmrti poznamenat…

To pomyšlení se mi nelíbilo…

A pak, pane Poirote. zatímco jsem se zaobírala touto myšlenkou, mě napadlo, že došlo na vaše slova. Nedokázala jsem už dál mlčet. Dnes odpoledne jsem vám zavolala…“

Několik minut bylo ticho.

Hercule Poirot se předklonil. Upřeně, záměrně pozoroval v houstnoucím soumraku obličej paní Lorrimerové. Tiše, klidně mu pohled opětovala.

Nakonec promluvil:

„Paní Lorrimerová, jste si jistá — jste si *naprosto jistá* (povíte mi pravdu, že ano?) — *že jste vraždu pana Shaitany neplánovala předem*? Není to tak, že jste měla vraždu promyšlenou, už když jste na tu večeři šla?“

Paní Lorrimerová se na něj na okamžik zadívala, pak rozhodně zavrtěla hlavou.

„Ne," odpověděla.

„Neplánovala jste tu vraždu předem?"

„Jistěže ne."

„Potom tedy — potom mi lžete. Určitě mi lžete!"

Ledově chladný hlas paní Lorrimerové prořízl vzduch jako čepel.

„Vážně, pane Poirote, přeháníte."

Poirot vyskočil, začal přecházet sem a tam po místnosti a chvílemi si cosi nesrozumitelného vykřikl.

Zničehonic řekl:

„Když dovolíte."

Došel k vypínači a rozsvítil.

Vrátil se ke své židli a usedl. S rukama položenýma na kolenou se zadíval hostitelce přímo do očí.

„Otázka je," poznamenal, „může se Hercule Poirot mýlit?"

„Nikdo z nás není neomylný," opáčila chladně paní Lorrimerová.

„Já ano," odpověděl Poirot. „Mám vždy pravdu. Bez výjimky. Až mě to samotného udivuje. Ale teď to vypadá, skoro to vypadá, jako že se mýlím. A to mě znervózňuje. Nejspíš víte, co říkáte. Je to vaše vražda! Je tedy prapodivné, že by mohl Hercule Poirot vědět lépe než vy, jak jste ji spáchala."

„Nejen prapodivné, přímo absurdní," odtušila paní Lorrimerová hlasem ještě o poznání chladnějším.

„V tom případě jsem blázen. Jsem rozhodně blázen: Ne — *sacré nom ďun petit bonhomme — nejsem* blázen! Mám pravdu. *Určitě* mám pravdu. Jsem ochoten věřit, že jste pana Shaitanu zabila — *ale nemohla jste to udělat tak, jak tvrdíte*. Nikdo nedokáže udělat takovou věc, která by nebyla *dans son charactère!*"

Odmlčel se. Paní Lorrimerová se nadechla se zlostným zasyknutím a kousla se do rtu. Chystala se promluvit, ale Poirot ji předešel.

„Buď jste plánovala Shaitanovu vraždu předem, *nebo jste ho vůbec nezabila!*"

Paní Lorrimerová ho ostře odbyla:

„Opravdu myslím, že *jste* blázen, pane Poirote. Jsem-li ochotná se přiznat k vraždě, neměla bych důvod lhát o způsobu, jakým jsem ji provedla. Co bych tím podle vás sledovala?“

Poirot opět vstal a obešel místnost. Když se vrátil na židli, jeho chování se změnilo. Vlídně, dobrosrdečně promluvil:

„Nezabila jste Shaitanu.“ řekl. „Už to chápu. Vidím to všechno před sebou. Harley Street. Malou Anne Meredithovou, jak stojí opuštěně na chodníku. Vidím i jinou dívku — před mnoha a mnoha lety, ďívku, která se vždycky musela probíjet životem osaměle. Ano, to všechno chápu. Ale jednu věc ne — proč jste si tak jistá, že to udělala Anne Meredithová?“

„Vážně, pane Poirote —“

„Nemá žádnou cenu odporovat — nemá cenu dál mi lhát, madame. *Říkám vám, že znám pravdu*. Vím přesně, jak jste se ten den na Harley Street cítila. Pro doktora Robertse byste to neudělala — jistěže ne! Neudělala byste to ani pro majora Desparda. Ale s Anne Meredithovou to je něco jiného. Dokázala jste s ní cítit, protože se dopustila něčeho, co jste vy *sama kdysi udělala*. Ani nevíte — alespoň si to myslím — co ji k tomu zločinu vedlo. Ale jste si docela jistá, že to byla ona. Byla jste si tím jistá už ten večer — ten večer, kdy k vraždě došlo — když se vás superintendant Battle ptal na váš názor. Ano, jak vidíte, všechno vím. Už mi nemusíte lhát, to doufám chápete.“

Odmlčel se, aby počkal na odpověď, ale bezúspěšně. Spokojeně přikývl.

„Ano, jste rozumná žena. To je dobře. Je od vás velkomyslné, že chcete vzít vinu na sebe a ponechat tomu děvčeti svobodu, madame.“

„Zapomínáte,“ podotkla uštěpačně paní Lorrimerová, ,.že sama nejsem bez viny. Před lety jsem, pane Poirote, zabila svého manžela…“

Na okamžik se rozhostilo ticho.

„Chápu,“ přikývl Poirot. „Je v tom spravedlnost. Je to nakonec jenom spraveďlivé. Máte logické uvažování. Jste ochotná trpět za čin, kterého jste se dopustila. Vražda je vražda — nezáleží na tom, kdo je obětí. Madame, jste odvážná a máte silný smysl pro spravedl-

nost. Ale ještě jednou se vás ptám: *Jak si můžete být tak jistá?* Jak můžete *vědět*, že pana Shaitanu zabila právě Anne Meredithová?“

Paní Lorrimerová si zhluboka povzdechla. Poirotovo naléhání zlomilo zbytky odporu. Prostě, jako dítě, na jeho otázku odpověděla:

„Protože jsem ji viděla.“

DVACÁTÁ SEDMÁ KAPITOLA

Očitý svědek

Poirot se najednou rozesmál. Nemohl si pomoci. Zaklonil hlavu a pokojem se rozlehl hlasitý galský smích.

„*Pardon, madame*,“ omluvil se, zatímco si utíral oči. „Nemohl jsem si pomoci. My se tu dohadujeme, snažíme se dojít k logickému závěru! Ptáme se na všechno možné! Zaobíráme se psychologií — a celou tu dobu, celou dobu *tu máme očitého svědka vraždy*. Povězte mi o tom. prosím vás.“

„Bylo to celkem pozdě večer. Anne Meredithová byla tichý hráč. Vstala a šla se podívat na list svého partnera a pak obcházela místnost. Nebyla to moc zajímavá hra. Výsledek byl předem jasný. Nemusela jsem se na hru soustředit. Když zbývaly do konce hry asi tři kola, podívala jsem se ke krbu. Anne Meredithová byla skloněná nad Shaitanou. Zatímco jsem ji pozorovala, napřímila se — měla ruku na Shaitanově hrudi — to gesto mě zarazilo. Narovnala se a já si všimla jejího obličeje a rychlého pohledu, který vrhla směrem k našemu stolu. Viděla jsem v tom pohledu vinu a strach. V tu chvíli jsem pochopitelně nevěděla, co se stalo. Jenom mi nešlo na mysl. co tam dělala. Později — jsem to zjistila.“

Poirot přikývl.

„Ale *ona* neměla tušení, že to víte. *Nevěděla*, že jste ji viděla?“

„Chudinka.“ pronesla účastně paní Lorrimerová. „Mladá, vystrašená — stojící proti celému světu. Divíte se. že jsem — že jsem se rozhodla mlčet?“

„Ne, nikoliv, nedivím se.“

„Zvlášť, když jsem si uvědomovala, že já — že já sama —“ Namísto zbytku věty jen pokrčila rameny. „Rozhodně jsem neměla ani trochu právo mít jí to za zlé. To je věc policie.“

„Přesně tak — ale dnes jste se rozhodla udělat víc.“

Paní Lorrimerová neradostně odpověděla:

„Nikdy jsem nebyla k ostatním přespříliš soucitná nebo shovívavá, ale nejspíš to jsou vlastnosti, které se v člověku probouzejí s postupujícím věkem. Můžete si být jistý, že málokdy jednám ze soucitu.“

„Soucit není vždy nejlepším rádcem, madame. Mademoiselle Anne je mladá, křehká, vypadá nesměle a ustrašeně — jistě, mohlo by se zdát, že je hodná soucitu. Ale já, *já nesouhlasím*. Mohu vám říci, madame, co Anne Meredithovou přimělo zabít pana Shaitanu. Udělala to, protože věděl, že kdysi zabila starou dámu, která ji zaměstnávala jako společnici — zabila ji proto, že byla přistižena při drobné krádeži.“

Paní Lorrimerová se zatvářila překvapeně.

„Je to pravda, pane Poirote?“

„Nemám o tom nejmenších pochybností. Je tak slabá — tak jemná — každý to říká. Bah! Ta malá mademoiselle Anne je nebezpečná, madame! Je-li ohroženo její bezpečí, její pohodlí, dokáže udeřit tvrdě a zákeřně. Pokud jde o mademoiselle Anne, *u těch dvou zločinů nezůstane*. Jenom posílí její sebevědomí…“

Paní Lorrimerová se na něj zostra obořila:

„To, co říkáte, je hrozné, pane Poirote. Hrozné!“

Poirot se zvedl.

„Madame, odcházím. Přemýšlejte o tom, co jsem vám dnes řekl.“

Paní Lorrimerová vypadala poněkud nejistě, ale pokusila se nedat to najevo.

„Bude-li mi to vyhovovat, pane Poirote, celý tento rozhovor popřu. Nemáte žádné svědky, to doufám víte. Všechno, co jsem vám právě řekla a co jsem viděla toho osudného večera, je pouze mezi námi.“

Poirot vážně odpověděl:

„Neudělám nic bez vašeho souhlasu, madame. A můžete být v klidu, mám své vlastní metody. Teď, když vím, kterým směrem se ubírat…“

Vzal do dlaně její ruku a zdvihl ji ke rtům.

„Dovolte mi poznamenat, madame, že jste pozoruhodná žena. Máte mou úctu a respekt. Ano, mezi tisíci ženami je možná jedna jako vy. Vždyť vy jste dokonce odolala pokušení, kterému by devět set devadesát devět žen z tisíce neodolalo.“

„O čem to mluvíte?“'

„Pokušení mi říci, proč jste zabila svého manžela — pokušení ospravedlnit se.“

Paní Lorrimerová vstala.

„Opravdu, pane Poirote, si myslím, že mé důvody vás nemusí zajímat,“ odpověděla škrobeně.

„*Magnifique!*“ uklonil se Poirot. Ještě jednou zdvihl její ruku k svým rtům a vyšel z místnosti.

Na ulici bylo chladno. Rozhlédl se, zda neuvidí taxi, ale široko daleko žádné nebylo.

Vydal se pěšky směrem ke King's Road.

Za chůze usilovně přemýšlel. Tu a tam si sám pro sebe přikývl. Jednou zavrtěl hlavou.

Ohlédl se přes rameno. Někdo stoupal po schodech ke dveřím paní Lorrimerové. V šeru ta postava velmi připomínala Anne Meredithovou. Na okamžik zaváhal, uvažoval, zda se má vrátit či ne, ale nakonec pokračoval v chůzi.

Když dorazil domů, zjistil, že Battle odešel, aniž mu zanechal jakýkoliv vzkaz.

Vytočil superintendantovo číslo.

„Dobrý den.“ zahalasil ve sluchátku Battleův hlas. „Zjistil jste něco?“

„*Je crois bien. Mon ami*, musíme vyrazit za naší slečnou Meredithovou — a rychle.“

„Pracuji na ní — ale proč rychle?“

„Protože, příteli, může být nebezpečná.“

Battle chvíli nic neříkal. Potom se ozval:

„Vím, co myslíte. Ale nikoho… Vem to ďas, nemůžeme riskovat. Vlastně jsem jí dneska napsal. Oficiální

oznámení, zeji přijdu zítra navštívit. Napadlo mě, že by stálo za to ji trochu vystrašit.“

„Je to přinejmenším možné. Mohu vás doprovodit?“

„Pochopitelně. Vaše společnost mi bude ctí a potěšením, pane Poirote.“

Poirot zamyšleně zavěsil.

Pronásledovaly ho neklidné myšlenky. Dlouho zamračeně seděl před krbem. Nakonec odložil starosti a pochyby stranou a odebral se do postele.

„Ráno moudřejší večera,“ zabručel.

Ale neměl tušení, co s sebou ráno přinese.

DVACÁTÁ OSMÁ KAPITOLA

Sebevražda

Telefon se rozřinčel, zrovna když Poirot zasedl k ranní kávě s loupákem.

Zdvihl sluchátko a ozval se Battleův hlas. „Pan Poirot?“

„Ano, u telefonu. *Qu'est ce qui'il y a?*“ Cosi v superintendantově hlase mu prozradilo, že se něco stalo. Vrátily se k němu obavy z předchozího večera. „Ale rychle, příteli, povídejte.“

„Jde o paní Lorrimerovou.“

„Paní Lorrimerovou? Co se stalo?“

„Co jste jí k čertu včera jenom řekl — nebo ona vám? Ani slovem jste se nezmínil. Vlastně jste mě nechal, abych si myslel, že nám jde o slečnu Meredithovou.“ Poirot se potichu zeptal: „Co se stalo?“

„Sebevražda.“

„Paní Lorrimerová spáchala sebevraždu?“

„Přesně tak. Zdá se, že poslední dobou trpěla často depresemi a nebyla takříkajíc ve své kůži. Doktor jí předepsal nějaké prášky na spaní. Včera večer se předávkovala.“

Poirot se zhluboka nadechl. „Nemohlo jít o nehodu?“

„Ani náhodou. Celá věc je nad slunce jasná. Všem třem napsala.“

„Jakým třem?“

„Těm ostatním třem. Robertsovi, Despardovi a slečně Meredithové. Docela stručně a bez vytáček. Napsala jim, že se rozhodla ukončit tu záležitost po svém — že ona zabila Shaitanu — a omluvila se jim — omluvila se — za všechny nepříjemnosti, které jim tak

způsobila. Naprosto klidný, stručný dopis. Dokonale to na ni sedí. Ta ženská měla nervy z ocele.“

Poirot chvíli neodpovídal.

To bylo tedy poslední slovo paní Lorrimerové. Nakonec se rozhodla krýt Anne Meredithovou. Rychlá, bezbolestná smrt místo vlekllého umírání a zároveň dobrý skutek — záchrana dívky, se kterou ji pojilo tajné porozumění. To všechno naplánováno a provedeno chladnokrevně a účelně — sebevražda pečlivě oznámená všem třem zúčastněným stranám. Obdivuhodná žena! Poirotova úcta k ní ještě vzrostla. Bylo jí to podobné, odpovídalo to jejímu pevnému odhodlání, se kterým trvala na čemkoli, pro co se jednou rozhodla.

Domníval se, že ji přesvědčil — ale zjevně víc věřila vlastnímu úsudku. Byla to žena s neobyčejně pevnou vůlí.

Jeho úvahy přetrhl hlas superintendanta Battlea.

„Co jste jí to včera jenom řekl? Musel jste ji pořádně vyplašit — a tady máme důsledek. Mně jste ale tvrdil, že hlavní podezřelou je pro nás po tom rozhovoru slečna Meredithová.“

Poirot mlčel. Připadalo mu, že po smrti paní Lorrimerové je vázán jejím přáním více, než kdyby byla naživu.

Nakonec pomalu odpověděl:

„Mýlil jsem se…“

Ta slova zněla z jeho úst nezvykle a nepříjemně.

„Udělal jste chybu, co?“ poznamenal Battle. „I tak si ale musela myslet, že po ní jdete. Je to smůla, že nám takhle proklouzla mezi prsty.“

„Nic byste jí nemohl dokázat,“ odpověděl Poirot.

„To je nejspíš pravda… Možná je to tak lepší. Vy — totiž — neměl jste tohle v úmyslu, že ne, Poirote?“

Poirot to nařčení rozhořčeně popřel. Pak řekl:

„Povězte mi, co se přesně stalo.“

„Roberts otevřel dopis těsně před osmou. Neztrácel čas, okamžitě nastartoval auto, dal služebné pokyn, ať nás informuje, což také udělala. Když dorazil k domu, zjistil, že paní Lorrimerová ještě nevstávala, doběhl do její ložnice — ale bylo pozdě. Pokusil se o umělé dýchání, ale nedalo se už nic dělat. Náš divizní doktor dorazil chvíli po něm a potvrdil jeho postup.“

„Co to bylo za prášky?“

„Myslím, že veronal. Každopádně to byly nějaké barbituráty. Měla u postele lahvičku.“

„A ti druzí dva? Nepokusili se s vámi spojit?“

„Despard je mimo Londýn. Dnešní poštu nečetl.“

„A — slečna Meredithová?“

„Právě jsem jí telefonoval.“

„*Eh bien?*“

„Otevřela ten dopis okamžik před tím, než jsem se dovolal. Pošta jim chodí o něco později.“

„Jak reagovala?“

„Přesně, jak by se dalo očekávat. Dobře zastřený pocit úlevy. Zarmoucená, šokovaná a tak.“

Poirot chvíli zaváhal a potom se zeptal:

„Kde jste teď?“

„V Cheyne Lane.“

„*Bien*. Za okamžik jsem tam.“

V hale domu na Cheyne Lane zastihl doktora Robertse, který se právě chystal k odchodu. Pro dnešní ráno doktor odložil stranou své bodré chování. Vypadal bledě a otřeseně.

„Ošklivá věc, pane Poirote. Nedá se říct, že by to nebyla úleva — z mého hlediska —, ale po pravdě řečeno, je to trochu šok. Ani na okamžik jsem si nemyslel, že Shaitanu zabila zrovna paní Lorrimerová. Dočista mě to překvapilo.“

„I mě to překvapilo.“

„Tichá, dobře vychovaná, sebevědomá žena. Nedovedu si představit, že by spáchala něco tak brutálního. Zajímalo by mě, co ji k tomu vedlo. Nejspíš se to už nikdy nedozvíme. Ale přiznávám, že mi to vrtá hlavou.“

„Jsem si jistý, že vám tato — událost — sejmula kámen ze srdce.“

„Ano, to jistě. Nepochybně. Byl bych pokrytec, kdybych to nepřiznal. Není zrovna dvakrát příjemné, když nad vámi visí podezření z vraždy. A pokud jde o toho chudáka ženskou — byla to pro ni rozhodně nejlepší cesta, jak z toho ven.“

„To si myslela i ona.“

Roberts přikývl.

„Výčitky svědomí, počítám," uzavřel, než vyšel z domu.

Poirot zamyšleně zavrtěl hlavou. Doktor Roberts pochopil celou věc špatně. Paní Lorrimerovou nepřiměly k tomu, aby si sáhla na život, výčitky svědomí.

Cestou do ložnice v patře se zastavil, aby pronesl pár utěšujících slov k postarší služebné, která potichu plakala.

„Je to taková hrůza, pane. Taková hrůza. Všichni jsme ji měli tolik rádi. A vy jste s ní ještě včera pil čaj, takový to byl hezký, tichý podvečer. A dneska je pryč. Na tohle ráno do smrti nezapomenu — do smrti ne. Ten pán zvonil jako šílený. Zazvonil třikrát, než jsem doběhla ke dveřím. A rovnou na mě vybafl: ‚Kde máte paní?' Byla jsem tak zmatená, že jsem ze sebe málem slova nevypravila. Víte, nikdy jsme paní nebudili, dokud na nás sama nezazvonila — tak to chtěla ona. Vůbec jsem nevěděla, co říct. Ale ten doktor se nedal. ‚Kde má pokoj?' zeptal se a rozběhl se nahoru po schodech a já jsem běžela za ním a ukázala jsem mu, které to jsou dveře. A on vlítl hned dovnitř, ani nezaklepal, a hned jak ji uviděl, povídá jenom: ‚Je pozdě.' Byla mrtvá, pane. Ale stejně mě poslal pro brandy a horkou vodu a ze všech sil se snažil ji oživit, ale nešlo to. A pak přijela policie a tohle — není to správné, pane. Paní Lorrimerové by se to nelíbilo. Co tu vůbec dělá policie? Nic jim do toho není. jestli se stala nehoda a chudák paní Lorrimerová si omylem vzala moc prášků."

Poirot na její otázku neodpověděl.

Namísto toho se zeptal:

„Byla vaše paní včera večer ve své kůži? Nevypadala, že jí něco dělá starosti?"

„Ne, pane, to nemyslím. Byla unavená — a řekla bych, že měla bolesti. Poslední dobou jí nebylo dobře, pane."

„Ano, já vím."

Soucitný tón, jakým to pronesl, ji povzbudil k dalšímu hovoru.

„Nikdy si nestěžovala, pane, ale já i kuchařka jsme si o ni dělaly starosti. Nezvládala toho už tolik, co dřív, a všechno ji hned unavilo. Ta slečna, co přišla po vás, už pro ni asi byla moc."

Poirot, jednou nohou už na schodech, se obrátil.

„Slečna? Včera večer tu byla nějaká slečna?"

„Ano, pane. Hned, jak jste odešel. Slečna Meredithová se jmenovala.“

„Zdržela se dlouho?“

„Asi hodinu, pane.“

Poirot chvíli mlčel, potom se zeptal:

„A potom?“

„Paní si šla lehnout. Nechala si přinést večeři do postele. Říkala, zeje unavená.“

Poirot se znovu odmlčel, než pokračoval:

„Věděla byste, jestli vaše paní napsala včera večer nějaké dopisy?“

„Myslíte potom, co si šla lehnout? Neřekla bych, pane.“

„Ale jistá si nejste?“

„Na stolku v hale byly nějaké dopisy. Vždycky je nosíme na poštu, než zavřeme dům. Ale myslím, že tam ležely už od odpoledne.“

„Kolik jich bylo?“

„Dva nebo tři — nevím to jistě, pane. Spíš tři.“

„Vy — nebo kuchařka — ta z vás, která je nesla na poštu — jste si náhodou nevšimla, komu byly adresovány? Doufám, že vás ta otázka neurazila. Je to velice důležité.“

„Sama jsem je nesla na poštu, pane. Všimla jsem si toho navrchu — byl pro firmu Fortnum a Mason. Ty ostatní nevím.“

Znělo to vážně a upřímně.

„Jste si jistá, že těch dopisů nebylo víc, než tři?“

„Ano, pane, docela jistá.“

Poirot zachmuřeně přikývl. Znovu vykročil vzhůru po schodech a znovu se zarazil. Zeptal se:

„Věděla jste, předpokládám, že vaše paní bere prášky na spaní?“

„Ano, pane, jistě. Měla to nakázáno od doktora. Od doktora Langa.“

„Kde obvykle prášky mívala?“

„V tom malém prádelníku u sebe v ložnici.“

Poirot se dále neptal. Vyšel nahoru po schodech. Tvářil se vážně a zachmuřeně.

Nad schody ho uvítal superintendant Battle. Vypadal ustaraně a vyčerpaně.

„Jsem rád, že jste přišel. Poirote. Dovolte, abych vám představil doktora Davidsona.“

Poirot si potřásl s divizním lékařem rukou. Byl to vysoký muž se zasmušilým výrazem.

„Štěstí stálo proti nám,“ prohlásil. „Být tu o hodinu nebo dvě dříve, mohli jsme ji zachránit.“

„Ehm,“ odkašlal si Battle. „Oficiálně to říct nesmím, ale jsem rád. Byla to skutečná dáma. Nevím, jaký měla důvod, aby Shaitanu zabila, ale docela dobře mohla být v právu.“

„Tak nebo tak,“ poznamenal Poirot, „procesu by se nejspíš nedožila. Byla těžce nemocná.“

Doktor souhlasně přikývl.

„Řekl bych, že v tom máte pravdu. Možná je to tak opravdu nejlepší.“

Začal scházet dolů po schodech.

Battle vyrazil za ním.

„Ještě okamžik, doktore.“

Poirot, s rukou na klice dveří do ložnice, zabručel: „Mohu doufám dál?“

Battle na něj přes rameno kývl. „Jen jděte. Už jsme skončili.“ Poirot vstoupil do pokoje a zavřel za sebou dveře.

Přešel k posteli a zadíval se dolů na klidný, nehybný obličej.

Byl znepokojen.

Odešla mrtvá na věčnost v posledním odhodlaném pokusu zachránit mladou dívku před ostudnou smrtí — nebo existovalo jiné, méně úctyhodné vysvětlení?

Byla tu jistá fakta…

Najednou se sklonil a pozorně si prohlédl tmavě zbarvené místo na předloktí mrtvé.

Opět se narovnal. V očích se mu objevil podivný lesk, ne neznámý těm, kdo ho dobře znali.

Rychle vyšel z pokoje a seběhl po schodech. Battle byl u telefonu s jedním z policistů. Policista zavěsil sluchátko a oznámil:

„Nepřišel ještě domů, pane.“

Battle vysvětlil:

„Despard. Pokoušel jsem se ho sehnat. Dostal dopis s razítkem z Chelsea, stejně jako ostatní.“

Poirot mu položil zdánlivě zbytečnou otázku:

„Stačil se doktor Roberts nasnídat, nežli se rozjel sem?“

Battle mu věnoval udivený pohled.

„Ne,“ odpověděl. „Zmínil se, vzpomínám si, že vyrazil bez snídaně.“

„Bude tedy teď doma. Můžeme ho tam zastihnout.“

„Ale proč?“

Ale Poirot už se věnoval telefonu. Promluvil:

„Doktor Roberts? Hovořím s doktorem Robertsem? *Mais oui*, u telefonu Poirot. Jen jednu otázku. Znáte dobře písmo paní Lorrimerové?“

„Písmo paní Lorrimerové? Tedy — ne, myslím, že jsem ho nikdy předtím neviděl.“

„*Je vous remercie*.“

Poirot svižně zavěsil. —

Battle na něj ještě stále zíral.

„Co zas máte za nápad, Poirote?“ zeptal se tiše.

Poirot ho vzal za paži.

„Poslouchejte, příteli. Včera, chvilku potom, co jsem odešel, se tu objevila Anne Meredithová. Sám jsem ji viděl, jak jde po schodech, i když jsem si v tu chvíli nebyl naprosto jist, že je to ona. Hned jak Anne Meredithová odešla, odebrala se paní Lorrimerová do postele. Pokud je služebné známo, *potom už žádné dopisy nenapsala*. A z důvodů, které pochopíte, až vám popíši náš včerejší rozhovor, *nevěřím, že by je napsala, než jsem přišel*. Kdy je tedy napsala?“

„Když služebnictvo odešlo spát?“ navrhl Battle. „Mohla vstát a sama je odnést na poštu.“

„To je možné, jistě, ale je tu i jiná možnost — *totiž, že je nenapsala vůbec*.“

Battle hvízdl.

„Propána, vy myslíte —“

Rozezvonil se telefon a policista zvedl sluchátko. Chvilku poslouchal, potom se obrátil k superintendantovi.

„Volá seržant O'Connor z Despardova bytu, pane. Je důvod se domnívat, že Despard odjel do Wallingfordu na Temži.“

Poirot popadl Battlea za loket.

„Honem, příteli. Musíme také do Wallingfordu. Povídám vám, že mi vůbec není dobře. Ještě to možná neskončilo. Tahle mladá dáma je nebezpečná, to mi věřte.“

DVACÁTÁ DEVÁTÁ KAPITOLA

Nehoda

„Anne,“ ozvala se Rhoda.

„Hmm?“

„Ne, vážně, Anne, přestaň luštit tu křížovku. Chci, abys mě poslouchala.“

„Ale já tě přece poslouchám.“

Anne se posadila zpříma a odložila noviny.

„To je lepší. Podívej, Anne.“ Rhoda zaváhala. „Pokud jde o tu návštěvu, co čekáš.“

„Superintendanta Battlea?“

„Ano. Anne, chci, abys mu řekla, že jsi byla u paní Bensonové.“

Anne se vkradl do hlasu chladný tón.

„Nesmysl. Proč bych mu to měla říkat?“

„Protože — totiž, mohlo by to vypadat — jako že něco tajíš. Jsem si jistá, že by pro tebe bylo lepší, kdybys mu to řekla.“

„To už teď dost dobře nejde,“ odtušila chladně Anne.

„Měla jsi mu to říct rovnou.“

„S tím už je teď moc pozdě dělat si starosti.“

„Ano,“ přikývla nepřesvědčivě Rhoda.

Anne podrážděně dodala:

„Tak nebo tak, nechápu *proč*. Nemá to s touhle věcí nic společného.“

„Ne, jistěže nemá.“

„Byla jsem tam sotva dva měsíce. Potřebuje ty informace jenom pro referenci. Dva měsíce se nepočítají.“

„Ne, já vím. Nejspíš je to ode mě nesmysl, ale dělá mi to starosti. Mám pocit, že by ses o tom měla zmínit.

Pochop, kdyby se to dozvěděli odjinud, mohlo by to vypadat podezřele — myslím to, žes jim o tom neřekla.“

„Nevím, odkud by se to mohli dozvědět. Kromě tebe to nikdo neví.“

„O-opravdu?“

Anne zachytila slabé zaváhání v Rhodině hlase.

„Kdo to podle tebe ví?“

„No, například všichni v Comberacre,“ odpověděla po chvilce ticha Rhoda.

„To ano,“ pokrčila rameny Anne. „Ale není pravděpodobné, že by superintendant na někoho odtamtud narazil. To by musela být pořádná shoda náhod.“

„I takové náhody se stávají.“

„Rhodo, jsi s tímhle úplně nesnesitelná. Přestaň kolem toho dělat povyk.“

„Promiň, moc mě to mrzí. To jenom, že — však víš, jaká dokáže policie být — a kdyby si mysleli, že před nimi něco tajíš…“

„Nedozví se to. Kdo by jim to řekl? Kromě tebe o tom neví živá duše.“

Opakovala ta slova už podruhé. Tentokrát zazněl v jejím hlase zvláštní, zkoumavý tón.

„Stejně bych si přála, abys jim to řekla,“ povzdechla si nešťastně Rhoda.

Vrhla na Anne provinilý pohled, ale Anne se dívala jinam. Seděla zamračeně, jako by nad něčím hluboce přemýšlela.

„Je to zvláštní, že má zase přijít major Despard,“ poznamenala Rhoda.

„Cože? Ach. ano.“

„Anne, je to *takový* fešák. Jestli ho nechceš, prosím prosím, nech ho mně!“

„Nemluv nesmysly, Rhodo. Ani trochu o mě nestojí.“

„A proč by sem tak často jezdil? Samozřejmě, že se do tebe zakoukal. Jsi přesně taková zakletá princezna, kterou by se mu líbilo zachraňovat. Vypadáš tak úžasně bezmocně, Anne.“

„Je k nám oběma stejně milý.“

„To jenom proto, zeje slušně vychovaný. Ale jestli ho nechceš, mohla bych dělat účastnou přítelkyni — utěšit jeho zlomené srdce a tak dále — a nakonec bych ho možná dostala. Kdo ví?“ zakončila neobratně Rhoda.

„Já ti určitě v cestě stát nebudu,“ rozesmála se Anne.

„Má zezadu takový hezký krk,“ povzdechla si Rhoda. „Opálený a svalnatý.“

„Prosím tě, to musíš být tak sentimentální?“

„Tobě se nelíbí, Anne?“

„Ano, je milý.“

„Nebuď tak škrobená. Myslím, že mě má docela rád. Ne tolik, co tebe, ale trochu ano.“

„Ale jistěže tě má rád,“ odpověděla Anne.

V jejím hlase se opět objevilo cosi zvláštního, ale Rhoda si toho nevšimla.

„V kolik má dorazit náš pan čmuchal?“ zeptala se.

„Ve dvanáct,“ odpověděla Anne. Chvíli mlčela, než navrhla: „Je sotva půl jedenácté. Co kdybychom vyrazily k řece?“

„Ale nemá — neříkal major Despard, že přijde kolem jedenácté?“

„A proč bychom na něj měly čekat doma? Můžeme nechat u paní Astwellové vzkaz, kam jsme šly, a on může přijít za námi.“

„Máš pravdu. Jak vždycky říkala máma, děvče se nemá nabízet!“ zasmála se Rhoda. „Tak jdeme.“

Vyšla z pokoje dveřmi na zahradu. Anne ji vzápětí následovala.

Major Despard se objevil u dveří Wendon Cottage asi deset minut nato. Věděl, že byl ohlášen na později, ale i tak ho překvapilo, když zjistil, že dívky už odešly.

Prošel zahradou a na druhé straně pole zabočil doprava po stezce podél řeky.

Paní Astwellová se za ním ještě chvíli dívala, nežli se vrátila ke svým povinnostem.

„Jedna z nich se mu líbí, to je jistá věc,“ uvažovala. „Myslím, zeje to slečna Anne, ale těžko říct. Moc to na sobě nedá znát. K oběma se chová stejně. Nejsem si jistá, jestli se on nelíbí oběma. Jestli je

to tak, už jim to přátelství moc dlouho nevydrží. Nebylo by to poprvé, kdy se dvě děvčata pohádala kvůli mužskému.“

Pomyšlení, že se bude moci účastnit propukající romance, ji potěšilo a obrátila se dovnitř, aby umyla nádobí po snídani, když se znovu rozezněl zvonek.

„Koho to sem zase čerti nesou,“ zabručela paní Astwellová. „To mi určitě dělají schválně. Nejspíš balíček. Nebo možná telegram.“

Pomalu vykročila ke vstupním dveřím.

Stáli tam dva muži, jakýsi malý cizinec a vedle něj vysoký, rozložitý a skrz naskrz anglický džentlmen. Vzpomněla si, že toho druhého už viděla.

„Je slečna Meredithová doma?“ zeptal se ten větší.

Paní Astwellová zavrtěla hlavou.

„Právě šla ven.“

„Opravdu? Kterým šla směrem? Nepotkali jsme ji.“

Paní Astwellová, která si pokradmu prohlížela neuvěřitelný knír druhého z mužů, se rozhodla, že dva tak nesourodí lidé rozhodně nemohou být přátelé, a uvolila se podat jim další informace.

„Šla k řece,“ vysvětlila.

„A ta druhá slečna? Slečna Dawesová?“

„Šly obě.“

„Aha, děkuji vám,“ odpověděl Battle. „Kterým směrem se dostaneme k řece?“

„První doleva dole z cesty,“ odpověděla bez váhání paní Astwellová. „Až se dostanete na pěšinu u řeky, dáte se doprava. Slyšela jsem, jak říkají, že právě tam mají namířeno,“ dodala ochotně. „Není to víc jak čtvrthodinka. Brzo je dohoníte.“

„A to jsem jelen,“ dodala v duchu, když neochotně zavírala vstupní dveře poté, co jí zmizela z pohledu jejich záda, „jestli vím, co jste vy dva zač. Nějak nevím, kam si vás zařadit.“

Paní Astwellová se vrátila ke dřezu v kuchyni, zatímco Battle s Poirotem poslušně zabočili první odbočkou vlevo po zarostlé cestě, která je brzy zavedla na pěšinu u řeky.

Poirot kráčel rychlým krokem. Battle se na něj zvědavě podíval.

„Děje se něco, Poirote? Zdá se, že máte naspěch.“

„Pravda, pravda, příteli. Mám špatné tušení.“

„Něco konkrétního?“

Poirot zavrtěl hlavou.

„Ne. Aleje mnoho možností. Jeden nikdy neví…“

„Něco vám straší v hlavě,“ prohlásil Battle. „Ráno jste naléhal, abychom se sem okamžitě rozjeli — a celou cestu jste do konstábla Turnéra hučel, ať přidá! Čeho se obáváte? To děvče už svou kartu vyneslo.“

Poirot mlčel.

„Čeho se bojíte?“ opakoval Battle.

„Čeho se v takových případech člověk vždy obává?“

Battle přikývl.

„Máte docela pravdu. Zajímalo by mě —“

„Co by vás zajímalo, příteli?“

Battle zvolna odpověděl:

„Zajímalo by mě, jestli slečna Meredithová ví, že její přítelkyně prozradila paní Oliverové jistou informaci.“

Poirot energicky přikývl na souhlas.

„Pospěšte, příteli,“ pobízel.

Rychle kráčeli podél řeky. Na hladině nebyla jediná loď. Stezka se stočila kolem zákrutu řeky a Poirot se najednou zastavil na místě. Battle téměř ve stejnou chvíli uviděl totéž, co on.

„Major Despard,“ konstatoval.

Despard kráčel podél břehu asi dvě stě metrů před nimi.

O kus dál uviděli obě dívky na pramici uprostřed řeky. Rhoda bidlem postrkovala loď, zatímco Anne ležela na lavičce a smála se. Ani jedna z nich nevěnovala pozornost břehu.

A potom — *se to stalo*. Anne bleskově natáhla ruku, Rhoda se zapotácela a spadla do vody — zoufale se chytila Annina rukávu — člun se rozkymácel — pak už bylo vidět jen dno převrácené pramice a dvě dívky zápasící ve vodě.

„Viděl jste?“ vykřikl Battle a rozběhl se. „Ta holka Meredithová ji chytla za kotník a svrhla ji do řeky. Pane Bože, to už je její čtvrtá vražda!“

Oba běželi, jak mohli nejrychleji. Ale někdo byl před nimi. Bylo jasné, že ani jedna z dívek neumí plavat, ale Despard rychle doběhl po břehu co nejblíže, vrhl se do vody a plaval k nim.

„*Mon Dieu*, tohle je napínavé," zvolal Poirot a chytil superintendanta za paži. „Kterou z nich vytáhne první?"

Dívky teď od sebe dělilo asi dvanáct metrů.

Despard silnými, účinnými tempy plaval k nim. V jeho pohybu nebylo znát zaváhání. Směřoval přímo k Rhodě.

Teď byla řada na Battleovi, aby se vrhl do proudu. Despard právě úspěšně dovlekl Rhodu ke břehu. Vytáhl ji na břeh, znovu skočil ďo řeky a plaval k místu, kde právě zmizela pod hladinou Anne.

„Opatrně," zavolal na něj Battle. „Je tu spousta řas."

Dorazili na místo oba současně, ale Anne se potopila poď hladinu, než k ní stačili doplavat.

Nakonec se jim podařilo ji zachytit a společně ji dovlekli ke břehu.

Poirot se zatím věnoval Rhodě. Teď už seděla a nepravidelně dýchala.

Despard se superintendantem Battlem položili Anne na zem.

„Umělé dýchání," prohlásil Battle. „Nic jiného se nedá dělat. Ale obávám se, že už je pozdě."

Dal se metodicky do práce. Poirot stál poblíž, připraven ho vystřídat.

Despard se vyčerpaně posadil vedle Rhody.

„Jste v pořádku?" zeptal se chraptivě.

Váhavě pronesla:

„Vy jste mě zachránil. Zachránil jste *mě*…" Podala mu obě ruce, a když je vzal do svých, najednou se rozplakala.

„Rhodo…," vydechl.

Jejich ruce se propletly ve vzájemném sevření.

Zničehonic před sebou uviděl obraz — africkou buš a Rhodu, veselou a rozesmátou, po svém boku.

TŘICÁTÁ KAPITOLA

Vražda

„Chcete říct," zeptala se nevěřícně Rhoda, „že mě Anne shodila do vody *schválně*? Vím, že to tak vypadalo. A věděla, že neumím plavat. Ale — udělala to *záměrně*?"

„Naprosto záměrně," přikývl Poirot.

Policejní automobil projížděl prvními předměstími Londýna.

„Ale — ale — proč?"

Poirot chvíli neodpovídal. Napadlo ho, že zná jeden z motivů, které Anne k tomu činu vedly, a že ten motiv právě teď sedí na sedadle vedle Rhody.

Superintendant Battle si odkašlal.

„Musíte se, slečno Dawesová, připravit na menší šok. Tahle paní Bensonová, které vaše přítelkyně dělala společnici, nezemřela tak úplně nešťastnou náhodou — nebo máme aspoň důvod se tak domnívat."

„Jak to myslíte?"

„Domníváme se," vysvětlil Poirot, „že Anne Meredithová zaměnila jednu lahvičku za druhou."

„Ach, ne — ne, to je hrozné! To není možně. Anne? Proč by to dělala?"

„Měla k tomu své důvody," odpověděl Battle. „A pokud slečna Meredithová věděla, *vy jste byla jediný člověk, který nás mohl přivést na stopu tě nehody.* Předpokládám, že jste se před ní nezmínila o tom, že jste to řekla paní Oliverové?"

Rhoda ztěžka odpověděla:

„Ne. Myslela jsem, že by ji to rozčililo."

„To také ano. A velmi," odpověděl zachmuřeným hlasem Battle. „Ale myslela si, že jediné nebezpečí představujete vy, a proto se rozhodla — vás odstranit."

„Odstranit? *Mě*? To je strašné! To nemůže být pravda."

„Inu, ona je po smrti," pokrčil rameny Battle. „Takže si můžete myslet, co chcete. Ale nebyla to pro vás dobrá přítelkyně, slečno Dawesová — o tom není pochyb."

Automobil zastavil přede dveřmi.

„Půjdeme teď k panu Poirotovi," oznámil superintendant Battle, „a celé to pěkně probereme."

V Pohotově přijímacím pokoji už čekala paní Oliverová s doktorem Robertsem. Každý z nich měl v ruce sklenku sherry. Paní Oliverová si oblékla jeden ze svých nových dostihových klobouků a same-

tové šaty ozdobené na prsou řasením a velkým kouskem jablečné dužniny.

„Pojďte dál, pojďte dál.“ vyzvala je pohostinně paní Oliverová, jako by se jednalo o její dům.

„Hned jak jste mi zavolal, vytočila jsem číslo doktora Robertse a přišli jsme sem. Všichni jeho pacienti umírají, ale jemu je to jedno. Nejspíš se jim ve skutečnosti ulevilo. Chceme to všechno slyšet.“

„Ano, přesně tak, jsem dočista zmatený,“ souhlasil doktor Roberts.

„*Eh bien*“ oznámil Poirot. „Případ je uzavřen. Konečně jsme odhalili vraha pana Shaitany.“

„To už mi sdělila paní Oliverová. Ta hezoučká dívenka, Anne Meredithová. Nemohu tomu uvěřit. Ani trochu nevypadala, že by dokázala někoho zavraždit.“

„Ale dokázala,“ prohlásil Battle. „Měla na svědomí tři vraždy — a není její chyba, že jí ta čtvrtá nevyšla.“

„Neuvěřitelné!“ zamumlal Roberts.

„Ale pochopitelně, že ano,“ odporovala mu paní Oliverová. „Vždycky je to ta nejméně pravděpodobná osoba. Zdá se, že v životě to funguje stejně jako v knihách.“

„Dnešek je plný překvapení,“ zavrtěl hlavou Roberts. „Nejdřív dopis paní Lorrimerové. Předpokládám, že šlo o padělek, nemám pravdu?“

„Přesně tak. Padělek pořízený ve třech kopiích.“

„Poslala jeden i sama sobě?“

„Přirozeně. Byl to docela zručný padělek — odborníka by pochopitelně nespletl — ale nebylo pravděpodobné, že bychom žádali o odbornou expertizu. Všechny důkazy ukazovaly na to, že paní Lorrimerová spáchala sebevraždu.“

„Promiňte mi mou zvědavost, pane Poirote, ale co vás vedlo k domněnce, že se o sebevraždu nejedná?“

„Krátký rozhovor, který jsem zapřed! se služebnou v Cheyne Lane.“

„Pověděla vám o včerejší návštěvě Anne Meredithové?“

„Mimo jiné. A navíc, chápete, jsem sám v duchu dospěl k závěru, pokud jde o identitu viníka — tedy toho, kdo zabil pana Shaitanu. A nebyla to paní Lorrimerová.“'

„Co vás přimělo podezírat slečnu Meredithovou?“

Poirot zdvihl ruku.

„Okamžik. Dovolte mi k té záležitosti přistoupit mým vlastním způsobem. Totiž, dovolte mi postupně eliminovat podezřelé. Vrahem pana Shaitany nebyla paní Lorrimerová, ani major Despard, a překvapivě to nebyla ani Anne Meredithová…“

Předklonil se. Hlasem jemným a tichým, jako když přede kočka, pronesl:

„Totiž, doktore Robertsi, *to vy jste zabil pana Shaitanu* — a zabil jste i paní Lorrimerovou…“

Alespoň na tři minuty se rozhostilo naprosté ticho. Potom ze sebe Roberts vypravil krátké, nepříjemné zasmání.

„Vy jste se dočista zbláznil, pane Poirote! Samozřejmě, že jsem pana Shaitanu nezabil, a nemohl jsem dost dobře zabít ani paní Lorrimerovou. Superintendante Battle,“ — obrátil se k policistovi ze Scotland Yardu — „copak vy s ním souhlasíte?“

„Myslím, že byste si měl raději poslechnout, co chce pan Poirot říci,“ odpověděl tiše Battle.

Poirot pokračoval:

„Je pravda, že i když jsem si byl už delší dobu jistý, že vy — a pouze vy — jste mohl Shaitanu zabít, věděl jsem zároveň, že nebude snadné to dokázat. Ale v případě paní Lorrimerové se věci mají jinak.“ Předklonil se. „Nejde jen o to, že já to vím. Celá věc je mnohem jednodušší — protože máme *očitého svědka, který vás při tom viděl*.“

Roberts téměř nedýchal. Oči se mu leskly. Ostře se ohradil:

„Mluvíte nesmysly!“

„Ale ne, nemluvím. Bylo to časně ráno. Sehrál jste scénku, abyste se dostal do pokoje paní Lorrimerové, která ještě hluboce spala pod vlivem prášků, které si vzala večer předtím. Opět jste blufoval — předstíral jste, že jste okamžitě poznal, že je mrtvá! Zbavil jste se služebné, kterou jste poslal pro brandy a horkou vodu — však víte.

Zůstal jste v pokoji sám. Služebná měla sotva příležitost nahlédnout dovnitř. A potom se stalo co?

Možná to nevíte, doktore Robertsi, ale *některé firmy na čištění oken pracují časně ráno*. Ve stejnou dobu jako vy dorazil i čistič oken se žebříkem. Opřel si žebřík o stěnu domu a pustil se do práce. První okno, kterým začal, bylo okno v ložnici paní Lorrimerové. Když si čistič všiml, co se uvnitř děje, rychle se přesunul k jinému oknu. *Ale předtím něco zahlédl*. Zbytek už nám poví on sám."

Poirot lehkým krokem přešel ke dveřím, otevřel a zavolal na chodbu:

„Pojďte dál, Stephensi."

Vstoupil vysoký, neohrabaný muž s kšticí zrzavých vlasů. V ruce držel čepici od uniformy s nápisem „Společnost čističů oken v Chelsea a okolí" a nemotorně ji hnětl.

Poirot se zeptal:

„Poznáváte tady v místnosti někoho?"

Muž se rozhlédl a potom rozpačitě kývl hlavou směrem k doktoru Robertsovi.

„Jeho," řekl.

„Povězte nám, co ten muž dělal, když jste ho viděl naposled."

„To bylo dneska ráno. Ošum ráno, zakázka u paní v Cheyne Lane. Začal jsem tam čistit okna. Paní byla v posteli. Vypadala nemocná. Převracela se na polštáři. Myslel jsem si, že ten pán bude asi doktor. Vyhrnul jí rukáv a něco jí píchl do ruky, asi tady," ukázal. „Akorát se svalila zpátky na polštář. Řek jsem si, že radši udělám nejdřív ostatní okna, a taky jsem se hned odsunul. Nebylo to doufám špatně?"

„Byl jste obdivuhodný, příteli," usmál se Poirot.

Potichu dodal:

„*Eh bien*, doktore Robertsi?"

„Byla to — posilující injekce," koktal Robertse. „Poslední šance, jak ji vzkřísit. Je nestydaté —"

Poirot mu skočil do řeči.

„Posilující injekce?" Poirot s chutí slabikoval dlouhý chemický název, „lépe známý pod jménem evipan," dodal. „Používá se jako krátkodobé anestetikum při menších operacích. Při intravenózní apli-

kaci ve větších dávkách způsobuje okamžité bezvědomí. Jeho použití může být nebezpečné, pokud pacient užívá jakékoli jiné barbituráty. Všiml jsem si drobné modřinky na jejím předloktí — nepochybně šlo o stopu po injekci. Zmínil jsem se o tom policejnímu lékaři a drogu snadno odhalil sir Charles Imphery, analytik ministerstva pro vnitřní záležitosti.“

„Což naprosto jasně svědčí proti vám,“ doplnil superintendant Battle. „Nemusíme vám dokazovat Shaitanovu vraždu, i když bude-li to nutné, můžeme vás zároveň obvinit z vraždy pana Charlese Craddocka — a možná i jeho ženy.“

Když uslyšel ta dvě jména, Roberts se vzdal.

Opřel se v židli.

„Vzdávám se,“ řekl. „Dostali jste mě! Ten hnusák Shaitana vám nejspíš všechno řekl ještě před tím večerem. A to jsem si myslel, že jsem ho tak hezky umlčel.“

„Za své zadržení nevděčíte Shaitanovi,“ odpověděl Battle. „Všechny zásluhy patří tady panu Poirotovi.“

Otevřel dveře a vstoupili dva strážníci.

Když doktora oficiálně zatýkal, nasadil superintendant Battle opět svůj úřední tón.

Jakmile se za zatčeným mužem zavřely dveře, paní Oliverová šťastně, i když ne příliš pravdivě, prohlásila:

„Vždycky jsem *tvrdila*, že to byl on!“

TŘICÁTÁ PRVNÍ KAPITOLA

Karty na stole

Přišla Poirotova chvíle. Obličeje všech se k němu obrátily v napjatém očekávání.

„Je to od vás velice laskavé,“ usmál se Poirot. „Myslím, že víte, jak mám rád svou malou přednášku na závěr. Začíná ze mě být nudný společník.

Osobně pro mě tento případ patřil mezi nejzajímavější, s nimiž jsem se kdy setkal. Neměli jsme totiž nic. z čeho by se dalo vyjít. Měli jsme čtyři podezřelé, z nichž jeden *musel* zločin spáchat — ale který? Mohlo nám něco napovědět? Z materiálního hlediska nikoliv.

Neměli jsme žádné hmatatelné důkazy — žádné otisky prstů — žádné inkriminující dopisy či dokumenty. Jediné, co jsme měli, byli ti lidé samotní.

A jedno hmotné vodítko — bridžová skóre.

Možná si vzpomenete, že jsem se od začátku o ta skóre velice zajímal. Vypovídala něco o lidech, kteří je zapisovali, ale měla i další význam. Poskytla mi jednu hodnotnou stopu. Téměř okamžitě jsem si všiml ve třetím robberu číslice 1500 nad čarou. To číslo mohlo znamenat pouze jedno — závazek na velký šlem. Kdokoliv se rozhodl spáchat zločin za tak neobyčejných okolností (totiž během bridžové partie), musel počítat se dvěma velkými riziky. Prvním z nich bylo, že oběť vykřikne, druhým, že i kdyby oběť nevykřikla, může někdo z ostatních v kritický okamžik vzhlédnout náhodou od stolu a s*tát se tak svědkem vraždy*.

Pokud jde o první riziko, tady se nedalo nic dělat. Byla to věc štěstí. Ale druhé riziko bylo možné ovlivnit. Zdravý rozum napoví, že během zajímavé nebo vzrušující hry budou všichni tři hráči věnovat maximální pozornost kartám, zatímco během nudné hry se mohou rozhlížet okolo. Závazek na velký šlem je vždy vzrušující. Velmi často bývá (a i v tomto případě byl) kontrován. Všichni tři hráči jsou hluboce ponořeni do hry — hlavní hráč se snaží splnit závazek, obránci se soustředí, aby mu v tom zabránili. Byla tu tedy značná pravděpodobnost, že k vraždě došlo právě v průběhu této hry, a já jsem byl rozhodnut zjistit, bude-li to v mých silách, jak probíhala licitace. Brzy jsem objevil, že během této hry byl tichým hráčem doktor Roberts. V duchu jsem si to poznamenal a přešel jsem k druhému pohledu na věc — pohledu z hlediska psychologické pravděpodobnosti. Ze všech čtyř podezřelých mi připadalo, že největší šanci provést úspěšnou vraždu by měla paní Lorrimerová — ale nedokázal jsem si představit, že by spáchala zločin vyžadující okamžitou improvizaci. Její chování toho večera mě ovšem zmátlo. Vypadalo to, že vraždu buď spáchala sama, nebo že ví, kdo ji spáchal. Slečna Meredithová, major Despard i doktor Roberts — všichni přicházeli z psychologického hlediska v úvahu, i když, jak už jsem řekl, by každý z nich ke zločinu přistupoval zcela odlišným *způsobem*.

Udělal jsem tedy další pokus. Od každého z nich jsem si nechal popsat zařízení pokoje tak, jak si je pamatují. To mi poskytlo velice hodnotné informace. Zaprvé, díky by si s největší pravděpodobností povšiml doktor Roberts. Má přirozený pozorovací talent, pokud jde o drobnosti a detaily. Z průběhu bridžových her si naproti tomu téměř nic nepamatoval. Neočekával jsem, že si zapamatuje mnoho, ale jeho naprostá neschopnost vzpomenout si na cokoliv, co se v průběhu hry odehrálo, napovídala, že se ten večer v duchu zaobíral něčím jiným. Jak vidíte, mé stopy opět ukazovaly na Robertse.

Jak jsem zjistil, paní Lorrimerová měla fenomenální paměť na karty, a dokázal jsem si představit, že při její schopnosti soustředění na jediný problém by se mohla vražda odehrát přímo vedle ní, aniž by si čehokoliv povšimla. Poskytla mi také další důležitou informaci — nabídka na velký šlem pocházela od doktora Robertse — a to ve hře, kdy byla hlavním hráčem ona, takže to nutně musela být ona, kdo bude hrát.

Třetím testem, na kterém jsme já i superintendant Battle hodně stavěli, bylo odhalení minulých vražd, abychom zjistili, zda narazíme na podobnou metodu. Pokud jde o odhalení těch zločinů, všechny zásluhy patří superintendantu Battleovi. paní Oliverové a plukovníku Raceovi. Když jsem tuto otázku probíral se svým přítelem Battlem, přiznal, zeje zklamaný, protože mezi vraždou pana Shaitany a kterýmkoli z minulých zločinů neexistuje žádná podobnost. Ve skutečnosti ale tomu tak není. Když se blíže podíváme na oba zločiny připisované doktoru Robertsovi, totiž podíváme-li se na ně *z psychologického hlediska, nikoli materiálního*, zjistíme, že jsou téměř totožné. V každém z případů se jednalo o zločin, který by bylo možno nazvat *zločinem na veřejnosti*. Štětka na holení odvážně infikovaná přímo v koupelně oběti, zatímco si doktor myje ruce po návštěvě. Vražda paní Craddockové maskovaná očkováním proti tyfu. Opět provedená zcela veřejně — před zraky celého světa, dalo by se říci. A i doktorova reakce zůstává stejná. Je-li zahnán do kouta, chopí se první šance — nejde o nic, než drzý, odvážný bluf — přesně jako při jeho nabídkách v bridži. Stejně jako v bridži, i při vraždě pana Shaitany riskoval, ale dokázal hru zahrát. Udeřil dokonale a přesně ve správnou chvíli.

Právě, když jsem si byl téměř jistý, že doktor Roberts je náš člověk, pozvala mě k sobě paní Lorrimerová — a docela přesvědčivě se k vraždě přiznala! Téměř jsem jí uvěřil! Okamžik nebo dva jsem jí *opravdu* věřil — potom se však přihlásily opět ke slovu mé šedé buňky mozkové. Nemohlo to tak být — proto to tak ani nebylo!

Ale to, co mi řekla potom, se ukázalo jako ještě tužší oříšek.

Ujistila mě, že na vlastní oči *viděla*, jak vraždu spáchala Anne Meredithová.

Teprve následujícího rána — když jsem stál u její smrtelné postele — jsem pochopil, jak je možné, že paní Lorrimerová nelhala a já jsem se nemýlil.

Anne Meredithová šla ke krbu — *a všimla si, že je pan Shaitana mrtev!* Sklonila se nad ním — možná se rukou dotkla blýskavé rukojeti ozdobné dýky.

Otevřela ústa, aby zavolala o pomoc, ale nakonec to neudělala. Vzpomněla si na něco, co Shaitana pronesl při večeři. Možná zanechal nějaké poznámky. Všichni si budou myslet, že ho zabila ona. Ona, Anne Meredithová, měla důvod přát si jeho smrt. Celá strachy roztřesená se vrátila na své místo u stolu.

Takže paní Lorrimerová mluvila pravdu, protože skutečně viděla scénu, o níž se domnívala, že byla vraždou pana Shaitany. A zároveň jsem měl pravdu i já, protože skutečnou vraždu neviděla.

Kdyby se doktor Roberts s touto vraždou spokojil, nejspíš bychom mu nikdy nemohli nic dokázat. Mohli bychom se o to *pokusit*, vhodnou směsí chytáků a geniálních léček. Já osobně bych to alespoň zkusil.

Jenže doktor ztratil nervy a ještě jednou vsadil výš, než na kolik mu stačil list. Tentokrát mu však hra nevyšla a utrpěl opravdový pád.

Není pochyb o tom, že byl jako na jehlách. Věděl, že kolem slídí superintendant Battle. Dovedl si představit, že současná situace by se mohla protáhnout do nekonečna, policie by dále pátrala — a možná by nějakým zázrakem přišla na stopu jeho dřívějších zločinů. Dostal geniální nápad udělat z paní Lorrimerové obětního beránka pro všechny. Odborným zrakem bezpochyby poznal, že je nemocná a že jí nezbývá mnoho života. Nebylo by tedy za těchto okolností přirozené, kdyby zvolila rychlou cestu a před jejím nastoupením se při-

znala k vraždě? Podaří se mu tedy získat vzorek jejího rukopisu — zfalšuje tři identické dopisy a ráno se přihrne k jejímu domu s historkou o sebevražedném dopise, který právě obdržel. Své služebné dal, zcela korektně, pokyny, aby zatelefonovala policii. Potřeboval jenom malý náskok. A dostal ho. Když dorazil policejní lékař, byl už doktor Roberts připravený mu líčit, jak bez úspěchu provedl umělé dýchání. Všechno je to dokonale uvěřitelné — dokonale prosté.

Celou tu dobu ho ani nenapadlo, že by mohl vrhnout podezření na Anne Meredithovou. Dokonce ani nevěděl o její návštěvě u paní Lorrimerové předchozího večera. Snažil se pouze nastrojit sebevraždu, protože by to pro něj znamenalo bezpečí.

Musel to pro něj být nepříjemný okamžik, když jsem se ho zeptal, zda zná rukopis paní Lorrimerové. Byly-li odhaleny padělky, musí se krýt a tvrdit, že její rukopis nikdy neviděl. Jeho mozek pracuje rychle — ne však dost rychle.

Z Wallingfordu jsem zatelefonoval paní Oliverové. Zahrála svou roli dokonale, podařilo sejí doktora navnadit a přivést ho sem. A potom, když nejspíš sám sobě gratuloval, jak mu to vyšlo, i když to nebylo úplně podle jeho plánu, spadla klec. Hercule Poirot skočil! A tak si tento hráč už nezahraje. Nezbylo mu, než vyložit karty na stůl. *C'est fini*."

Rozhostilo se ticho. Po chvíli Rhoda vzdychla.

„Stejně je to neuvěřitelná náhoda, že tam zrovna byl ten čistič oken," poznamenala.

„Náhoda? Náhoda? To nebyla náhoda, mademoiselle. To byly Poirotovy šedé buňky mozkové. Což mi připomíná —"

Přešel ke dveřím.

„Pojďte dál — pojďte dál, příteli. Zahrál jste svou roli *à merveille*."

Vrátil se v doprovodu čističe oken, který teď držel zrzavou kštici v ruce a vypadal docela jako někdo jiný.

„Můj přítel, pan Gerald Hemmingway, velice slibný mladý herec."

„Takže tam žádný čistič oken nebyl?" zvolala nevěřícně Rhoda. „Nikdo ho neviděl?"

„Já jsem ho viděl," řekl Poirot. „Oči ducha často vidí víc, než oči těla. Stačí se opřít v křesle a zavřít oči —"

Despard se rošťácky obrátil k Rhodě.

„Pojďte, Rhodo, zabodneme ho a uviďíme, jestli se jeho duch vrátí, aby nás odhalil."

Obsah

Předmluva autorky
1/ Pan Shaitana
2/ Večeře u pana Shaitany
3/ Partie bridže
4/ První vrah?
5/ Druhý vrah?
6/ Třetí vrah?
7/ Čtvrtý vrah?
8/ Kdo z nich?
9/ Doktor Roberts
10/ Doktor Roberts (pokračování)
11/ Paní Lorrimerová
12/ Anne Meredithová
13/ Druhý návštěvník
14/ Třetí návštěvník
15/ Major Despard
16/ Svědectví Elsie Battové
17/ Svědectví Rhody Dawesové
18/ Pozvání na čaj
19/ Porada
20/ Svědectví paní Luxmorové
21/ Major Despard
22/ Svědectví z Comberacre
23/ Svědectví páru hedvábných punčoch
24/ Vyloučení tří vrahů?
25/ Paní Lorrimerová promluví
26/ Pravda
27/ Očitý svědek

28/ Sebevražda
29/ Nehoda
30/ Vražda
31/ Karty na stole

AGATHA CHRISTIE

Karty na stole

Z anglického originálu Cards on the Table
vydaného roku 1996 nakladatelstvím HarperCollins v Londýně
přeložila Eva Lapáčková.
Redigovala Vlasta Jůzlová.
Obálku navrhl Ivan Brůha.
Vydala Euromedia Group k. s. - Knižní klub v Praze roku 2002
jako svou 1947. publikaci.
Odpovědný redaktor Jakub Sedláček.
Technický redaktor David Dvořák.
Počet stran 216.
Sazbu zhotovila Knižní sazba Hogen, s. r. o., Horní Jiřetín.
Tisk Tlačiarne BB, spol. s r. o., Banská Bystrica.
Vydání první.

Vtipně napsaný, laskavý detektivní příběh o hráčích bridže a temné minulosti začíná vraždou, která přináší úlevu. Oběti nám nemusí být líto — protože na každého „něco“ věděla, lidé se jejího vlivu obávali. A tak se nakonec kdosi odhodlal ke krajnímu řešení…

Ale jak mohl někdo drze a odvážně zabíjet obklopen řadou svědků uprostřed karetní hry, v přítomnosti policejního úředníka, a dokonce samého Hercula Poirota?

Čtyři podezřelí mají opravdu vážné stíny ve své minulosti. Není proto jednoduché zjistit, kdo vraždil. Pátrání policisty, plukovníka tajné služby a spisovatelky detektivek se rozjíždějí všemi směry. Každý přispěje kouskem odhalení, teorií či podstatným faktem. Nakonec je to ovšem legendární Hercule Poirot, kdo promyšleným postupem donutí vraha znovu ke hře a vyloží na stůl

ISBN 80-242-0859-8